

การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น

รหัสนักวิจัย 13202

เปี่ยมนันต์ บุญริมา

โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง อ.เมืองลำพูน จ.ลำพูน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

โครงการวิจัยนี้ ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
2. คำถามการวิจัย.....	3
3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
4. ขอบเขตของการวิจัย.....	4
5. นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
6. ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
1. การพัฒนารูปแบบ.....	7
2. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	13
3. แนวคิดแบบโคเซ็น.....	36
4. บริบทโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง.....	46
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
ระยะที่ 1.....	55
1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล.....	55
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	57
ระยะที่ 2.....	57
1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล.....	57
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	59
ระยะที่ 3.....	59
1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล.....	60
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	61
ระยะที่ 4.....	61
1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล.....	62
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	62

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก.....	63
เครื่องมือในการวิจัย.....	64
• แบบสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ของการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น.....	65
• แบบแสดงความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงรูปแบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น	70
• แบบสอบถามสำหรับการวิจัย เพื่อการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) รอบที่ 1	79
• แบบสอบถามสำหรับการวิจัย เพื่อการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) รอบที่ 2	88
• แบบสอบถามสำหรับการวิจัย เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง ความถูกต้องเหมาะสม การใช้คำพูด และความสมบูรณ์ของรูปแบบ	96
• แบบประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย พ.ศ.2561.....	103
• แบบประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2561	107
• แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา ของโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง.....	113
• แบบประเมินความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีต่อการบริหาร จัดการศึกษาของโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง.....	116
• แบบสอบถามความคิดเห็นการดำเนินงานตามรูปแบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น	119
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	125
บรรณานุกรม.....	128

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

“การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง” เป็นความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และได้กำหนดหลักการสำคัญข้อหนึ่ง คือ ให้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา โดยที่กำหนดให้ “มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา” เป็นภารกิจสำคัญหมวดหนึ่งที่สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการ อีกทั้งต้องเป็นไปตามระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนดด้วย

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้ที่จบการศึกษามีคุณภาพตามที่มุ่งหวัง ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กร/สถานประกอบการที่รับช่วงผู้จบการศึกษาแต่ละแห่งมีคุณภาพได้มาตรฐาน แม้จะไม่เท่ากันแต่ก็แตกต่างกันไม่มากนัก นักเรียนที่จบการศึกษาจากสถานศึกษาทุกแห่งมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด ดังนั้น ผู้เรียนจึงเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่สถานศึกษา (ซึ่งหมายถึงผู้บริหาร ครูและบุคลากรสนับสนุนทุกคนในสถานศึกษา) ต้องคำนึงถึงตลอดเวลา ไม่ว่าจะคิดทำกิจกรรมใดหรือโครงการใดก็ตาม ผู้เรียนจะต้องได้รับผลหรือประโยชน์ที่เกิดขึ้นทั้งโดยตรงและโดยอ้อม นอกจากนี้ในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามที่คาดหวังกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา จึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาในปัจจุบันและต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

และกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ได้ให้ความหมายของ “การประกันคุณภาพการศึกษา” ว่า เป็นการประเมินและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐาน

การศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และตามกฎหมายกระทรวงนี้ ข้อ 3 กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี ดังนั้นจะเห็นได้ว่าระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นเหมือนแผนที่ในการเดินทางพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญ และใช้เป็นแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

ในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็ง มีประสิทธิภาพและดำเนินการอย่างยั่งยืน ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในสถานศึกษาต้องมีการทำงานที่มุ่งประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีความตระหนัก รับผิดชอบ และเห็นคุณค่าของการทำงานเป็นระบบ ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายและดำเนินกิจกรรม/โครงการที่ใช้ผลการประเมินตนเอง ผลการประเมินคุณภาพจากองค์กรภายนอก หรือ ผลการวิจัยที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาเอง ตลอดจนใช้ผลการวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นฐานในการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน การติดตามตรวจสอบ และปรับปรุงงานเป็นระยะจะช่วยให้งานบรรลุผลได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ ผลที่เกิดกับผู้เรียนก็จะเป็นที่พึงพอใจกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับช่วงต่อจากสถานศึกษา ด้วยการดำเนินงานที่ทุกคนมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบร่วมกันเช่นนี้ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารที่แท้จริง และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเป็นวิถีชีวิตในการทำงานของทุกคนเป็นวัฒนธรรมขององค์กรที่ยึดคุณภาพผู้เรียนฝังแน่นอยู่ในจิตใจตลอดเวลา

การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Kaizen (ไคเซ็น) หรือ Continuous Improvement) คือ การปรับปรุงเล็กๆ น้อยๆ ที่เกิดขึ้นจากความพยายามอย่างต่อเนื่อง ค่อยเป็นค่อยไปในการปรับปรุงจากมาตรฐานเดิมที่มีอยู่ให้ดีขึ้น รวมถึงการปรับปรุงการทำงานประจำวันให้ดียิ่งขึ้น การปรับปรุงนี้อาจไม่จำเป็นต้องใช้เทคนิคพิเศษใด ๆ เพียงแต่ใช้สามัญสำคัญของบุคลากรในองค์กรทั้งหมดทุกระดับ ในการตรวจสอบงานของตนเอง และตั้งใจปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม โดยการปรับปรุงงานที่ทำได้

ประจำอยู่เสมอ แนวคิดแบบไคเซ็น เป็นแนวคิดของชาวญี่ปุ่นที่ทำธุรกิจที่ประสบความสำเร็จ มีคำกล่าวของชาวญี่ปุ่น ไว้ว่า “ไม่มีสักวันเดียวที่จะผ่านไป โดยไม่มีการปรับปรุงในส่วนหนึ่งส่วนใดในองค์กร” (สิ่งนี้นับเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญของไคเซ็น) และครอบคลุมได้ในทุกเรื่องของการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นการบริหารจัดการคุณภาพเชิงรวม (TQM) การให้ความสำคัญแก่ลูกค้า (CRM) การรักษาระดับผลิตภาพอย่างเบ็ดเสร็จ (TRM) การผลิตทันเวลาพอดี (JIT) การปรับปรุงผลิตภาพ (Productivity Improvement) การบริหารโดยไม่มีข้อบกพร่อง (Zero Defect Management) ทั้งหมดเพื่อเพิ่มผลิตภาพให้แก่องค์กร หากมีการนำหลักการแนวคิดแบบไคเซ็นมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา น่าจะเป็นอีกความท้าทายหนึ่งในการดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ตั้งอยู่ในตำบลป่าสัก อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้น อนุบาล 1 (3 ขวบ) ถึง ประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 มีนักเรียนจำนวน 48 คน ครูผู้สอน 5 คน ผู้บริหาร 1 คน ซึ่งการดำเนินการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอน 1 คน ต้องรับผิดชอบนักเรียน 2 ชั้นเรียน และนักเรียนส่วนใหญ่เป็นชาวพม่าที่มาอยู่กับผู้ปกครองในโรงงานต่าง ๆ โดยนักเรียนที่อยู่ในพื้นที่บริการที่มาเข้าเรียนมีน้อย และจากสภาพดังกล่าวครูผู้สอนจะได้รับภาระงานการสอนเป็น 2 เท่า และงานพิเศษที่ได้รับมอบหมาย ทำให้การดำเนินงานบริหารจัดการของโรงเรียนมีภาระงานมาก และบุคลากรมีจำนวนน้อย และยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากสภาพปัญหาของโรงเรียนดังกล่าว ผนวกกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาถือเป็นแนวทางหลักในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน ทั้งด้านคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการจัดการศึกษา ผู้วิจัยในฐานะผู้อำนวยการโรงเรียนแห่งนี้ เห็นว่าควรมีการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ โดยใช้แนวคิดแบบไคเซ็น ที่เป็นการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งจะช่วยลดขั้นตอนการดำเนินงานให้ง่ายขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจทำวิจัยและการพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น มีลักษณะอย่างไร
2. ผลการใช้รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น เป็นอย่างไร
3. ประเมินรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น
2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น
3. เพื่อประเมินรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
  - 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน
  - 1.2 ครูผู้สอน โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ปีการศึกษา 2561 จำนวน 4 คน
  - 1.3 คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 9 คน
  - 1.4 ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ปีการศึกษา 2561 จำนวน 48 คน
  - 1.5 นักเรียน โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ปีการศึกษา 2561 จำนวน 48 คน
 ใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
2. ตัวแปร
  - 2.1 ตัวแปรต้น
    - 1) รูปแบบการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น
  - 2.2 ตัวแปรตาม

ระดับปฐมวัย

    - 1) คุณภาพของเด็ก (มฐ.1)
    - 2) กระบวนการบริหารและการจัดการ (มฐ.2)
    - 3) การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ (มฐ.3)

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

    - 1) คุณภาพของผู้เรียน (มฐ.1)
      - 1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
      - 1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
    - 2) กระบวนการบริหารและการจัดการ (มฐ.2)
    - 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (มฐ.3)

3. เนื้อหา

1) กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามแนวคิดของการประกันคุณภาพ มี 3 ขั้นตอน คือ

1.1 การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน

1.2 การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบ และติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

1.3 การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในระดับเขตพื้นที่การศึกษาฯ และระดับกระทรวง

2) แนวคิดแบบไคเซ็น

2.1) เริ่มจากจุดเล็ก ๆ ของปัญหาก่อน

2.2) เป็นวิธีการที่ง่าย ใครๆ ก็ทำได้

2.3) ลดขั้นตอนในการทำงาน

2.4) ทุกขั้นตอนสามารถมองเห็นการดำเนินการได้

2.5) การปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง

3) มาตรฐานการศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2561

ระดับปฐมวัย คือ

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การสร้างรูปแบบที่มีความเป็นเอกลักษณ์ และเหมาะสมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การสอบถาม การสัมภาษณ์ผู้บริหารและคณะครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา

2. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่หน่วยงานต้นสังกัดขึ้นทะเบียนไว้ มีการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดเป็นประจำทุกปี

3. ไคเซ็น (Kaizen) หมายถึง การปรับปรุง พัฒนา แก้ไขให้ดีขึ้น ซึ่งในที่นี้ใช้ในความหมายของการปรับปรุง พัฒนาวิธีการทำงานเดิมให้ดีขึ้น โดยการลดขั้นตอนการดำเนินการให้กระชับ และไม่ซ้ำซ้อน

4. มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง มาตรฐานที่เน้นคุณภาพผู้เรียน คุณภาพครู และคุณภาพของสถานศึกษา ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

5. มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย หมายถึง มาตรฐานที่เน้นคุณภาพเด็ก คุณภาพครู และคุณภาพของสถานศึกษา ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 (3 ขวบ) ถึง ชั้นอนุบาลปีที่ 3

6. โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 (3 ขวบ) ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตั้งอยู่ที่ 138 หมู่ 8 ตำบลป่าสัก อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

1. นำรูปแบบการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น ไปวางแผนและพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลมากขึ้น

2. ผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นในการส่งนักเรียนมาเข้าเรียนในสถานศึกษา

3. ครูมีการพัฒนาตนเองในการทำงาน

4. ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. โรงเรียนมีการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น โดยได้แบ่งสาระสำคัญ ดังนี้

การพัฒนารูปแบบ

ความหมายของรูปแบบ

องค์ประกอบของรูปแบบ

การพัฒนารูปแบบ

การตรวจสอบรูปแบบ

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

แนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

มาตรฐานการศึกษา

รูปแบบและแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

แนวคิดแบบไคเซ็น

ความหมายของไคเซ็น

แนวคิดของไคเซ็น

เครื่องมือของไคเซ็น

ไคเซ็นกับการบริหารจัดการ

บริบทโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง

ประวัติ

สภาพปัจจุบันและปัญหา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนารูปแบบ

ความหมายของรูปแบบ

รูปแบบ หรือ Model ความหมายโดยทั่วไปแล้วจะหมายถึง สิ่งหรือวิธีการดำเนินงานที่เป็นต้นแบบอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งพจนานุกรม Contemporary English ของ ลองแมน (Longman,

1987, p.668) ให้ความหมายไว้ โดยสรุปแล้วจะมี 3 ลักษณะ กล่าวคือ Model หมายถึง สิ่งซึ่งเป็นแบบย่อส่วนของของจริง หรือแบบจำลอง ความหมายที่สอง หมายถึง สิ่งของหรือคนที่นำมาใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินการบางอย่าง สอดคล้องกับพจนานุกรมการศึกษาของกู๊ด (Good, 1973, p.370) ได้ให้ความหมายของรูปแบบ หมายถึง แบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำเป็นตัวอย่างเพื่อการเลียนแบบ เป็นแผนภูมิหรือรูปสามมิติซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลักการหรือแนวคิด เป็นชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งรวมกันเป็นตัวประกอบและเป็นสัญลักษณ์ทางระบบสังคม ตามความหมายดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่า รูปแบบคือ แบบจำลองของสิ่งที่ เป็น ในส่วนของพจนานุกรม ฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น.965) ให้ความหมายไว้ว่า รูปแบบ หมายถึง รูปที่กำหนดขึ้นเป็นหลักหรือเป็นแนว ซึ่งเป็นที่ยอมรับแสดงว่าเป็นสิ่งนั้น ๆ เช่น รูปแบบบ้าน เป็นต้น

นักวิชาการต่างประเทศ อาทิ สมิต (Smith, 1961, pp.461-462) ได้ให้ความหมายของรูปแบบไว้สอดคล้องกันกล่าวคือ รูปแบบของจริงที่เป็นแบบอย่างและแบบจำลองที่เหมือนของจริงทุกอย่าง แต่มีขนาดเล็กหรือใหญ่ขึ้นกว่าปกติ สอดคล้องกับ คีฟส์ (Keeves, 1988, P.559) ได้ให้ความหมายของคำว่ารูปแบบ หมายถึง สิ่งที่แสดงโครงสร้างของความเกี่ยวข้องระหว่างชุดของปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ๆ หรือองค์ประกอบที่สำคัญในเชิงความสัมพันธ์หรือเหตุผลซึ่งกันและกันเพื่อช่วยให้เข้าใจข้อเท็จจริง หรือปรากฏการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ

ทางการศึกษา ได้มีนักศึกษานำแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบมาศึกษาวิจัย อาทิ สมชัย จรรยาไพบูลย์ (2555, น.13) ได้สรุปความหมายของรูปแบบว่า หมายถึง แบบอย่างในการดำเนินการใด ๆ ที่แสดงหรืออธิบายให้เห็นถึงโครงสร้างทางความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่สำคัญของสิ่งที่ศึกษาให้สามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้นหรือซับซ้อนก็ได้เช่นกัน โดยมีรายละเอียดขององค์ประกอบของรูปแบบขึ้นอยู่กับลักษณะของปรากฏการณ์ วัตถุประสงค์ของผู้สร้างและการพัฒนารูปแบบเป็นสำคัญ สอดคล้องกับที่ปริชาติ ชมชื่น (2555, น.10) สรุปความหมายของรูปแบบไว้ว่า เป็นแบบจำลองใช้เป็นตัวแทน เป็นชุดปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เป็นหลักการ แนวคิดที่แสดงความเชื่อมโยงขององค์ประกอบต่าง ๆ ให้เห็นเป็นภาพหรือข้อความอย่างง่ายเกี่ยวกับการลำดับขั้นตอนการปฏิบัติเชิงแผนผัง หรือทำเลียนแบบเพื่อสร้างสัญลักษณ์ที่แท้จริงของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นรูปธรรมและเป็นระบบ

โดยสรุป รูปแบบ หมายถึง ภาพย่อส่วนของทฤษฎีหรือแนวคิดเรื่องใดเรื่องหนึ่ง สิ่งที่เป็นตัวแทนของโครงสร้างทางความคิด หรือองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่สำคัญของเรื่องที่ศึกษาเพื่อแสดงหรืออธิบายปรากฏการณ์ให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น หรือในบางกรณีอาจจะใช้ประโยชน์ในการทำนายปรากฏการณ์ที่จะเกิดขึ้นตลอดจนอาจใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไป

องค์ประกอบของรูปแบบ

องค์ประกอบของรูปแบบไม่มีหลักเกณฑ์ตายตัวว่ารูปแบบนั้นต้องมีองค์ประกอบอะไรบ้าง ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ที่ผู้สนใจจะศึกษา ส่วนการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบ ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบไว้ดังนี้

จากแนวคิดทฤษฎีแนวคิดเชิงระบบ (Systems Approach) กับหลักการบริหารตามสถานการณ์ (Contingency Approach) บราวน์และโมเบิร์ก (Brown and Moberg, 1980, pp.16-17) ได้สังเคราะห์รูปแบบขึ้น และได้นำเสนอองค์ประกอบดังนี้

1. สภาพแวดล้อม (Environment)
2. เทคโนโลยี (Technology)
3. โครงสร้าง (Structure)
4. กระบวนการจัดการ (Management Process) และการตัดสินใจสั่งการ (Decision Making)

ในส่วนของนักการศึกษาไทยได้นำแนวคิดเชิงระบบมาศึกษารูปแบบการบริหาร เช่น นิวัตรนาคะเวช (2554, น.214) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนในฝันและสรุปไว้ว่า มีองค์ประกอบ คือ มีส่วนปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และองค์ประกอบเสริม โดยมีองค์ประกอบหลัก 5 องค์ประกอบ คือ 1) วัตถุประสงค์โรงเรียนในฝัน 2) หลักการบริหารจัดการ 3) ระบบโครงสร้างการบริหาร 4) กลยุทธ์การดำเนินงาน และ 5) ภาพความสำเร็จ มีองค์ประกอบย่อย 24 องค์ประกอบ องค์ประกอบเสริม 2 องค์ประกอบ คือ สภาพแวดล้อมของโรงเรียน และการประเมินปรับปรุงและพัฒนา โดยรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนในฝัน มีคุณลักษณะทั้งด้านความมีประโยชน์ ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม และด้านความเป็นไปได้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนในฝัน และโรงเรียนทั่วไปได้

นอกจากนี้ยังมีผู้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบอีกหลายคน เช่น ศักดิ์จิต มาศจิตต์ (2550, น.226-227) ได้เสนอองค์ประกอบของรูปแบบกล่าวคือ 1) องค์ประกอบพื้นฐาน ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย หลักการ การมีส่วนร่วม และการกำหนดแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ 2) องค์ประกอบโครงสร้าง 3) องค์ประกอบกระบวนการดำเนินงาน และ 4) องค์ประกอบด้านการสนับสนุน สอดคล้องกับพิเชฐ โพธิ์ภักดี (2553, น.159-160) ได้สรุปไว้ว่ารูปแบบประกอบด้วย ส่วนประกอบ 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 หลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 โครงสร้างและสาระสำคัญของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) ฐานะของสถานศึกษา และความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่วนกลาง 2) บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้อำนวยการ 3) การกระจายอำนาจภารกิจจัดการศึกษา 4) ด้าน 4) หน่วยงานกำกับติดตาม ตรวจสอบ และส่งเสริมสนับสนุนภารกิจจัดการศึกษา 5) มาตรฐานและการประกัน

คุณภาพผู้เรียน ส่วนที่ 3 การนำสู่การปฏิบัติและเงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) การนำไปสู่การปฏิบัติ 2) เงื่อนไขความสำเร็จ ในส่วนการบริหารขององค์การ มีศิลป์ ชินภักดี (2555, น.22) ได้กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบไว้ว่า ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนสถาบัน หรือองค์การ ซึ่งประกอบด้วย 1) เทคโนโลยี 2) โครงสร้าง 3) บทบาท 4) เป้าหมายหรือความคาดหวัง ส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำ 2) บุคลิกภาพ 3) กระบวนการบริหาร 4) การตัดสินใจสั่งการ 5) ความต้องการ และส่วนสภาพแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วย 1) ชุมชน 2) แหล่งเรียนรู้ 3) เศรษฐกิจ 4) การมีส่วนร่วม

ทางด้านการบริหารสถานศึกษา สมชัย จรรย์ไพบูลย์ (2555, น.16) ไมตรี บุญทศ (2554, น. 149-153) และปริชาติ ชมชื่น (2555, น.12) ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบที่คล้ายกันไว้ว่า ควรมีองค์ประกอบหลัก คือ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ 3) ระบบงาน และกลไกของรูปแบบ 4) วิธีดำเนินงานของรูปแบบ และ 5) แนวการประเมินรูปแบบ โดยมีคำอธิบายศัพท์เฉพาะประกอบรูปแบบ พร้อมมีเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ การจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบโดยนำสาระขององค์ประกอบบรรจุไว้อย่างสมบูรณ์ เอื้อประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษาและนำรูปแบบไปใช้

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของรูปแบบไม่ปรากฏชัดเจนว่าจะประกอบด้วยกี่องค์ประกอบ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปแนวคิดที่สอดคล้องกันขององค์ประกอบของรูปแบบที่นักการศึกษาได้แบ่งองค์ประกอบไว้โดยเลือกองค์ประกอบที่ส่วนใหญ่เห็นสอดคล้องกัน สำหรับการสร้างรูปแบบการวิจัยในครั้งนี้มี 4 องค์ประกอบที่สอดคล้องกัน ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ระบบงานและกลไก และ 4) เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้

การพัฒนาารูปแบบ

การสร้างรูปแบบเป็นการกำหนดมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ เพื่อชี้ให้เห็นว่ารูปแบบเสนออะไร เสนออย่างไร เพื่อให้ได้อะไร และสิ่งที่ได้นั้นอธิบายปรากฏการณ์อะไรและนำไปสู่ข้อค้นพบอะไรใหม่ ในการพัฒนารูปแบบมีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กำหนดขั้นตอนไว้คล้ายกัน ในส่วนของนักการศึกษาของไทยได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบไว้อย่างหลากหลาย ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบโดยใช้ เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) เป็นเทคนิควิธีการวิจัยที่ใช้ศึกษาปัญหาที่เน้นความคิดเห็นและการตัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญเป็นหลัก กระบวนการเดลฟายมีลักษณะสำคัญ 4 ประการ ทั้งนี้ วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2557, น.198-209) ได้สรุปดังนี้ การไม่เปิดเผยชื่อของผู้ให้ข้อมูล การเก็บข้อมูลซ้ำ การให้ข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับการควบคุมจากผู้ดำเนินการ และการสรุปคำตอบของกลุ่มด้วยวิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับการควบคุมจากผู้ดำเนินการ และการสรุปคำตอบของกลุ่มด้วยวิธีการทางสถิติ อาจสรุปขั้นตอน ของเทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย ดังนี้

1. กำหนดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยต้องทำการคัดเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถ และความชำนาญในเรื่องที่ศึกษา ขนาดของกลุ่มที่เพียงพออยู่ระหว่าง 10-15 คน หากผู้เชี่ยวชาญมีขนาดตั้งแต่ 17 คนขึ้นไป อัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อนจะมีน้อยมากจนคงที่ ซึ่งผู้วิจัยที่ใช้เทคนิคเดลฟายมักนิยามกำหนดจำนวนผู้เชี่ยวชาญไม่น้อยกว่า 17 คน

2. กำหนดประเด็นแนวโน้มน้อมและสร้างเครื่องมือในการวิจัย การเก็บข้อมูลจะใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำคัญ ซึ่งจะใช้แบบสอบถามปลายเปิดและแบบสอบถามปลายปิด ชนิดมาตราประมาณค่า

3. ทำเดลฟายรอบที่หนึ่ง โดยส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลกว้าง ๆ จากผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้คำถามปลายเปิด การเก็บข้อมูลรอบนี้ต้องชี้แจงจุดมุ่งหมายของการเก็บข้อมูล

4. รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ในรอบที่หนึ่ง ทั้งนี้ต้องทำการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปประเด็นความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด เพื่อนำไปให้สมาชิกในกลุ่มแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นต่าง ๆ ที่ปรากฏในข้อความทุกประเด็น จัดทำแบบสอบถามที่เป็นคำถามปลายปิดในรูปมาตราประมาณค่าสำหรับเก็บข้อมูลในรอบที่สอง

5. ทำเดลฟายรอบที่สอง ในรอบนี้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านจะได้รับข้อมูลย้อนกลับเชิงสถิติที่เป็นของกลุ่มโดยส่วนรวม ผนวกด้วยคำตอบเดิมของตนเอง แล้วขอให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาตอบใหม่

6. ทำเดลฟายรอบที่สามหรือสี่ ขึ้นอยู่กับการได้ข้อสรุปที่มีฉันทามติ โดยปกติการรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคเดลฟายอย่างน้อยที่สุดจะต้องใช้สองรอบ แต่ไม่ควรเกิน 4 รอบ

7. สรุปและอภิปรายผล โดยการเสนอแนวโน้มน้อมที่มีฉันทามติตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ การกำหนดระดับความสอดคล้องทางความคิดหรือการหาฉันทามติในเทคนิคเดลฟาย สามารถกำหนดได้ด้วยค่าสถิติ 2 ประเภท โดยประเภทแรกกำหนดด้วยค่าร้อยละ เพื่อแสดงให้เห็นอัตราส่วนผู้ที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าอยู่ในระดับใด และมีการแสดงแจกแจงความถี่ของผู้ให้ข้อมูลว่า มีลักษณะของคำตอบกระจายในลักษณะใด ประเภทที่สอง เป็นการใช้สถิติที่วัดแนวโน้มน้อมเข้าสู่ส่วนกลาง เพื่อบ่งบอกระดับความคิดเห็นของกลุ่มในลักษณะสรุปรวม และแสดงค่าสถิติการกระจาย เพื่อให้ทราบระดับความแตกต่างทางความคิดเห็นของสมาชิกว่ามีมากน้อยเพียงใด เกณฑ์ที่ใช้ในการระบุฉันทามติจึงขึ้นอยู่กับลักษณะของค่าสถิติที่ใช้ การตรวจสอบระดับฉันทามติมีเกณฑ์พิจารณา 2 ส่วน คือ การกำหนดระดับความเห็นพ้องกันของเสียงส่วนใหญ่ ส่วนที่สอง การกำหนดเกณฑ์การยุติกระบวนการเดลฟาย เมื่อสมาชิกไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงทางความคิดจากรอบที่แล้ว สรุป เทคนิคเดลฟายเป็นระเบียบวิธีการวิจัยที่ใช้ศึกษาปัญหาที่อาศัยการตัดสินใจของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้เชี่ยวชาญไม่ต้องมาประชุมร่วมกัน ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานด้วยการออกแบบสอบถามจัดส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ เมื่อ

ได้รับคำตอบคืนทำการประมวลผลส่งกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญได้รับทราบสถานการณ์ด้านความคิดเห็น โดยอาจให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม เมื่อได้รับคำตอบผู้วิจัยจะทำการประเมินอีกครั้งว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงหรือยืนยันในความคิดเห็นเดิม หากไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากถือได้ว่าได้รับความเห็นที่ใช่ได้

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีนักการศึกษาได้ศึกษาไว้ ดังนี้

สมชัย จรรย์ไพบุลย์ (2555, น.80-102) ได้สร้างรูปแบบการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 โดยดำเนินการดังนี้

ระยะที่ 1 วิเคราะห์รูปแบบการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการศึกษาสภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และกรณีศึกษาสถานศึกษาที่เป็นต้นแบบการประกันคุณภาพภายใน

ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ระยะที่ 4 นำเสนอผลการใช้รูปแบบ

ทางด้านไมตรี บุญทศ (2554, น.66) ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนโดยดำเนินการพัฒนารูปแบบและนำเสนอ 6 ขั้นตอนโดยเพิ่มขั้นตอนการเตรียมการก่อนวิจัย และขั้นประเมินและปรับปรุงการบริหาร ดังนี้

1. การเตรียมก่อนการวิจัย โดยการเลือกพื้นที่การวิจัย การเตรียมทีมวิจัย เครื่องมือวิจัย
2. วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาโรงเรียนพื้นที่ในการวิจัย โดยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องสภาพปัจจุบัน ปัญหาโรงเรียนพื้นที่การวิจัย ศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ 3 โรงเรียน
3. ร่างรูปแบบการบริหารเพื่อการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียน
4. ตรวจสอบและแก้ไขร่างรูปแบบการบริหารเพื่อการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียน
5. ทดลองใช้รูปแบบการบริหารเพื่อการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียน
6. ประเมินและปรับปรุงการบริหารเพื่อการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียน

การตรวจสอบรูปแบบ

จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการสร้างรูปแบบก็เพื่อทดสอบ หรือตรวจสอบรูปแบบนั้นด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ การตรวจสอบรูปแบบมีหลายวิธีซึ่งอาจใช้การวิเคราะห์จากหลักฐานเชิงคุณภาพ (Qualitative) และเชิงปริมาณ (Quantitative) โดยที่การตรวจสอบรูปแบบจากหลักฐานเชิงคุณลักษณะอาจใช้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจสอบ ส่วนการตรวจสอบโมเดลจากหลักฐานเชิงปริมาณ ใช้

เทคนิคทางสถิติซึ่งการตรวจสอบรูปแบบควรตรวจสอบคุณลักษณะ 2 อย่าง อุทุมพร จามรมาน (2541, น.23) คือ 1) การตรวจสอบความมากน้อยของความสัมพันธ์ความเกี่ยวข้องและเหตุผลระหว่างตัวแปร 2) การประมาณค่าพารามิเตอร์ของความสัมพันธ์ดังกล่าว การประมาณค่านี้ สามารถประมาณข้ามเวลา (Across Time) กลุ่มตัวอย่าง (Samples) หรือสถานที่ได้ (Sites) หรืออ้างอิงจากกลุ่มตัวอย่างไปหาประชากรก็ได้โดยผลการตรวจสอบนำไปสู่คำตอบ 2 ข้อ คือ 2.1) การสร้างรูปแบบใหม่ หรือ 2.2) การปรับปรุงหรือพัฒนารูปแบบเดิม นอกจากนี้ สมาน อัครภูมิ (2550, น.9) ได้เสนอแนวทางในการตรวจสอบรูปแบบที่เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการวิจัยและพัฒนารูปแบบไว้ อาจใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง จาก 3 วิธี ดังนี้ คือ

1. การตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยผู้วิจัยจะนำเสนอรูปแบบที่พัฒนาขึ้นต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 15-20 คน พร้อมกับแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบตลอดจนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่าง ๆ

2. การตรวจสอบโดยการประชุมสัมมนา โดยผู้วิจัยจัดประชุมสัมมนาบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนอรูปแบบที่พัฒนาขึ้น เสร็จแล้วให้ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา วิพากษ์ประเมินรูปแบบทั้งในด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ และให้ข้อเสนอแนะต่อไป

3. การตรวจสอบโดยการทดลอง โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นในสภาพจริง หรือเหตุการณ์จำลอง ตามแบบแผนที่ออกแบบไว้ เพื่อสังเกต รวบรวมข้อมูล และความคิดเห็นต่อผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงรูปแบบต่อไป

สรุปได้ว่า การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น ครั้งนี้ผู้วิจัย มีการดำเนินการเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การจัดทำร่างรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น

ระยะที่ 2 การทดลองใช้รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น

ระยะที่ 3 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความสำคัญ เพราะความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและการศึกษา ตลอดจนการขยายตัวทางด้านขนาดของโรงเรียนทำให้นักเรียนและบุคลากรของโรงเรียนมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นกว่าแต่ก่อนมากมาย ดังนั้นการประกัน

คุณภาพภายในสถานศึกษามีความสำคัญมากในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนที่รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม รู้จักพึ่งตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา “เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” และหมวด 6 เรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพทางการศึกษา มาตรา 47 ให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ตามระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

วิวัฒนาการของระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ปี พ.ศ.2544

สืบเนื่องจากการที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกำหนดให้การประกันคุณภาพการศึกษา ต้องมีระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ดังนั้น ในช่วงเวลาที่ยังไม่มีกฎกระทรวงได้มีการออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัยให้สถานศึกษาถือปฏิบัติไปพลางก่อน

ปี พ.ศ.2546

กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2546 ซึ่งได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษาโดยเน้นความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ตามภารกิจ 8 ประการ คือ

1. การจั้ระบบบริหารและสารสนเทศ
2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
6. การประเมินคุณภาพการศึกษา
7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
8. การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงฉบับนี้มีวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบโดยเน้นการดำเนินการประเมินตนเอง พัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก แนวคิดการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตั้งอยู่บนพื้นฐานของการป้องกันเพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ

ปี พ.ศ.2553

ด้วยเหตุที่มาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติบัญญัติให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับและต้องเป็นไปตามที่กฎกระทรวงกำหนด ดังนั้น จึงได้มีการยกเลิกกฎกระทรวงที่ออกไปแล้วและให้ใช้กฎกระทรวงที่ปรับปรุงใหม่ คือ กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 แทนโดยที่หลอมรวมการประกันคุณภาพภายในของการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา การอุดมศึกษาและการประกันคุณภาพภายนอกไว้ในฉบับเดียวกัน กฎกระทรวงฉบับนี้สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกที่ชัดเจนขึ้น นอกจากนี้ยังกำหนดให้มีการตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ที่มีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในด้านการจัดการศึกษา การบริหารสถานศึกษาหรือการประเมินการจัดการศึกษาจำนวนไม่เกิน 9 คน แต่งตั้งโดยรัฐมนตรีเพื่อช่วยในการขับเคลื่อนการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดรวมทั้งสามารถแข่งขันกับนานาชาติอารยประเทศและผู้เรียนมีคุณภาพอยู่ในระดับต้น ๆ เมื่อเข้าร่วมแข่งขันในเวทีโลก

หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 8 ประการ ดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ปี พ.ศ.2561

ด้วยแนวทางในการดำเนินการตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 ไม่สอดคล้องกับหลักการประกันคุณภาพการศึกษาที่แท้จริง จึงส่งผลให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกไม่สัมพันธ์กัน เกิดความซ้ำซ้อนและคลาดเคลื่อนจากการปฏิบัติ ทำให้ไม่สะท้อนความเป็นจริงและเป็นการสร้างภาระแก่สถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจนหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่กำกับดูแล และหน่วยงานภายนอกเกินความจำเป็น สมควรปรับปรุงระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้มีกลไกการปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของแต่ละระดับ และเกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงได้ยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 และออกกฎกระทรวงใหม่ คือ กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้น สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัด

และให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี

โดยให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ที่สถานศึกษาส่งให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา พร้อมกับประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้น เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก

ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาเกิดจากการรวมแนวคิด 2 แนวคิดเข้าด้วยกัน คือ แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาและแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยประเทศอังกฤษเป็นประเทศแรกที่ริเริ่มและพัฒนาแนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษาในปี 1988 และต่อมาในปี 1992 ได้เริ่มใช้มาตรฐาน ISO 9000 มากำหนดมาตรฐานการศึกษา ทำให้เกิดแนวทางสำหรับภาคปฏิบัติของโรงเรียนเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้น และมีการประยุกต์ใช้ไปยังประเทศต่าง ๆ ในเวลาต่อมา สำหรับประเทศไทยได้เริ่มดำเนินการในปีพุทธศักราช 2537 ส่วนความหมายของการประกันคุณภาพภายในได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ.2545 มีคำที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ ดังนี้

มาตรฐานการศึกษา หมายความว่า ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพภายใน หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัด ที่มีหน้าที่ดูแลสถานศึกษานั้น มีผู้ให้ความเห็นไว้สอดคล้องกล่าวคือ สมชัย จรรย์ไพบูลย์ (2555, น.26) ได้สรุปไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การประเมินผลและการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคลากรของสถานศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา สอดคล้องกับละมุล รอดขวัญ (2555, น.36) ที่กล่าวว่า การประกันคุณภาพ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามมาตรการหรือระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่จะสร้างความมั่นใจ ฟังพอใจและประทับใจแก่ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่า นักเรียนมีคุณภาพตามเป้าหมาย ฟังพอใจ และประทับใจแก่ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่า นักเรียนมีคุณภาพตามเป้าหมาย และอานวย มีศรี (2555, น.17) ได้สรุปไว้ว่า การให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาจะเน้นที่การผสมผสานคุณภาพ 3 ส่วน คือ คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา คุณภาพตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา คุณภาพตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และคุณภาพตามความมุ่งหมาย

ของสถานศึกษา ต้องอาศัยกระบวนการบริหารการศึกษาที่มีคุณภาพ หรือกล่าวได้ว่าเป็นการนำหลักการของการประกันคุณภาพที่เน้นการวางแผน และการดำเนินงานอย่างเป็นระบบมาใช้กับกระบวนการบริหารการศึกษา ส่วนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะชี้เฉพาะเจาะจงภายในสถานศึกษา ซึ่งหมายถึง การดำเนินงานด้านการประเมินผล และการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้น หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น และต้องอาศัยกระบวนการบริหารจัดการที่มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ จากทัศนะของนักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษา

สรุปได้ว่าการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาโดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่าการดำเนินการของสถานศึกษามีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด

แนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายในโรงเรียน เป็นระบบที่โรงเรียนสร้างความมั่นใจ แก่ผู้รับบริการด้วยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพทั้งองค์กรโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม บุคลากรในโรงเรียนตระหนักถึงเป้าหมาย คือผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นอันดับแรก ดังนั้น การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนจึงยึดหลักการ 3 ประการ (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา, 2553, น. 10-11)

1. การกระจายอำนาจ (Decentralization) โรงเรียนมีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหาร ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและทรัพยากร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และผู้สอนทำบทบาทหน้าที่ในการสอน การจัดกิจกรรมและพัฒนาสื่อเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ความต้องการของสังคมและชุมชน

2. การมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) แนวคิดนี้เป็นการมุ่งให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยมีส่วนร่วมกันคิด ตัดสินใจ สนับสนุน ส่งเสริม และติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน ตลอดจนร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จของโรงเรียน

3. การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนเป็นเป้าหมายที่ต้องรับรู้ร่วมกัน เพื่อติดตามตรวจสอบการดำเนินการของโรงเรียนว่า สามารถนำพานักเรียนไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ โรงเรียนต้องสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เลือกกลวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมและสามารถทำให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม มี

การประชาสัมพันธ์เป้าหมายและจุดเน้นที่ต้องการพัฒนาให้ทุกฝ่ายได้รับรู้เพื่อเป็นสัญญาประชาคม เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีทิศทางการทำงานที่ชัดเจนสู่เป้าหมายเดียวกัน

กล่าวโดยสรุป การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงหลักการ 3 ประการ คือ หลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม และการแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้กับผลการดำเนินงานของโรงเรียน

ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

สถานศึกษาจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ เนื่องจากมีระบบควบคุม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนได้ดำเนินการอย่างครบถ้วนตามพันธกิจและบรรลุมิติวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ทั้งนี้สมพิศ ไช้งาม (2553, น.146-152) ได้กำหนดขั้นตอนของระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามลำดับดังนี้

1. หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้แก่
  - 1.1 จุดมุ่งหมายการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่โรงเรียนร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา
  - 1.2 การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน
  - 1.3 การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน ในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมทุกขั้นตอนเพื่อผลักดันให้โรงเรียนมีคุณภาพ
2. หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ประกอบด้วย
  - 2.1 โรงเรียนจัดโครงสร้างการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน
  - 2.2 มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน
  - 2.3 โรงเรียนจัดระบบสารสนเทศและข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน
  - 2.4 โรงเรียนกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับโรงเรียนให้เหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่นและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 2.5 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ต้องดำเนินการโดยยึดหลักดังต่อไปนี้
    - 2.5.1 ใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และความจำเป็นอย่างเป็นระบบและมีแผนปฏิบัติการประจำปีรองรับ

2.5.2 กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และสภาพความสำเร็จของการพัฒนา
อย่างต่อเนื่องชัดเจน และเป็นรูปธรรม

2.5.3 มีการดำเนินงานที่มีหลักวิชาหรือผลการวิจัยหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิง
ได้

2.5.4 จัดทำทะเบียนแหล่งวิทยากรภายนอกให้การสนับสนุนวิชาการ

2.5.5 มอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรทุกคนรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดให้
มีประสิทธิภาพ

2.5.6 กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมใน
การดำเนินงาน

2.5.7 การจัดงบประมาณและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

2.6 ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน รวมทั้งมีการกำกับ
ติดตาม การดำเนินงานให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

2.7 แต่งตั้งคณะบุคคลดำเนินการตรวจสอบ ทบทวน และรายงาน การดำเนินงานตาม
แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้วิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุง
และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.8 โรงเรียนจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี พร้อมหลักฐานข้อมูลและผลการ
ประเมินผลสัมฤทธิ์เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

3. ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน เป็นเรื่องเดียวกับกระบวนการ
บริหารอย่างมีคุณภาพ ซึ่งวงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act) อันเป็นกิจกรรมพื้นฐานในการพัฒนา
ประสิทธิภาพและคุณภาพของการดำเนินงานจัดการของโรงเรียน ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.1 วางแผนการปฏิบัติงาน (Plan) เป็นการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ในการ
ดำเนินงาน วิธีการ และขั้นตอนที่จำเป็น อันประกอบด้วย

3.1.1 กำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษา

3.1.2 จัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย

3.1.3 กำหนดแนวทางการดำเนินงาน

3.1.4 กำหนดระยะเวลา

3.1.5 กำหนดงบประมาณ

3.1.6 กำหนดผู้รับผิดชอบ

3.2 ดำเนินการตามแผน (Do) เป็นการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ได้แก่

3.2.1 ส่งเสริม สนับสนุน

3.2.2 จัดสิ่งอำนวยความสะดวก

3.2.3 สนับสนุนทรัพยากร

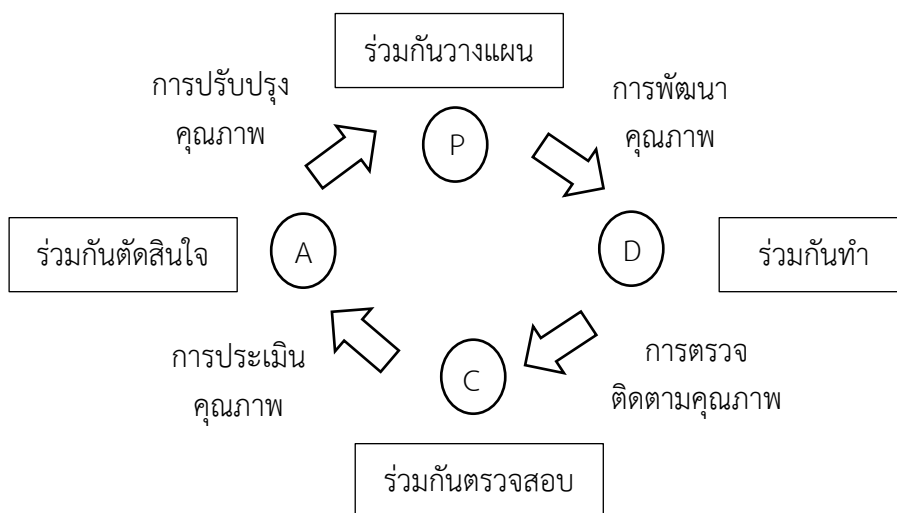
3.3 ตรวจสอบประเมินผล (Check) ขั้นตอนนี้มีความสำคัญ เนื่องจากมักจะเกิดปัญหาแทรกซ้อนที่ทำให้เกิดการดำเนินงานที่มีอุปสรรค ได้แก่

- 3.3.1 วางกรอบการประเมิน
- 3.3.2 จัดหาหรือจัดทำเครื่องมือ
- 3.3.3 เก็บข้อมูล
- 3.3.4 วิเคราะห์ข้อมูล
- 3.3.5 แปลความหมาย
- 3.3.6 ตรวจสอบ/ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน

3.4 การปรับปรุง (Act) การปรับปรุงอาจนำไปสู่การกำหนดมาตรฐานของวิธีการทำงานที่ต่างจากเดิม เมื่อมีการดำเนินงานตามวงจร PDCA ในรอบใหม่ ข้อมูลที่ได้จากการปรับปรุงจะช่วยให้การวางแผนมีความสมบูรณ์และมีคุณภาพเพิ่มขึ้นมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 3.4.1 ปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากร
- 3.4.2 วางแผนในระยะต่อไป
- 3.4.3 จัดทำข้อมูลสารสนเทศ

จากวงจร PDCA ดังกล่าวข้างต้น สามารถแสดงแผนภูมิของวงจร PDCA อันมีกระบวนการดำเนินงานครบทั้ง 4 ด้าน คือ การพัฒนาคุณภาพ การตรวจติดตามคุณภาพ การประเมินคุณภาพและการปรับปรุงคุณภาพ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 วงจร PDCA ที่มา : สมพิศ โห้งาม 2553, น.151

กล่าวโดยสรุปการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ควรมีการดำเนินการ 4 กิจกรรม คือ การพัฒนาคุณภาพ การตรวจติดตามคุณภาพ การประเมินคุณภาพ การปรับปรุงคุณภาพซึ่งการดำเนินการอย่างเป็นระบบตามวงจรคุณภาพ โดยเน้นการมีส่วนร่วม กล่าวคือ ร่วมกันวางแผน ร่วมกันทำ ร่วมกันตรวจสอบ และร่วมกันตัดสินใจ

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน

การพัฒนามาตรฐานการศึกษา มีแนวคิดที่ต้องเป็นมาตรฐานที่สถานศึกษาปฏิบัติได้จริง ประเมินได้จริง กระชับและจำนวนน้อย แต่สามารถสะท้อนบริบทของสถานศึกษาและคุณภาพการศึกษาได้จริง ข้อมูลที่ได้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับหน่วยงานต้นสังกัด และระดับชาติ ดังนั้น การกำหนดมาตรฐานการศึกษาจึงเน้นที่คุณภาพผู้เรียน คุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา และคุณภาพครูมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ และข้อกำหนดในกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561

มาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับ กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพของมาตรฐานมี 5 ระดับ คือ ระดับกำลังพัฒนา ระดับปานกลาง ระดับดี ระดับดีเลิศ และระดับยอดเยี่ยม รายละเอียดของมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับ ประเด็นพิจารณา และระดับคุณภาพ ดังนี้

มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย

มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย พ.ศ.2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่

- มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก
- มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ
- มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

รายละเอียดแต่ละมาตรฐาน มีดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก

- 1.1 มีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความปลอดภัยของตนเองได้
- 1.2 มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุม และแสดงออกทางอารมณ์ได้
- 1.3 มีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
- 1.4 มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐาน และแสวงหาความรู้ได้

คำอธิบาย

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก

ผลพัฒนาการเด็กในด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

- 1.1 มีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความปลอดภัยของตนเองได้

เด็กมีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน เคลื่อนไหวร่างกายคล่องแคล่ว ทรงตัวได้ดี ใช้มือและตาประสานสัมพันธ์ได้ดี ดูแลรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตนและปฏิบัติตนเป็นนิสัย ปฏิบัติตนตามข้อตกลงเกี่ยวกับความปลอดภัย หลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อโรค สิ่งเสพติด และระมัดระวังจากบุคคล สิ่งแวดล้อม และสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตราย

1.2 มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุมและแสดงออกทางอารมณ์ได้

เด็กกล้าเรียงแจ่มใส แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้เหมาะสม รู้จักยับยั้งชั่งใจ อดทนในการรอคอย ยอมรับและพอใจในความสามารถ และผลงานของตนเองและผู้อื่น มีจิตสำนึกและค่านิยมที่ดี มีความมั่นใจ กล้าพูด กล้าแสดงออก ช่วยเหลือแบ่งปัน เคารพสิทธิ รู้หน้าที่รับผิดชอบ อดทนอดกลั้น ซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรม จริยธรรมตามที่สถานศึกษากำหนดชื่นชมและมีความสุขกับศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

1.3 มีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

เด็กช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน มีวินัยในตนเอง ประหยัดและพอเพียง มีส่วนร่วมดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในและนอกห้องเรียน มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย เช่น การไหว้ การยืมทักทาย และมีสัมมาคารวะกับผู้ใหญ่ เป็นต้น ยอมรับหรือเคารพความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น ความคิด พฤติกรรม พื้นฐานครอบครัว เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม เป็นต้น เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ แก้ไขข้อขัดแย้ง โดยปราศจากการใช้ความรุนแรง

1.4 มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐาน และแสวงหาความรู้ได้

เด็กสนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ ตั้งคำถามในสิ่งที่ตนเองสนใจหรือสงสัย และพยายามค้นหาคำตอบ อ่านนิทานและเล่าเรื่องที่ตนเองอ่านได้เหมาะสมกับวัย มีความสามารถในการคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ การคิดแก้ปัญหาและสามารถตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ ได้ สร้างสรรค์ผลงานตามความคิดและจินตนาการ เช่น งานศิลปะ การเคลื่อนไหวท่าทาง การเล่นอิสระ เป็นต้น และใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น แวนชยาย แม่เหล็ก กล้องดิจิทัล เป็นต้น เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ได้

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

- 2.1 มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น
- 2.2 จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน
- 2.3 ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์
- 2.4 จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ อย่างปลอดภัย และเพียงพอ
- 2.5 ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์
- 2.6 มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

คำอธิบาย

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

สถานศึกษาดำเนินการบริหารและจัดการสถานศึกษาที่ครอบคลุมด้านวิชาการ ด้านครูและบุคลากรด้านข้อมูลสารสนเทศ ด้านสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ และด้านระบบประกันคุณภาพภายใน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการกำกับติดตามการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.1 มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น

สถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษาที่ยืดหยุ่น และสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยสถานศึกษาออกแบบการจัดประสบการณ์ที่เตรียมความพร้อมและไม่เร่งรัดวิชาการ เน้นการเรียนรู้ ผ่านการเล่นและการลงมือปฏิบัติ ตอบสนองความต้องการและความแตกต่างของเด็กปกติ และกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของครอบครัว ชุมชนและท้องถิ่น

2.2 จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน

สถานศึกษาจัดครูให้เหมาะสมกับภารกิจการเรียนการสอนหรือจัดครูที่จบการศึกษาปฐมวัยหรือผ่านการอบรมการศึกษาปฐมวัยอย่างพอเพียงกับชั้นเรียน

2.3 ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์

พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์และออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา มีทักษะในการจัดประสบการณ์และการประเมินพัฒนาการเด็ก ใช้ประสบการณ์สำคัญในการออกแบบ การจัดกิจกรรม มีการสังเกตและประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคล มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก และครอบครัว

2.4 จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ อย่างปลอดภัย และเพียงพอ

สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนที่คำนึงถึงความปลอดภัย ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เป็นรายบุคคลและกลุ่ม เล่นแบบร่วมมือร่วมใจ มีมุมประสบการณ์หลากหลาย มีสื่อการเรียนรู้ เช่น ของเล่น หนังสือนิทาน สื่อจากธรรมชาติ สื่อสำหรับเด็กมุด ลอด ปีน ป่าย สื่อเทคโนโลยี สื่อเพื่อการสืบเสาะหาความรู้

2.5 ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์

สถานศึกษาอำนวยความสะดวก และให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศวัสดุ และอุปกรณ์ เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์และพัฒนาครู

2.6 มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย และอัตลักษณ์ที่สถานศึกษากำหนด จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่

สอดคล้องกับมาตรฐาน ที่สถานศึกษากำหนดและดำเนินการตามแผน มีการประเมินผลตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินงานและจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ประจำปี นำผลประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โดยผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้หน่วยงานต้นสังกัด

มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

- 3.1 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็มศักยภาพ
- 3.2 สร้างโอกาสให้เด็กได้มีประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมีความสุข
- 3.3 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย
- 3.4 ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไป

ปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก

คำอธิบาย

มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

ครูจัดประสบการณ์ให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุล เต็มศักยภาพ รู้จักเด็กเป็นรายบุคคล และสร้างโอกาสให้เด็กทุกคนได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและลงมือกระทำผ่านประสาทสัมผัส จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย มีการติดตามและประเมินผลพัฒนาการเด็กอย่างเป็นระบบ

- 3.1 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็มศักยภาพ

ครูวิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ จากการวิเคราะห์ มาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ไม่มุ่งเน้นการพัฒนา ด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว

- 3.2 สร้างโอกาสให้เด็กได้มีประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมีความสุข

ครูจัดประสบการณ์ที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิม ให้เด็กมีโอกาสเลือกทำกิจกรรมอย่างอิสระตามความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ ตอบสนองต่อวิธีการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล หลากหลายรูปแบบ จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เด็กได้เลือกเล่น เรียนรู้ ลงมือกระทำ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

- 3.3 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย

ครูจัดห้องเรียนให้สะอาด อากาศถ่ายเท ปลอดภัย มีพื้นที่แสดงผลงานเด็ก พื้นที่สำหรับมุมประสบการณ์และการจัดกิจกรรม เด็กมีส่วนร่วม ในการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน เช่น ป้ายนิเทศ การดูแลต้นไม้ เป็นต้น ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับช่วงอายุ ระยะเวลาความสนใจและวิถี

การเรียนรู้ของเด็ก เช่น กล้องดิจิทัล คอมพิวเตอร์สำหรับการเรียนรู้กลุ่มย่อย สื่อของเล่นที่กระตุ้นให้คิดและหาคำตอบ เป็นต้น

3.4 ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก

ครูประเมินพัฒนาการเด็กจากกิจกรรมและกิจวัตรประจำวันด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ไม่ใช่แบบทดสอบ วิเคราะห์ผล การประเมินพัฒนาการเด็ก โดยผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม และนำผลการประเมินที่ได้ไปพัฒนาคุณภาพเด็กและแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดประสบการณ์ที่มีประสิทธิภาพ

มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

รายละเอียดแต่ละมาตรฐาน มีดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ

2) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน

ความคิดเห็นและแก้ปัญหา

3) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

4) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

5) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

6) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

1) การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด

2) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย

3) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

4) สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

คำอธิบาย

มาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน

ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ประกอบด้วยความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดประเภทต่าง ๆ การสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร การมีความรู้ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้งสุขภาพทางร่างกายและจิตสังคม

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ

ผู้เรียนมีทักษะในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดในแต่ละระดับชั้น

2) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา

ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดจำแนกแยกแยะ ใคร่ครวญไตร่ตรอง พิจารณาอย่างรอบคอบ โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล

3) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

ผู้เรียนมีความสามารถในการรวบรวมความรู้ได้ทั้งด้วยตัวเองและการทำงานเป็นทีม เชื่อมโยงองค์ความรู้ และประสบการณ์มาใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ อาจเป็นแนวความคิด โครงการ โครงงาน ชิ้นงาน ผลผลิต

4) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน อย่างสร้างสรรค์ และมีคุณธรรม

5) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

ผู้เรียนบรรลุและมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาจากพื้นฐานเดิมในด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ กระบวนการต่าง ๆ รวมทั้งมีความก้าวหน้าในผลการทดสอบระดับชาติ หรือผลการทดสอบอื่น ๆ

6) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐานในการจัดการ เจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น การทำงานหรืองานอาชีพ

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 1) การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด
ผู้เรียนมีพฤติกรรมเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพในกฎกติกา มีค่านิยมและจิตสำนึกตามที่สถานศึกษากำหนดโดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม
- 2) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีไทย รวมทั้งภูมิปัญญาไทย
- 3) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
ผู้เรียนยอมรับและอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้าน เพศ วัย เชื้อชาติ ศาสนา ภาษาวัฒนธรรม ประเพณี
- 4) สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม
ผู้เรียนมีการรักษาสุขภาพกาย สุขภาพจิต อารมณ์ และสังคม และแสดงออกอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุข เข้าใจผู้อื่น ไม่มีความขัดแย้งกับผู้อื่น

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

- 2.1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
- 2.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา
- 2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย
- 2.4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
- 2.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
- 2.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

คำอธิบาย

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

เป็นการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

2.1 มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาลและของต้นสังกัดรวมทั้งทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

2.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบทั้งในส่วนการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การนำแผนไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง มีการบริหารอัตรากำลังทรัพยากรทางการศึกษา และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีระบบการนิเทศภายใน การนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนา บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนา และร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา

2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย

สถานศึกษาบริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการ ทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน เชื่อมโยงวิถีชีวิตจริง และครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มที่เรียนแบบควรรวมหรือกลุ่มที่เรียนร่วมด้วย

2.4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาครู บุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาใช้ในการพัฒนางานและการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และสภาพแวดล้อมทางสังคม ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และมีความปลอดภัย

2.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

สถานศึกษาจัดระบบการจัดการ การพัฒนาและการบริการ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

3.2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3.3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

3.4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

3.5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

คำอธิบาย

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลที่ได้มาให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

3.1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้เฉพาะสำหรับผู้ที่มีความจำเป็นและต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ ผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะ กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น อนุรักษ์ความรู้ นำเสนอผลงานและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

3.2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

มีการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อที่หลากหลาย

3.3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

ครูผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก ให้เด็กรักครู ครูรักเด็ก และเด็กรักเด็ก เด็กที่ก็จะเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข

3.4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

มีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปใช้พัฒนาการเรียนรู้อีก

3.5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์รวมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้

รูปแบบและแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน มีโรงเรียนจำนวนมากที่ประสบผลสำเร็จจากการพัฒนาสถานศึกษาด้วยการปฏิบัติตามระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพบรรลุตามมาตรฐานการศึกษา สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554ก, น.51-70) จึงเสนอทสรูปดังรายละเอียด

1. รูปแบบขั้นตอนการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ในระดับดีและดีมาก จากการสังเคราะห์รายงานประจำปีของโรงเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ประเมินแล้วว่าดี จำนวน 74 แห่ง สถานศึกษาเหล่านี้มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ในระดับดีและดีมากทั้งในการประเมินรอบแรกและรอบสองและได้รับการรับรองคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน พบว่า ขั้นตอนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนที่มีการปฏิบัติดี มีการดำเนินงานเป็นไปตามกรอบภาระงานที่กฎกระทรวง ว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพสถานศึกษา พ.ศ.2553 ภายใต้แนวคิดการพัฒนาเชิงระบบของเดมิ่ง (Plan-Do-Check-Act) เป็นพื้นฐานการปฏิบัติงาน ดังนี้

P (Plan) การวางแผน สถานศึกษามีการพัฒนากระบวนการบริหาร และการใช้การบริหารจัดการภายในสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน ด้วยการนำแนวทางมาปฏิบัติเพื่อสร้างความชัดเจนในการดำเนินงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

D (Do) การปฏิบัติ สถานศึกษามีการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติ ดำเนินการตามแผนอย่างชัดเจน

C (Check) การตรวจสอบ สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบและประเมินผล เพื่อติดตามความก้าวหน้าและความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ

A (Act) การพัฒนาปรับปรุง หากผลการปฏิบัติเป็นที่ประสบความสำเร็จ สถานศึกษาก็จัดให้เป็นมาตรฐาน เพื่อถือปฏิบัติต่อไป เพื่อยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น

ทุกขั้นตอนของการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน เน้นการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – Based Management : SBM)

กล่าวโดยสรุป โรงเรียนที่ดำเนินการประกันคุณภาพภายในและมีผลการประเมินระดับดี โดยส่วนมาก การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน เน้นการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานภายใต้แนวคิดการพัฒนาเชิงระบบของเดมิ่ง (Plan-Do-Check-Act) เป็นพื้นฐานการปฏิบัติงาน

2. แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ดำเนินการประกอบด้วย 2 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ เป็นการเตรียมความพร้อมของบุคลากรโดยผู้บริหารให้ความรู้ สร้างความตระหนัก มีการแต่งตั้งบุคลากรเป็น 2 ชุด ชุดแรกเป็นคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาทำหน้าที่หลักในการประเมินคุณภาพภายในโรงเรียน และชุดที่สองเป็นคณะกรรมการวิจัย ทำหน้าที่หลักในการประสานงานระหว่างบุคลากรในโรงเรียน และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากฝ่ายต่าง ๆ มาใช้ในการปรับปรุงพัฒนางาน

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน โดยยึดวงจรบริหารให้กับคณะกรรมการทั้งเน้นความร่วมมือจากชุมชนและการสนับสนุนจากต้นสังกัด

1. การวางแผนปฏิบัติงาน และเป้าหมายการศึกษาที่ชัดเจน พัฒนาความสามารถของผู้เรียนโดยเน้นทักษะด้านวิชาการและทักษะชีวิต มีแผนงานหลัก 5 แผนงาน ได้แก่ แผนงานทั่วไป แผนงานการเรียนการสอนฝ่ายวิชาการ แผนงานส่งเสริมพลานามัย แผนงานการจัดการมีลักษณะเฉพาะ คือ การไม่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ

2. การปฏิบัติงานตามแผน เป็นการนำแผนสู่การปฏิบัติ ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีม เน้นการกระจายอำนาจ มีการกำกับติดตามและให้การนิเทศการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

3. การตรวจสอบและประเมินผล เป็นการประเมินผลโดยยึดเป้าหมายการศึกษาของโรงเรียนเป็นหลัก และเน้นการประเมินผลภายในแบบไม่เป็นทางการ

4. การนำผลประเมินมาปรับปรุงงาน

3. รูปแบบดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนโดยใช้วิธีบูรณาการ โรงเรียนดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนโดยใช้วิธีบูรณาการภายในโรงเรียนภายใต้หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หลักการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) แนวคิดเชิงระบบ PDCA และทฤษฎีเชิงระบบ (System Approach) ขั้นตอนการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สรุปได้ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการและสร้างความตระหนัก ดำเนินการโดย

1.1 จัดประชุมผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน

1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการตามโครงสร้างการบริหารงาน 4 งาน ตามกรอบการบริหารของกระทรวงศึกษาธิการ และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน คณะกรรมการนิเทศภายใน และคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพภายในโรงเรียน

2. ขั้นดำเนินการ ดำเนินการโดย

2.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย มาตรฐาน การประเมินภายนอก เอกลักษณะของท้องถิ่นและปณิธานของโรงเรียนจนได้มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน

2.2 กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายความสำเร็จและจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน ที่สอดคล้องกับนโยบาย โดยเฉพาะด้านคุณภาพของคนไทยที่ชาติต้องการ นโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ต้องการให้เชิดชูเอกลักษณ์ของท้องถิ่น จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของโรงเรียน สภาพปัญหาความต้องการและความคาดหวังของท้องถิ่นและชุมชนที่มีต่อโรงเรียน

2.3 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยจัดทำโครงการ/กิจกรรมให้สอดคล้องครอบคลุมกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนและงานทั้ง 4 งาน ตามภารกิจของโรงเรียน

2.5 ดำเนินการตามแผนอย่างต่อเนื่อง มีการประชุมคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะการพัฒนาาระบบประกันคุณภาพภายใน อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ประชุมครูอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

2.6 ประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนโดยคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพในสถานศึกษา ปีละ 1 ครั้ง

2.7 วิเคราะห์ผลการประเมิน เพื่อหาจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาและจัดทำรายงานประจำปีเผยแพร่ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ

3. ขึ้นสรุปผลการดำเนินงาน ดำเนินการโดย

3.1 มีคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพภายในของโรงเรียน ทำการประเมินทุกเดือนมีนาคมของทุกปี

3.2 สรุปผลการดำเนินงานเป็นรายงานประจำปีฉบับสมบูรณ์และฉบับย่อ

4. ขึ้นนำผลการประเมินคุณภาพไปใช้ ดำเนินการโดย

4.1 นำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพภายในของสถานศึกษาไปวิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาเพื่อเตรียมรับการประเมินภายนอกต่อไป

4.2 จัดทำแผนงานโครงการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่อง

4. รูปแบบสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่เน้นการมีส่วนร่วม โรงเรียนเน้นการสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่เน้นการมีส่วนร่วม ในทุกขั้นตอนของการทำงาน ทุกคนล้วนตระหนักในความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ครูทุกคนช่วยกันสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครองว่าผู้เรียนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีความรู้ความสามารถ มีสมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตร มีพัฒนาการตามวัยที่เหมาะสม ชยันเรียน และมีนิสัยใฝ่รู้

ใช้วงจรคุณภาพในการทำงาน โดยกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกัน 3 ข้อ คือ

1. เพื่อให้ครู และบุคลากรของโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำขั้นตอนการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในมาปฏิบัติได้

2. เพื่อนำข้อมูลผลการดำเนินงานมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน

3. เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัดการศึกษาสู่สาธารณชนและผู้เกี่ยวข้อง
โรงเรียนกำหนดขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียน ดังนี้

ชั้นวางแผน

สร้างความตระหนักแก่ครูและบุคลากรทุกคนของโรงเรียน

ชั้นดำเนินการ

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. จัดระบบบริหารและสารสนเทศเป็น 4 กลุ่มงาน คือ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคลและกลุ่มบริหารทั่วไป
3. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา

ชั้นติดตามและประเมินผล

1. นิเทศติดตามโดยคณะผู้บริหาร ผู้เกี่ยวข้องและได้รับการติดตามตรวจสอบจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2. กำหนดกรอบประเมิน จัดทำเครื่องมือเก็บข้อมูลเพื่อพิจารณาประสิทธิภาพของการดำเนินงาน

3. ตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพภายใน 8 ด้าน คือ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารสารสนเทศ ด้านการดำเนินงานตามแผน ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดทำรายงานประจำปีและด้านการผุดงระบบประกันคุณภาพการศึกษา

4. วิเคราะห์ผลตามมาตรฐานและจัดทำรายงานประจำปี

5. นำเสนอผลให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องรับทราบ

ชั้นพัฒนาและปรับปรุง

1. เสนอข้อมูลย้อนกลับให้แก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาการดำเนินงานของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป

5. โมเดลโรงเรียนคุณภาพ : ถอดบทเรียนจากโรงเรียนรัฐบาลแห่งรัฐวิกตอเรีย

กรมการศึกษาและการอบรม (Department of Education and Training) แห่งรัฐวิกตอเรีย ของประเทศออสเตรเลีย ได้ใช้ “โมเดลโรงเรียนคุณภาพ” เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนแบบมืออาชีพให้แก่โรงเรียนในสังกัด มีองค์ประกอบที่สำคัญ 8 ประการ ดังนี้

1. มีอาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา
2. การให้ความสำคัญกับกระบวนการสอนของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียน
3. กำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายการพัฒนาาร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
4. กำหนดเป้าหมายการจัดเรียนการสอนที่ชัดเจน
5. การกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้ผู้เรียนสามารถบรรลุถึงได้
6. การสร้างโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้
7. การสร้างความรู้สึกรับผิดชอบในการจัดการศึกษา
8. การสนับสนุน ส่งเสริมสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยยึดหลักดังนี้

หลักการที่ 1 กำหนดเป้าหมายหรือผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ชัดเจน

หลักการที่ 2 ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ทั้งในและนอกชั้นเรียน

หลักการที่ 3 ใช้การวิจัยเป็นฐาน

หลักการที่ 4 ร่วมมือรวมพลังในการจัดการเรียนรู้โดยบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

หลักการที่ 5 นำข้อมูลและสารสนเทศการเรียนรู้ของผู้เรียนมาใช้ในการพัฒนา

หลักการที่ 6 จัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

หลักการที่ 7 สร้างภาระความรับผิดชอบร่วมกันจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ

6. วงจร SALT : ภาระความรับผิดชอบของโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนและการจัดการเรียนการสอนของครู

“SALT” เป็นคำย่อมาจาก “School Accountability for Learning and Teaching” เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพ โดยกระทรวงศึกษาของรัฐบาลของรัฐโรดไอแลนด์ ประเทศสหรัฐอเมริกา (Rhode Island State Department of Education) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างภาระความรับผิดชอบให้กับโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ และการเรียนการสอน โดยมีหลักการที่สำคัญ 10 ประการ ดังนี้

1. ปัญหาการเรียนรู้ต้องได้รับการพัฒนาและแก้ไข
2. การแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับจุดแข็งของกระบวนการจัดการเรียนรู้และการสอนในชั้นเรียน

3. การสร้างจุดแข็งในชั้นเรียนต้องมีการปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษา
 4. การใช้มาตรฐานการเรียนรู้ที่นักเรียนบรรลุการเรียนรู้ที่ดีขึ้น
 5. ความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดจากเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงาน
 ต่างๆ เข้าไปช่วยเหลือ

6. การใช้ข้อมูลสารสนเทศจะช่วยให้ทราบสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน
 7. การสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพจะต้องผสมผสานกับงานที่ครูและทีมงานในโรงเรียน
 ได้ปฏิบัติอย่างแท้จริง

8. ใช้คำสั่งรัฐเพื่อปกป้องความถูกต้องพื้นฐาน
9. สร้างระบบภาระความรับผิดชอบในทุกโรงเรียน
10. มีการอภิปรายกันอย่างเปิดเผยเกี่ยวกับมาตรฐานและการเรียนการสอน

“SALT” ประกอบด้วยกิจกรรมที่เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพ 5 กิจกรรมหลัก ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมการศึกษาตนเอง (Self – Study)

กิจกรรมที่ 2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (Improvement Plan)

กิจกรรมที่ 3 การตรวจเยี่ยมโรงเรียน (School Visit)

กิจกรรมที่ 4 การสนับสนุนโรงเรียนและสร้างข้อตกลงเพื่อเข้าไปช่วยเหลือโรงเรียน (Compact for Learning)

กิจกรรมที่ 5 การจัดทำรายงานการจัดการศึกษาของโรงเรียน (School Report Night)

กล่าวโดยสรุป แนวคิดในการนำไปใช้ในการพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง คือการที่โรงเรียนเน้นการสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่เน้นการมีส่วนร่วม ในทุกขั้นตอนของการทำงาน ทุกคนล้วนตระหนักในความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ครูทุกคนช่วยกันสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครองว่าผู้เรียนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีความรู้ความสามารถ มีสมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตร มีพัฒนาการตามวันที่เหมาะสม ขยันเรียน และมีนิสัยใฝ่รู้

แนวคิดเกี่ยวกับไคเซ็น

ความหมายของไคเซ็น

อิมามิ (1986) กล่าวว่า ไคเซ็น หมายถึง การปรับปรุงให้ดีขึ้น ซึ่งหมายถึงการปรับปรุงต่อไปเรื่อย ๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนทุกคน เกี่ยวข้องกับฝ่ายบริหารระดับสูง ผู้จัดการและคนงาน

นิตยา เงินประเสริฐศรี (2541) กล่าวว่า ไคเซ็น เป็นการปรับปรุงวิธีการทำงานอย่างต่อเนื่องแบบค่อยเป็นค่อยไป โดยเน้นการมีส่วนร่วมของพนักงานในองค์กร เพื่อร่วมกันปรับปรุงวิธีการทำงานให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้นอยู่ตลอดเวลา และต่อเนื่องอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

วัฒนา พัฒนพงศ์ (2543) กล่าวว่า ไคเซ็น หมายถึง การปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่องในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุกคน ทั้งผู้บริหารและพนักงาน

ณรงค์ รัตนะ และคนอื่น ๆ (2547, อ้างใน อติเรก เพ็ชรรัตน์, 2548) ให้นิยามไว้ว่า ไคเซ็น เป็นแนวคิดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (ผลิตภาพ) ของญี่ปุ่น ซึ่งใช้กันอย่างกว้างขวาง อันหมายถึง การปรับปรุงเล็ก ๆ น้อย ๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงมาตรฐานเดิมให้ดีขึ้น และปรับปรุงงานประจำวันให้ดีขึ้นด้วย โดยการปรับปรุงนี้ใช้เพียงจิตสำนึกของพนักงานทุกคนในองค์กรในทุกระดับ เพื่อตรวจสอบและพัฒนาการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นกว่าเดิม

วิทยา ต้นสุวรรณนนท์ (2547, อ้างใน อติเรก เพ็ชรรัตน์, 2548) กล่าวว่า ไคเซ็น แปลตรงตัวว่า “การปรับปรุงไปในทางที่ดีขึ้น” ซึ่งอาจนิยามให้เข้าใจง่ายได้ว่า ไคเซ็น คือการปรับปรุงเพื่อให้ทำงานน้อยลง โดยเปลี่ยนวิธีทำงานใหม่ ให้ทำงานสะดวกขึ้นและสามารถบรรลุเป้าหมายได้ คือการพิจารณาทางเลือกใหม่ ๆ ใช้วิธีการใหม่ ๆ ที่ไม่ยึดติดกับแบบเดิม ๆ ที่เคยปฏิบัติ ไคเซ็นเป็นการผลักดันให้เกิด “การประดิษฐ์คิดค้นเพื่อทำงานน้อยลง”

สุรศักดิ์ สุทองวัน (2548) กล่าวว่า ไคเซ็น เป็นการปรับปรุงเพื่อให้ทำงานง่ายขึ้น และสะดวกขึ้น โดยอาศัยหลักพื้นฐาน คือ การมีจิตสำนึกอยู่ตลอดเวลาว่าจะทำให้ดีขึ้น ก่อให้เกิดการลดต้นทุน การสูญเสียต่าง ๆ และสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าทั้งภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งส่งผลให้เกิดการผลักดันนวัตกรรมและวิวัฒนาการอยู่ตลอดเวลา

อติเรก เพ็ชรรัตน์ (2548) กล่าวว่า ไคเซ็น หมายถึง ระบบการเสนอแนะ ที่มีจุดประสงค์เพื่อปรับปรุงการทำงานของตนเองด้วยตนเอง เพื่อไม่ใช่การเสนอแนะให้องค์กรปรับปรุงแก้ไข แต่เน้นในการปรับปรุงงานของตนเอง และหลักจากที่มีการปรับปรุงงานจนสำเร็จแล้วก็ต้องมีการเขียนรายงานผลการปรับปรุงงาน แล้วจึงหาหัวข้อสำหรับปรับปรุงอื่น ๆ ต่อไป ไม่สิ้นสุด

บุญเสริม วันทนาศุภมาต (2550) กล่าวว่า ไคเซ็น คือการวิเคราะห์องค์ประกอบของกระบวนการหรือระบบเพื่อทำความเข้าใจว่ามันทำงานอย่างไร จากนั้นค้นหาทางว่าจะปรับปรุงหรือจัดการทำให้ดีขึ้นได้อย่างไร เป็นการปรับเปลี่ยนที่ละเล็กละน้อยสะสมจนส่งผลกระทบต่อผลลัพธ์ทางธุรกิจ

ดุสิต ศรีเมือง (2551) กล่าวว่า ไคเซ็น เป็นการปรับปรุงวิธีการทำงานอย่างต่อเนื่อง แบบค่อยเป็นค่อยไป โดยเน้นการมีส่วนร่วมในการทำงานของพนักงานในองค์กร เพื่อร่วมกันปรับปรุงวิธีการทำงานให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้นตลอดเวลา และต่อเนื่องอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

กรรณิการ์ พัวศรีพันธุ์ (2553) กล่าวว่า ไคเซ็น มีความหมายว่า การทำให้ดีขึ้นกว่าเดิมอย่างต่อเนื่องที่ละเล็กละน้อย โดยใช้ความพยายามทำให้งานนั้นดีขึ้น อย่างต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการจากล่างขึ้นบน (Bottom-Up) โดยยึดพนักงานเป็นศูนย์กลาง

สุทัศน์ เมืองมนประเสริฐ (2558) กล่าวว่า ไคเซ็น หมายถึง การปรับปรุงในทุก ๆ ด้าน ให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ โดยเป็นการปรับปรุงทั้งด้านคุณภาพและบุคลากร รวมถึงการปรับปรุงวิธีปฏิบัติงานให้ทำงานง่ายขึ้น, ประหยัดเวลาและควบคุมคุณภาพได้ดีขึ้น โดยพนักงานมีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นและลงมือทำการปรับปรุงงาน

เกศรินทร์ อุดมเดช, ฐิรภานต์ สธนเสาวภาคย์ และคณะ (2560) กล่าวว่า ไคเซ็น หมายถึง การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง แต่ไม่ใช่เปลี่ยนแปลงใหม่ทั้งหมด แต่เป็นการปรับปรุง เพื่อให้ทำงานได้ง่ายขึ้นและสะดวกขึ้น ปรับปรุงทีละเล็กละน้อย โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของพนักงานทุกคน เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานที่มีอยู่เดิมให้ดียิ่งขึ้น หัวใจสำคัญอยู่ที่ต้องมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด (Continuous Improvement)

บุรชัย ศิริมหาสาคร (2560) กล่าวว่า ไคเซ็น หมายถึง Continuous Improvement คือการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ภายใต้กระบวนการ PDCA (Plan-Do-Check-Act) คือ การวิเคราะห์ปัญหา วางแผนหาวิธีแก้ปัญหา ทดลอง แล้วตรวจสอบว่าแก้ปัญหาได้หรือไม่ ซึ่งไคเซ็นไม่ใช่กิจกรรมที่ทำเสร็จสิ้นในครั้งเดียว แต่ต้องทำอย่างต่อเนื่องและไม่มีที่สิ้นสุด

จากนิยามทั้งหมดที่กล่าวข้างต้น สามารถสรุปความหมายของไคเซ็น ได้ว่า ไคเซ็น หมายถึง การปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไปและส่งผลให้งานมีคุณภาพมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยการมีส่วนร่วมคิดร่วมปฏิบัติของพนักงานทุกคน

แนวคิดเกี่ยวกับไคเซ็น

มาซาอิกิ อิมาอิ (1986) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับไคเซ็นว่า ไคเซ็น คือ เส้นด้ายที่ร้อยเอาปรัชญา ระบบต่าง ๆ และเครื่องมือในการแก้ปัญหาที่พัฒนาขึ้นในญี่ปุ่นกว่า 30 ปี มาไว้ในที่เดียวกัน เนื้อหาสาระของไคเซ็นคือ หลักความพยายามที่จะทำงานให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

ไคเซ็น เริ่มต้นด้วยแนวคิดของคนที่ยอมรับว่า ทุกบริษัทล้วนมีปัญหา ดังนั้น ไคเซ็นก็คือ กุญแจที่ใช้แก้ไขปัญหา เริ่มจากสร้างวัฒนธรรมของบริษัทที่ทุกคนสามารถยอมรับปัญหาเหล่านี้ได้อย่างอิสระ ปัญหาต่าง ๆ สามารถเป็นไปได้ทั้งปัญหาภายในสำนักงาน และปัญหาข้ามสายงาน หรือปัญหาที่เกิดขึ้นกับคนหลายกลุ่ม ยกตัวอย่างเช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ คือ เหตุการณ์ของปัญหาข้ามสายงานมักจะใช้การเจรจาต่อรองเพื่อแก้ไขข้อขัดแย้ง ส่วนการบริหารแบบไคเซ็น ผู้บริหารจะใช้ระบบงานและความร่วมมือกันมาแก้ปัญหาข้ามสายงานดังกล่าว

อดิเรก เพ็ชรรัตน์ (2548) กล่าวว่า แนวคิดแบบไคเซ็น เป็นการพัฒนาองค์กร โดยมุ่งเน้นการปรับปรุงกระบวนการบนความเชื่อที่ว่า เมื่อกระบวนการได้รับการปรับปรุง ผลลัพธ์จากกระบวนการนั้นๆ ก็จะได้รับปรับปรุงตามไปด้วย ไคเซ็นเน้นไปที่การทำงานของคนภายในองค์กร การทำไคเซ็นในองค์กรต้องเน้นที่การไม่ยึดติดกับกรอบความคิดเก่า ๆ ที่คอยจำกัดความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ

รวมถึงการใช้ประสบการณ์ทำงานตัดสินว่าอะไรเป็นไปได้ และอะไรเป็นไปไม่ได้ ไคเซ็น คือ การพัฒนาที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์

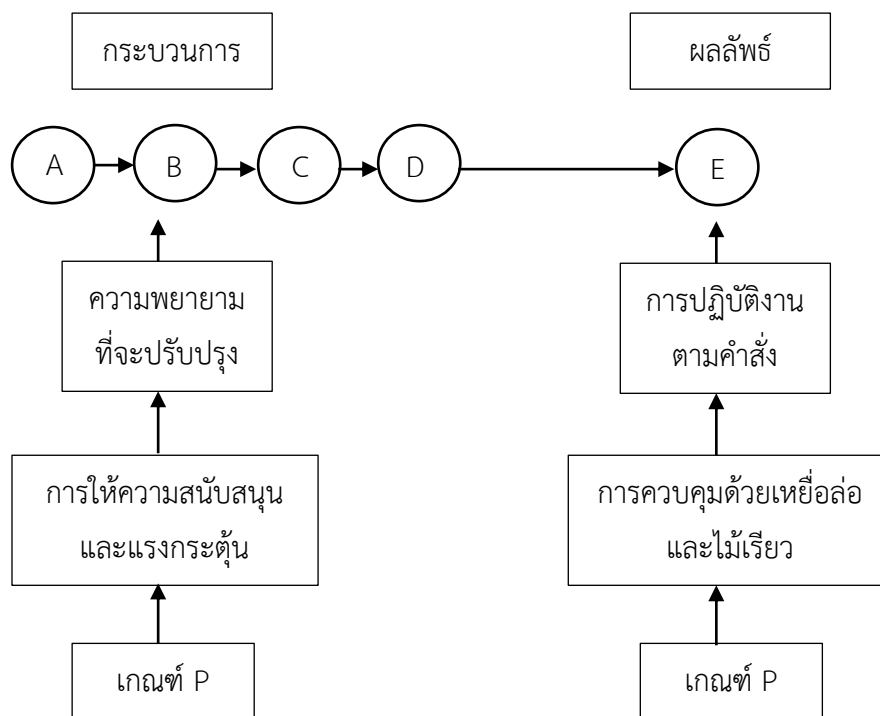
บรูซ ซีริมหาสาร (2560) กล่าวว่า ไคเซ็น เป็นแนวคิดที่มีลักษณะคล้ายกับร่ม ที่ครอบคลุมการทำงาน การบริหารเชิงคุณภาพของญี่ปุ่น ดังรูปภาพที่ 2

รูปภาพที่ 2 Kaizen มีแนวคิดคล้ายกับร่ม

ที่มา : บรูซ ซีริมหาสาร (2560). KAZEN การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง. เอกสารเผยแพร่ สถาบันพัฒนาครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา. หน้า 7

แนวคิดแบบไคเซ็น มีวิธีการคิดแบบมุ่งที่กระบวนการทำงานสนับสนุนและยอมรับในความพยายามเพื่อการปรับปรุงซึ่งแตกต่างกับวิธีบริหารของชาวตะวันตกที่พิจารณาการดำเนินงานของคน โดยมุ่งผลการกระทำ ไม่ใส่ใจที่จะให้รางวัลตอบแทนสำหรับความพยายามที่คนงานได้ทุ่มเทให้กับบริษัท ความแตกต่างระหว่างแนวคิดที่มุ่งเน้นกระบวนการ และแนวคิดที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ในทางธุรกิจ อธิบายได้ตามภาพที่ 3 (อิม่าอิ, 1986)

ภาพที่ 3 เกณฑ์ที่มุ่งกระบวนการ (P) และเกณฑ์ที่มุ่งผลลัพธ์ (R)

ที่มา : อิมามิ มาซาอิกิ, โคเซ็น : การปรับปรุงอย่างไม่หยุดยั้ง. แปลจาก Kaizen : The key To Japan's Competitive Success. แปลโดย วัฒนา พัฒนพงศ์. (พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : Brainnet, 1986)

องค์ประกอบของโคเซ็น

เป็นความคิดที่จะปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ให้ดีกว่าเดิม หรือการทำงานให้ง่ายขึ้นแบบโคเซ็น มีองค์ประกอบ 3 ประการ (บุรชัย ศิริมหาสาคร : 2560) คือ

1. มีความรู้และความคิดสร้างสรรค์

คือ ต้องมีความคิดสร้างสรรค์ และความรู้ต่าง ๆ ที่จะใช้พัฒนาสิ่งนั้นให้ดีขึ้น

2. มีจิตใจใฝ่พัฒนา

คือ มีจิตใจที่อยากพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้นอยู่เสมอ โดยมีความคิดว่า “วันนี้ต้องดีกว่าเมื่อวานนี้ และพรุ่งนี้ต้องดีกว่าวันนี้” หรือ “ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเรา สามารถทำให้ดีกว่าเดิมเสมอ”

3. ลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง

เพียงแต่ความคิดและความตั้งใจที่จะปรับปรุงพัฒนาสิ่งต่าง ๆ นั้นยังไม่เพียงพอ ต้องลงมือปฏิบัติด้วยเพื่อทำสิ่งนั้นให้เป็นจริง

กุญแจแห่งความสำเร็จของไคเซ็น

กุญแจแห่งความสำเร็จของไคเซ็น ประกอบด้วย

1. หลัก 5 ส.

คือ สะสาง สะอาด สุขลักษณะ และสร้างนิสัย ถือเป็นพื้นฐานของไคเซ็น

2. หลัก 5 Why (Why – Why Analysis)

คือ การถามคำถาม 5 ครั้ง จนกว่าจะเข้าใจและสามารถตอบคำถามได้ ตรงตามวัตถุประสงค์ที่แท้จริง นั่นคือ ถ้าเราถามว่า “ทำไม” ครบ 5 ครั้ง จะรู้ว่า ปัญหาที่แท้จริง คืออะไร

3. หลัก Visualization

คือ ทุกอย่างต้องมองเห็น เช่น การมีสัญญาณแสดงความก้าวหน้าของการผลิตหรือในการทำงานแต่ละวัน เพื่อช่วยเตือนสติและควบคุมการทำงานให้เสร็จภายในกำหนด

ดังนั้น ก่อนทำไคเซ็น ต้องมีการบันทึกสภาพปัญหาก่อนทำว่ามีสภาพเป็นอย่างไร โดยการถ่ายภาพ วาดภาพ หรือจดบันทึกที่ก่อให้เกิดเห็นเพื่อนำมาเปรียบเทียบ หลังจากที่ได้ทำไคเซ็นแล้ว เพื่อดูผลว่ามีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นหรือไม่ เช่น มีแบบฟอร์มง่าย ๆ ให้บันทึก 2 ช่อง คือ ก่อนปฏิบัติและหลังปฏิบัติ เป็นต้น

หลักการบริหารงานแบบไคเซ็น

ไคเซ็น เป็นหลักการปฏิบัติที่ส่งเสริมคุณภาพและการเพิ่มผลผลิตที่มีมาจากการปรับปรุงงานในด้านอุตสาหกรรม ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในงานต่าง ๆ ได้ทุกงาน เพราะหลักสำคัญของไคเซ็น คือ การปรับปรุงการเปลี่ยนแปลงวิธีการคิด วิธีการทำงาน แบบที่ทำต่อเนื่องโดยไม่มีวันสิ้นสุด เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ต้องใช้นวัตกรรมหรือเทคโนโลยี และไม่ใช้การเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดดหรือปรับโครงสร้าง แต่เป็นการให้พนักงานคิดหาวิธีปรับปรุงงานของตนเอง โดยไม่ใช้การเสนอแนะ (Suggestion) ให้บุคคลหรือหน่วยงานอื่นทำ แต่เราสามารถนำข้อเสนอแนะที่ผู้อื่นแนะนำให้เราทำมาเป็นข้อเสนอปรับปรุงงานแบบไคเซ็น

ไคเซ็น ไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงทั้งหมด แต่เป็นการปรับปรุงเฉพาะบางจุดเท่านั้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทำงานง่ายขึ้น และผู้รับบริการสะดวกขึ้น โดยมุ่งเน้นให้พนักงานทุกคน มีส่วนร่วมในการแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ เพื่อปรับปรุงวิธีการทำงาน และสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

ไคเซ็น แบ่งลักษณะการปรับปรุงออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. การรักษามาตรฐานการปฏิบัติงาน

องค์กรที่ดี จะต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงาน แต่ในการปฏิบัติจริง พบว่า คนในองค์กรมิได้ทำตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ มีสาเหตุมาจากสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1) มาตรฐานการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ล้าสมัย ไม่ทันกับความเปลี่ยนแปลงของโลก ไม่มีการปรับปรุงมาตรฐาน เพราะคิดว่า มาตรฐานที่กำหนดไว้ดีแล้ว ไม่จำเป็นต้องปรับปรุง

2) มาตรฐานนั้น ไม่มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนว่า ต้องปฏิบัติเช่นนั้นเพื่อประโยชน์อะไร

3) มาตรฐานนั้น ขาดความยืดหยุ่น ทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความรู้สึกอึดอัดต่อการปฏิบัติตาม ดังนั้น ควรมีการปรับปรุงมาตรฐานการปฏิบัติงานเป็นระยะ ๆ เพื่อรักษามาตรฐานการปฏิบัติงานให้คงมาตรฐานที่ดีหรือถูกต้องเหมาะสมกับยุคสมัยที่เปลี่ยนไป เพราะว่ไคเซ็นเป็นการปรับปรุง เพื่อสร้างมาตรฐานที่ดี

2. การปรับปรุงทีละเล็กทีละน้อย

อาจารย์บุญจีน (อ้างใน บุรชัย ศิริมหาสาคร, 2560) ผู้แต่งตำราไคเซ็น กล่าวว่า หลักของการทำไคเซ็น คือ ต้องเปลี่ยนมุมมอง เปลี่ยนแนวคิด และเปลี่ยนวิธีการทำงาน โดยเริ่มต้นทีละน้อย เช่น เลิก ลด เปลี่ยน

1) เลิก สิ่งที่ไม่มีความจำเป็นต้องทำ

2) ลด ถ้ายังเล็กอย่างเด็ดขาดไม่ได้ ให้ลดปริมาณลง

3) เปลี่ยน ถ้าเลิกและลดไม่ได้ ให้เปลี่ยนกิจกรรม หรือทำอย่างอื่นแทน

4) ใช้ทั้ง 3 วิธีสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันไปเป็นช่วง ๆ ตามความเหมาะสม

จะเห็นว่า การปรับปรุงทีละน้อยเป็นเงื่อนไขสำคัญของไคเซ็น ผู้บริหารควรกระตุ้นให้ทุกคนในองค์กร ได้รู้จักการเลิก ลด เปลี่ยน กระบวนการทำงานที่ไม่เหมาะสม เพื่อเป็นแนวทางเริ่มต้นปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

3. การปรับปรุงที่ยกระดับแบบหน้ามือเป็นหลังมือ (Breakthrough)

เป็นการปรับปรุงเรื่องใหญ่ ๆ ในองค์กร ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารมากกว่าผู้ปฏิบัติงาน นับตั้งแต่ผู้บริหารระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูง

ถ้าเป็นผู้บริหารระดับสูง ต้องปรับปรุงเรื่องใหญ่มากขึ้น ตามตำแหน่งหรืออำนาจหน้าที่ของตน เช่น

- การกำหนดนโยบายใหม่ ๆ ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
- การเปลี่ยนแปลงกระบวนการคิด
- การกำหนดจำนวนคนในการปฏิบัติงาน
- การยกระดับความพึงพอใจของลูกค้า
- การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดีให้กับหน่วยงาน
- การแก้ไขปัญหาการเงิน
- การกำหนดกลยุทธ์การตลาด

ฯลฯ

ขั้นตอนการปรับปรุงงานแบบไคเซ็น

ขั้นตอนการปรับปรุงงานแบบไคเซ็น มี 4 ขั้นตอน คือ

1. มองหาความสูญเสียต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว

การสูญเสียเล็ก ๆ น้อย ๆ ทำให้เกิดการสะสมพอกพูน กลายเป็นการสูญเสียจำนวนมาก เช่น การเปิดสวิตช์ไฟฟ้าในห้องทำงาน ถ้าเราไม่รู้ว่า จะต้องเปิดสวิตช์ไฟในห้องทำงานอันไหน เราจะกดสวิตช์ไฟแบบลองผิดลองถูกจนกว่าดวงไฟในห้องทำงานจะสว่าง

วิธีการเช่นนี้ ก่อให้เกิดความสูญเสียต่าง ๆ เช่น เสียแรงงาน เสียเวลา สวิตช์ไฟเสื่อมเร็ว สิ้นเปลืองไฟฟ้าโดยไม่จำเป็น ดังนั้น วิธีการปรับปรุง คือ ควรติดป้าย หรือเครื่องหมายที่สวิตช์ไฟฟ้าให้รู้ว่าสวิตช์อันนี้ เปิดไฟดวงใด

การปรับปรุงงานแบบไคเซ็น ต้องมีความคิดจิตใจที่จะปรับปรุง แม้สิ่งนั้น เป็นเรื่องเล็กน้อย แต่ถ้ารวมกันหลายครั้งเป็นเวลานาน ทำให้เกิดความสูญเสียเกิดขึ้นมากมาย

2. ตระหนักว่า มีความไม่ปกติเกิดขึ้นแล้ว

เมื่อสังเกตพบว่า มีความสูญเสียเกิดขึ้น ต้องตระหนักทันทีว่ามีปัญหาเกิดขึ้นแล้ว

ยกตัวอย่างปัญหานักเรียนรอเข้าแถวซื้อถ้วยเดียวที่โรงเรียนในตอนพักเที่ยง ใช้เวลานานมาก เพราะแม่ค้าทำงานไม่มีประสิทธิภาพ ไม่จัดเตรียมวัตถุดิบต่าง ๆ ให้พร้อม ถ้าแม่ค้าคิดว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่เกิดขึ้นอยู่ทุกวัน เป็นเรื่องที่ไม่ปกติแล้ว (มีปัญหา) จะต้องคิดหาวิธีการแก้ไขว่า ทำอย่างไรจะบริหารให้เร็วขึ้นกว่าเดิม ลูกค้าไม่ต้องรอนาน การปรับปรุงพัฒนา ก็จะเกิดขึ้นตามมา

3. หาจุดที่ควรปรับปรุง โดยการวิเคราะห์ขั้นต้น เพื่อตรวจดูการไหลของการทำงาน

เป็นการมองหาจุดที่ควรพัฒนา จากการสังเกตสิ่งที่สูญเสียด้วยตาเปล่า แล้วนำมาตั้งคำถามโดยใช้เทคนิค 5W 1H เพื่อหาจุดที่ควรปรับปรุงเกี่ยวกับขั้นตอนการทำงาน

4. หาแนวทางปรับปรุง

เมื่อค้นพบจุดที่ควรปรับปรุง โดยการวิเคราะห์ขั้นตอนการทำงานแล้ว จะเห็นว่า มีการสูญเสียเกิดขึ้นในบางขั้นตอน จำเป็นต้องนำขั้นตอนที่ก่อให้เกิดความสูญเสียมาปรับปรุงแก้ไข

เครื่องมือของไคเซ็น

เครื่องมือที่ใช้ในการปรับปรุงการทำงานของไคเซ็น ประกอบด้วยเครื่องมือมากมาย เช่น กิจกรรม 5ส, QCC, TQM, PDCA เป็นต้น โดยในหัวข้อนี้ยกตัวอย่าง 2 เครื่องมือ ได้แก่ 5W 1H และ ECRS ซึ่งเครื่องมือ 5W 1H เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการค้นหาสาเหตุของปัญหา หลังจากที่เราทราบถึงปัญหาแล้วจึงใช้ ECRS เพื่อค้นหาแนวทางการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้ดีขึ้น ดังนี้

1. 5W 1H

5W 1H หมายถึง เครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการค้นหาปัญหาด้วยการถามคำถาม เพื่อหาสาเหตุจากปัญหาในกระบวนการทำงาน แล้วนำมาค้นหาแนวทางการปรับปรุงให้กระบวนการทำงานดียิ่งขึ้น ซึ่ง 5W 1H ประกอบด้วย (พนิดา หวานเพชร, 2555) ดังนี้

What เป็นการตั้งคำถามเพื่อหาจุดประสงค์ของการทำงาน แนวคิดที่เป็นกรอบในการตั้งคำถาม ได้แก่ ทำอะไร ทำไมต้องทำ ทำอย่างอื่นได้หรือไม่

When เป็นการตั้งคำถามเพื่อหาเวลาในการทำงานที่เหมาะสม แนวคิดที่เป็นกรอบในการตั้งคำถาม ได้แก่ ทำเมื่อไหร่ ทำไมต้องทำตอนนั้น ทำตอนอื่นได้หรือไม่

Where เป็นการตั้งคำถามเพื่อหาสถานที่ทำงานที่เหมาะสม แนวคิดที่เป็นกรอบในการตั้งคำถาม ได้แก่ ทำที่ไหน ทำไมต้องทำที่นั่น ทำที่อื่นได้หรือไม่

Who เป็นการตั้งคำถามเพื่อหาบุคคลที่เหมาะสมสำหรับงาน แนวคิดที่เป็นกรอบในการตั้งคำถาม ได้แก่ ใครเป็นคนทำ ทำไมต้องเป็นคนนั้นทำ คนอื่นทำได้หรือไม่

How เป็นการตั้งคำถามเพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมสำหรับงาน แนวคิดที่เป็นกรอบในการตั้งคำถาม ได้แก่ ทำอย่างไร ทำไมต้องทำอย่างนั้น ทำวิธีอื่นได้หรือไม่

Why เป็นการตั้งคำถามเพื่อทบทวนว่า ความคิดนั้น ถูกต้องหรือไม่ เพื่อหาสาเหตุที่ต้องทำ

2. ECRS

ECRS เป็นเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการค้นหาแนวทางการปรับปรุงให้ดีขึ้น จากการระดมสมองค้นหาปัญหา โดยการสกัดส่วนที่ไม่จำเป็นออก ด้วยการรวบหรือเรียงลำดับกระบวนการทำงานใหม่ เพื่อลดระยะเวลาการทำงานลง รวมถึงการปรับกระบวนการทำงานให้เรียบง่าย สะดวกต่อการปฏิบัติ เพื่อลดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานลง ไม่เสียเวลาในการแก้ไขงานหรือส่งผลกระทบต่อการทำงานของงานถัดไป โดยหลักการของ ECRS มีองค์ประกอบดังนี้ (พนิดา หวานเพชร, 2555)

E = Eliminate หมายถึง การกำจัดกิจกรรมที่ไม่จำเป็นออก เป็นการตัดขั้นตอนการทำงานที่ไม่จำเป็น หรือทำให้ล่าช้า ช้ำซ้อนกันออกไป

C = Combine หมายถึง การรวมขั้นตอนการทำงานเข้าไว้ด้วยกัน โดยพิจารณาว่า จะสามารถรวมขั้นตอนใดได้บ้าง เพื่อให้ขั้นตอนการทำงานลดลง

R = Rearrange หมายถึง การจัดลำดับงานใหม่ให้เหมาะสม

S = Simplify หมายถึง ปรับปรุงวิธีการทำงาน หรือสร้างอุปกรณ์ช่วยให้ทำงานได้ง่ายขึ้น

การปฏิบัติและการติดตามผล

หลังจากเลือกวิธีการที่คิดว่าดีที่สุด เพื่อนำมาปรับปรุงได้แล้ว ต้องนำวิธีการนั้นเข้าสู่วงจรเดมิ่ง (PDCA) คือ

1. Plan วางแผน

โดยใช้หลักการตั้งคำถามแบบ 5W 1H

2. Do

ต้องนำวิธีการนั้นสู่การปฏิบัติจริง เพื่อทดสอบว่า วิธีการนั้นใช้แก้ปัญหาหรือปรับปรุงให้ดีขึ้นได้จริงหรือไม่

3. Check ตรวจสอบ

เมื่อนำวิธีการนั้นไปปฏิบัติแล้ว ต้องตรวจสอบว่า วิธีการดังกล่าวสามารถใช้แก้ปัญหาหรือปรับปรุงงานให้ดีขึ้นได้จริงหรือไม่

4. Act ปรับปรุงให้ดีขึ้น

เมื่อตรวจสอบแล้วพบว่า วิธีการดังกล่าวสามารถใช้แก้ปัญหาปรับปรุงงานให้ดีขึ้นได้จริง ก็ต้องคิดต่อไปอีกว่า จะมีวิธีการอื่นที่ดีกว่านี้อีกหรือไม่ และจะมีวิธีการที่จะป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นอีกได้อย่างไร

ขั้นตอนการทำไคเซ็น ตามแบบ PDCA

1. คัดเลือกปัญหาที่จะทำ โดยใช้ข้อมูลในการกำหนดปัญหาที่จะทำก่อนหลัง
2. ทำความเข้าใจปัญหาให้ถ่องแท้ โดยเน้นการเข้าไปดูสถานที่จริง
3. Plan จัดทำแผนที่จะแก้ปัญหา เตรียมพร้อมเรื่อง คน อุปกรณ์และความรู้
4. วิเคราะห์ปัญหาว่า สิ่งที่เกิดขึ้นเกิดขึ้นได้อย่างไร มีปรากฏการณ์อย่างไร
5. Do นำเอาวิธีการที่ได้จากการวิเคราะห์ ลองนำมาแก้ไขตามแผนที่วางไว้
6. Check นำเอาผลที่ได้ มาวิเคราะห์ว่า ได้ผลหรือมีปัญหาอะไร
7. Action การจัดทำมาตรฐาน เพื่อนำไปปฏิบัติไม่ให้เกิดปัญหาอีก

ประโยชน์ของการทำไคเซ็น

1. ผู้บริหารระดับสูง สามารถบริหารจัดการองค์กรให้บรรลุเป้าหมายด้วยการประสานประโยชน์ที่ผู้คนที่เกี่ยวข้องได้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับที่องค์กรต้องการด้วยพลังรวม
2. ผู้บริหารระดับกลาง สามารถเป็นผู้นำที่พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา เพราะกลไกในการทำงานที่เป็นห่วงลูกโซ่ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา โดยผ่านกระบวนการทำงานที่มีการปรับปรุงอยู่เสมอ

3. ผลงานได้เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ด้วยการทำงานให้น้อยลง จากความสูญเสีย ค่าความคลาดเคลื่อน และความลำบากตรากตรำในกระบวนการทำงานที่ตนเองค้นพบ และขจัดออกไปอย่างต่อเนื่อง

4. นอกจากนี้ ยังเป็นกิจกรรมที่นำไปสู่เครื่องมือบริหารที่สูงขึ้นในอนาคต เช่น 5 ส. QCC, TRM และ TQM เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปเกี่ยวกับการแนวคิดโคเซ็น คือ การปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทีละเล็กละน้อย โดยบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ โดยใช้เครื่องมือ 5W 1H วิเคราะห์หาสาเหตุ และใช้หลักการของ ERCS เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงการทำงาน

บริบทโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง

ประวัติโรงเรียน

ปีพุทธศักราช 2683 โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ได้ก่อตั้ง ณ หมู่ที่ 8 ต.ป่าสัก อ.เมืองลำพูน จ.ลำพูน อาศัยศาลาวัดห้วยม้าโค้ง เปิดสอนครั้งแรกตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปัจจุบันเปิดสอนในระดับอนุบาล 1 ถึง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีเขตบริการ 2 หมู่บ้าน คือ หมู่บ้านห้วยม้าโค้ง และหมู่บ้านทรายทอง

วิสัยทัศน์

“โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา สืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น มีคุณธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม”

พันธกิจ

1. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรสถานศึกษา
2. ส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษา มีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย และใช้แหล่งเรียนรู้อย่างคุ้มค่า
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนสืบสานศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น
4. ส่งเสริมผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต
5. ส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรสถานศึกษา
2. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย

3. สถานศึกษามีการใช้แหล่งเรียนรู้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างคุ้มค่า
4. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน
5. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

โครงสร้างการบริหารงาน

แผนภูมิโครงสร้างบริหารงานของโรงเรียน

แผนภูมิที่ 1 แผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง

สภาพปัจจุบันและปัญหา

สภาพปัจจุบันและปัญหา เกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง อ.เมืองลำพูน จ.ลำพูน

โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ปีการศึกษา 2561 มีจำนวนนักเรียน 52 คน ครูผู้สอนจำนวน 5 คน โดยดำเนินการจัดการเรียนการสอนจำนวน 9 ชั้นเรียน ดังนั้น ครู 1 คน จะต้องรับภาระงานสอนและเป็นครูประจำชั้น 2 ชั้นเรียน และจำนวนนักเรียน ร้อยละ 20 เป็นคนไทยที่อยู่ในเขตบริการของโรงเรียน ส่วนอีกร้อยละ 80 เป็นคนต่างด้าว (ไทใหญ่) ที่ติดตามบิดามารดามาทำงานในประเทศไทย

ด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545 กำหนดให้มีการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาภายในสถานศึกษา และใช้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด และเพื่อรองรับการประเมินภายนอก โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ได้จัดให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เกี่ยวข้องว่า ผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเต็มศักยภาพ

โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ได้ยึดกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ การศึกษา พ.ศ.2553 และกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 มาตามลำดับ โดย ได้ดำเนินการดังนี้

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้ดำเนินการตามแนวทางการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการ ประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 ที่ได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกัน คุณภาพภายในให้สถานศึกษาดำเนินการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ในด้านการบริหารจัดการในระยะแรกของแต่ละปีการศึกษา จะดำเนินการประชุมชี้แจงให้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับทราบเกี่ยวกับนโยบาย แนวดำเนินการจัดระบบประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการดำเนินการพัฒนา คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาในแต่ละด้าน คือ คณะอนุกรรมการพัฒนามาตรฐานด้านคุณภาพ ผู้เรียน คณะอนุกรรมการพัฒนามาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คณะอนุกรรมการพัฒนามาตรฐานด้านการบริหารจัดการศึกษา และคณะอนุกรรมการพัฒนา มาตรฐานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แต่ในความเป็นจริงแล้วอนุกรรมการที่ได้รับการ แต่งตั้ง เพื่อให้ดำเนินการพัฒนามาตรฐานการศึกษาในแต่ละด้านดังกล่าว มิได้ดำเนินการใด ๆ อย่าง เต็มซัดที่สามารถมองเห็นได้อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากครูมีภาระงานสอนที่มาก การบริหารจัดการ งานยังไม่มีระบบหรือกระบวนการที่มีคุณภาพ การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติ การยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร การดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ กิจกรรมที่กำหนดยังไม่ ครอบคลุมทุกด้าน จะมีโดดเด่นสามารถมองเห็นเชิงประจักษ์อยู่บ้างเพียงเล็กน้อย ไม่ครอบคลุม ภารกิจของสถานศึกษา การควบคุมและการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไม่มีระบบที่ชัดเจน ในบาง งานไม่มีการวิเคราะห์และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ สูงขึ้น การควบคุมติดตามนิเทศการดำเนินงานผู้บริหารใช้วิธีการสังเกต สอบถาม และซักถาม ผู้รับผิดชอบในที่ประชุมคณะครู เพื่อรับทราบความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน แต่ ยังไม่ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหอย่างเป็นระบบหรือเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน การปฏิบัติงานของบุคลากร แต่ละคนก็ต่างคนต่างทำตามบทบาทและหน้าที่ของตนเอง จะมีการปฏิบัติงานร่วมกันก็ต่อเมื่อเป็น งานตามนโยบายเร่งด่วนหรือผู้บริหารสั่งการให้ร่วมกิจกรรมกัน

การพัฒนามาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของครูประจำชั้น แต่ละชั้น ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนน้อย ส่วนการดำเนินการ พัฒนามาตรฐานด้านการบริหารจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาใช้การประชุมเป็นกิจกรรมสำคัญ ในการพัฒนาครูในด้านต่าง ๆ แต่ส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นในเรื่องของนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดที่สั่ง การให้ดำเนินการ ส่วนการพัฒนาครูในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นภารกิจหลักสำคัญของครู

นั้น ครูผู้ที่มีความสนใจในการพัฒนาตนเองและพัฒนางานก็จะศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เข้ารับการอบรม ประชุมสัมมนาทางวิชาการที่หน่วยงานต้นสังกัดจัดขึ้นตลอดทั้งการสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เมื่อสิ้นปีการศึกษาผู้บริหารก็จะมอบหมายให้ครูทุกคนจัดทำรายงานประเมินตนเอง (Self Study Report : SSR) และแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี โดยรวบรวมรายงานการประเมินตนเองจากครูทุกคนและประชุมร่วมกันสรุปผลการประเมินตนเองในภาพรวมของสถานศึกษา แล้วจัดทำรายงานคุณภาพประจำปีของสถานศึกษา (Self Assessment Report : SAR) รายงานให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ทราบ และจัดทำสรุปรายงานคุณภาพการศึกษา ให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทราบ

จากสรุปผลการประเมินตนเองในปีการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลายที่เป็นไปตามปัญหาและความต้องการพัฒนาตามสภาพของผู้เรียน สอดคล้องกับจุดเน้นของสถานศึกษาและสภาพของชุมชนท้องถิ่น พัฒนาการทางการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าระดับประเทศ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ แต่ทว่าค่าเฉลี่ยผลการประเมินการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ต่ำกว่าระดับประเทศ ทุกด้าน และผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านและเขียนสื่อสาร ความสามารถในการคิดคำนวณ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการใช้สื่อได้พอใช้ ส่วนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความประพฤติ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนดปฏิบัติได้ดีเยี่ยม และเมื่อพิจารณาถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นรายวิชา พบว่า ยังมีกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่สถานศึกษาจะต้องพัฒนาคุณภาพนักเรียนในการอ่าน เขียน และสื่อสารอย่างเร่งด่วน รวมถึงต้องพัฒนานิยในการเรียนของผู้เรียนให้มากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ พร้อมรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ดังที่ปรากฏผลการประเมินในมาตรฐานที่ 1 ในด้านกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษามีผลการประเมินรายมาตรฐานอยู่ในระดับดี สถานศึกษามีการวางแผน ออกแบบกิจกรรมและดำเนินงานตามแผนที่เกิดจากการมีส่วนร่วมและสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนา ตรวจสอบผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้น ครูจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีผลประเมินอยู่ระดับดี มีการวิเคราะห์ ออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่เป็นไปตามความต้องการของหลักสูตร และบริบทสถานศึกษา พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดองค์ความรู้ในตน สถานศึกษาดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นขั้นตอน มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี โดยสถานศึกษาให้ความสำคัญกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อให้เกิดความร่วมมือในกาวางแผนและดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความมั่นใจต่อการบริหารจัดการของสถานศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทิภาวรรณ เลขวัฒนะ (2550, น.225-228) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการเทียบเคียงสมรรถนะ ผลการศึกษาพบว่ารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยวิธีการเทียบเคียงสมรรถนะมีลักษณะเป็นแผนภูมิโครงสร้างกระบวนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ โครงสร้างหลักและโครงสร้างเสริม โดยโครงสร้างหลักเป็นขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 6 ชั้น ได้แก่ 1) สร้างเป้าหมายร่วมกัน 2) เตรียมการเทียบเคียง 3) ดำเนินการเทียบเคียง 4) ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการทำงาน 5) ทบทวนและตรวจสอบการทำงาน และ 6) ประเมินภายในและจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ในแต่ละชั้นใช้การดำเนินการตามวงจรคุณภาพ PDCA ส่วนโครงการเสริมเป็นส่วนสนับสนุนให้การดำเนินงานของโครงสร้างหลักเป็นไปได้ อย่างราบรื่น ครอบคลุม ประกอบด้วย 2 ฝ่าย คือ 1) ฝ่ายสนับสนุนประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะทำงาน ชุมชนและหน่วยงานต้นสังกัด 2) ฝ่ายติดตามและประเมินคุณภาพ ประกอบด้วย กลุ่มติดตามคุณภาพ และกลุ่มประเมินคุณภาพ

ไมตรี บุญทศ (2554, น.149-153) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการบริหารเพื่อการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารเพื่อการประกันคุณภาพภายในมีองค์ประกอบดังนี้ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) เจาะไขการนำรูปแบบไปใช้ 3) กลไกการดำเนินงานของรูปแบบ 4) สารุสาระสำคัญของรูปแบบ เรียกว่า PDR Model มาจากสาระสำคัญ 3 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 ขั้น P หมายถึง เตรียม คือ 1) เตรียมการประชุม 2) เตรียมตัวแต่งตั้ง 3) เตรียมใจกำหนดเป้าหมาย ขั้นตอนที่ 2 ขั้น D หมายถึง ดำเนินการ คือ 1) หลักการ 2) หลักเกณฑ์ 3) หลักฐาน ซึ่งต้องใช้ในการดำเนินงานตามวงจร PDCA ทั้ง 4 ตอน คือ P (วางแผน) D (ปฏิบัติตามแผน) C (ตรวจสอบ) A (ปรับปรุง) ขั้นตอนที่ 3 ขั้น R หมายถึง รายงาน คือ 1) รวบรวมข้อมูล 2) ร้อยรัดสังเคราะห์ข้อมูลให้ทันกำหนด 3) เขียนรายงานให้ถูกต้องเรียบร้อย

อำนาจ มีศรี (2555, น.211-214) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติด้านลักษณะของบุคคลในองค์กร ด้านลักษณะของสภาพแวดล้อมภายในองค์กร และด้านลักษณะองค์กรมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .828 องค์ประกอบที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีของประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวม มี 2 องค์ประกอบ เรียงตามลำดับ คือ นโยบายการบริหารและการปฏิบัติ และลักษณะของบุคคลในองค์กร

สมชัย จรรยาไพบูลย์ (2555, น.158-161) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านบริบทอยู่ในระดับมากยกเว้นการมีส่วนร่วมและการรับรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านปัจจัยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางยกเว้น การนิเทศ ติดตามจากหน่วยงานต้นสังกัดอยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการ อยู่ในระดับมาก ด้านผลผลิตอยู่ในระดับมากยกเว้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในระดับปานกลาง ด้านผลกระทบ อยู่ในระดับมาก ยกเว้น การเข้ามาศึกษาดูงานหรือการเป็นที่ยอมรับของสถานศึกษาอื่นอยู่ในระดับปานกลาง องค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) หลักการของรูปแบบ 3) ระบบงานและกลไกของรูปแบบ 4) วิธีดำเนินการของรูปแบบ 5) การประเมินของรูปแบบ

ละมุด รอดขวัญ (2555, น.183) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษภาคใต้ตอนบนและได้นำเสนอไว้ว่า สถานศึกษากำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัด จัดทำแผนยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และไม่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปี โครงการและกิจกรรมไม่ชัดเจน ครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่เห็นความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศ การจัดระบบข้อมูล การนำสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่ต่อเนื่องและนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษายังไม่ครอบคลุมภาพ เครื่องมือการประเมินคุณภาพไม่ชัดเจน ขาดการระดมความคิด การหาแนวทางพัฒนาและการวางแผน การดำเนินงานประกันคุณภาพ

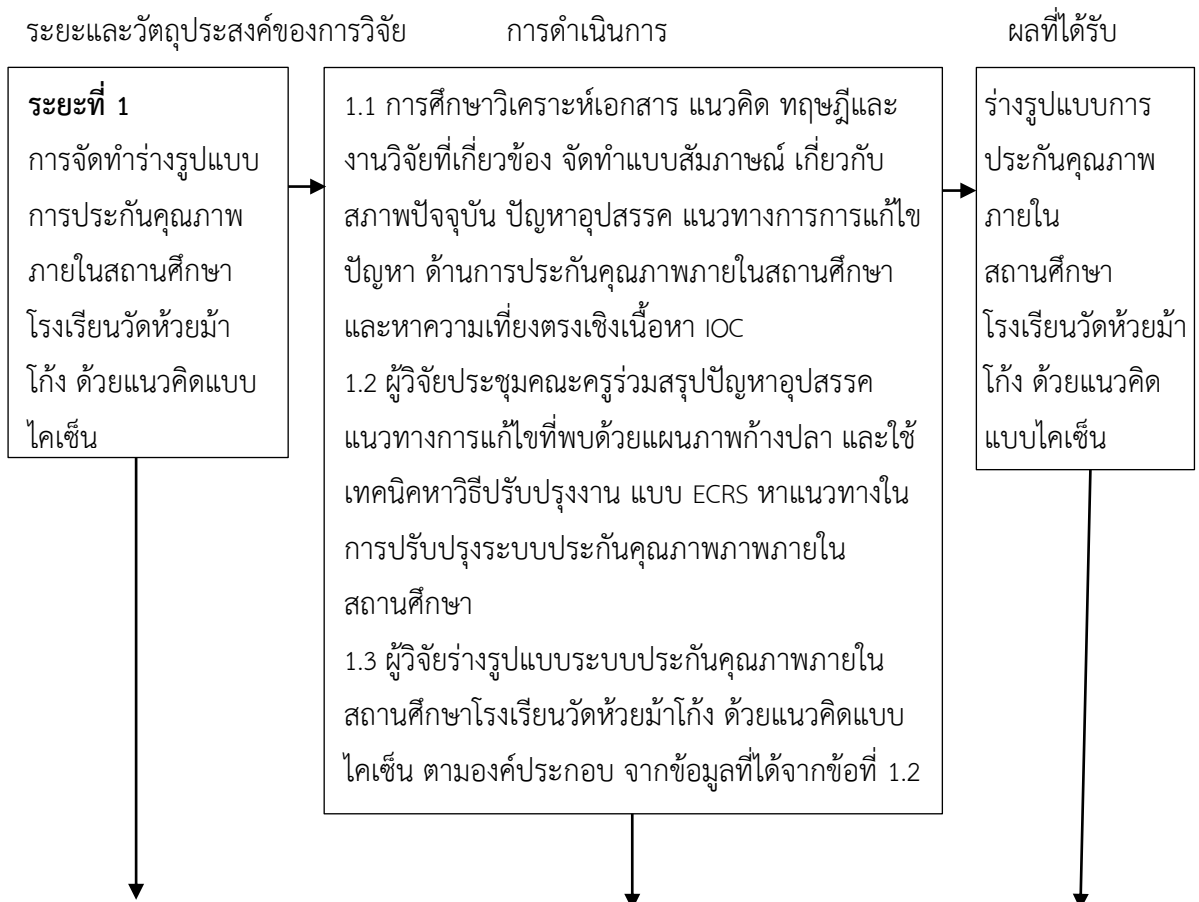
วัชรศักดิ์ สงค์ปาน (2558, น.142-143) ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการบริหารโรงเรียน เพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามัน พบว่าโรงเรียนควรมีการยึดหยุ่นในการบริหารโรงเรียนให้สอดคล้องและเหมาะสมกับระบบ CIPOO คือ บริบทของโรงเรียน ปัจจัยนำเข้ากระบวนการบริหาร ผลผลิตและผลลัพธ์ โดยการเกลี่ยกระจายความพร้อมในการดำเนินงาน เกลี่ยไปให้ตรงตามระดับของปัญหา-อุปสรรคและความต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องคำนึงถึง นโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียน การมีส่วนร่วมของชุมชนและการใช้กลยุทธ์ในการจัดการศึกษา คือ ต้องริบพัฒนาคุณภาพภายในของโรงเรียนที่ไม่ใช่ยอดนิยมเป็นพิเศษ ส่วนที่เป็นยอดนิยมอยู่แล้วก็ต้องรักษาไว้ให้เป็นยอดนิยมเป็นพิเศษ ส่วนที่เป็นยอดนิยมอยู่แล้วก็ต้องรักษาไว้ให้เป็นยอดนิยมยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง และรูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านหลักการ ด้านวัตถุประสงค์ ด้านระบบงานและกลไก ด้านเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ ซึ่งเป็นรูปแบบที่ประกอบด้วยองค์ประกอบ ด้านการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย 4

องค์ประกอบ 83 กิจกรรม คือ องค์ประกอบด้านหลักการ 37 กิจกรรม วัตถุประสงค์ 4 กิจกรรม ระบบงานกลไก 31 กิจกรรม และเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ 11 กิจกรรม และนำเสนอรูปแบบการบริหารในรูปแบบ Model มีชื่อว่า ANDAMAN'S "POST" MODEL หรือ "รูปแบบโพสต์แห่งอันดามัน" นั่นคือรูปแบบที่ประกอบด้วย หลักการ (Principles) วัตถุประสงค์ (Objectives) ระบบ (System) และงานตามเงื่อนไข (Tasks) และวิธีการนำรูปแบบดังกล่าวไปใช้ซึ่งประกอบด้วย "คำชี้แจง" และ "รายละเอียด" ของรูปแบบที่ค้นพบ

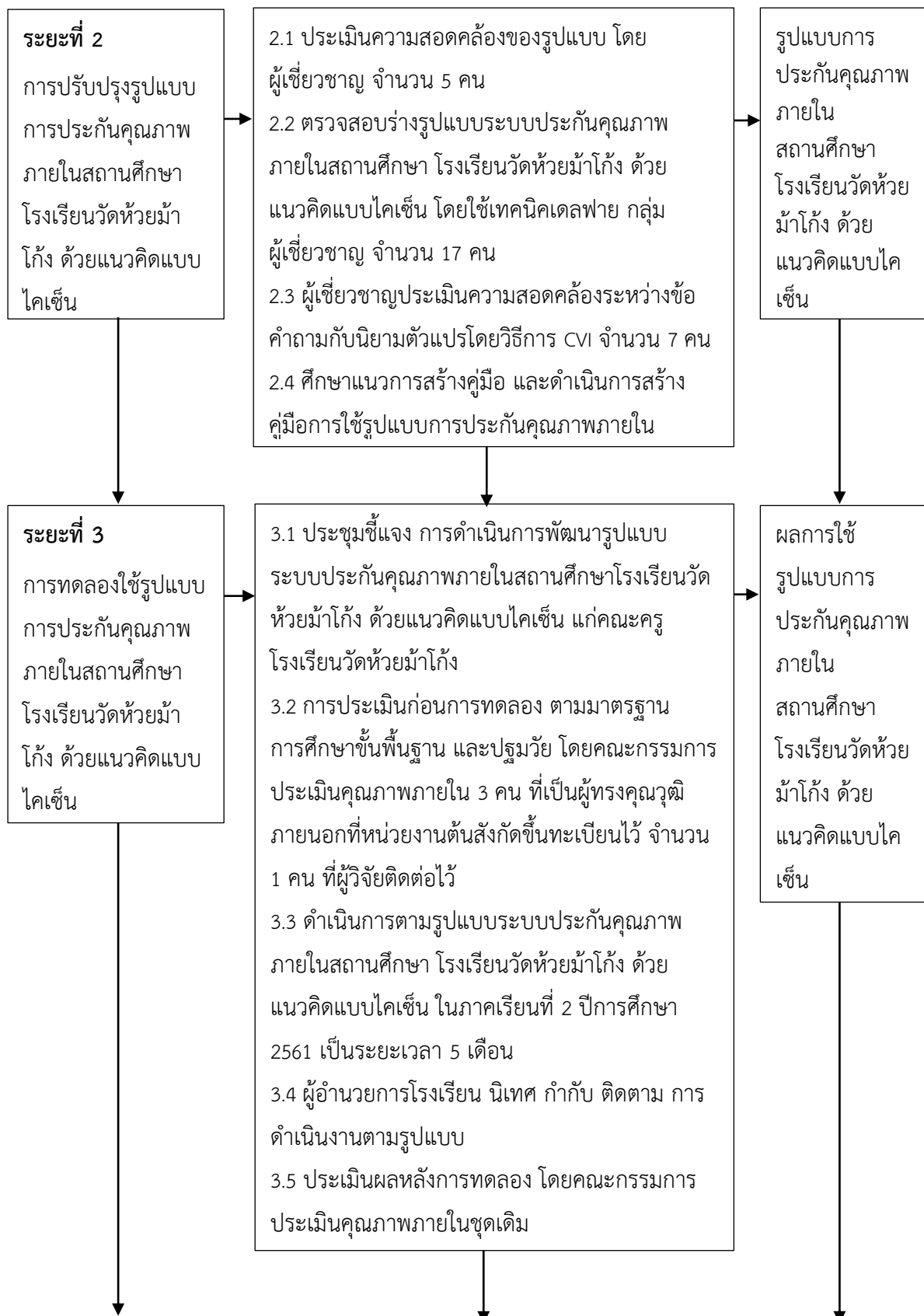
บทที่ 3

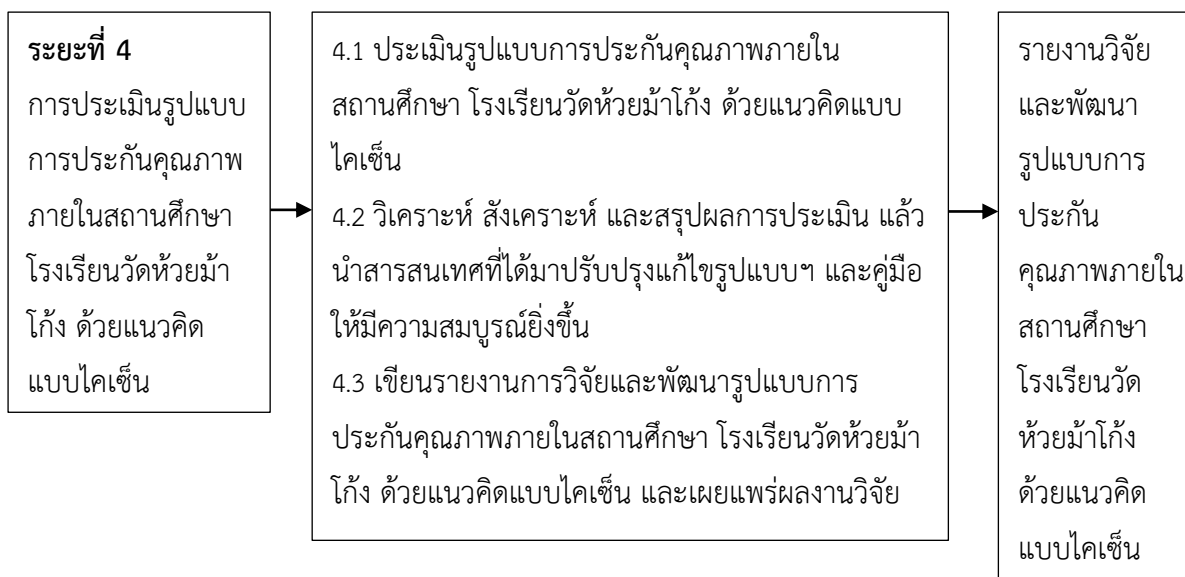
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้า
โก้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น ครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลในลักษณะผสมผสาน (Mixed
Methods) ตามทฤษฎีของเครสเวลล์และคลาร์ก (Creswell and Clark, 2011, pp.203-220) มี
ขั้นตอนการวิจัยประกอบด้วย แหล่งข้อมูล/ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการ
เก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล โดยเก็บข้อมูลจากหลายแหล่ง หลายวิธีการ เพื่อตรวจสอบ
และยืนยันความถูกต้องของข้อมูล ผู้วิจัย ได้สอบถามจากประชากรโดยใช้แบบสัมภาษณ์ จากผู้บริหาร
หัวหน้างานประกันคุณภาพ และคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนวัด
ห้วยม้าโก้ง ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น ในการวิจัยครั้งนี้ จึงได้แบ่งวิธีดำเนินการ
วิจัยเป็น 4 ขั้นตอนแสดงเป็น Flow Chart ไว้ในภาพที่ 4 ดังนี้

ภาพที่ 4 ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น และตรวจสอบยืนยันเบื้องต้น

ระยะที่ 1 การจัดทำร่างรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น มีการดำเนินการดังนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1. ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนในสถานศึกษา ที่เป็นคณะทำงานประกันคุณภาพภายใน 5 คน
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อประเมินความสอดคล้ององค์ประกอบของรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น เป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน ซึ่งได้มาจากการเลือก แบบเจาะจง (Purposive Sampling) จาก 3 กลุ่ม คือ
  - กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน
  - กลุ่มที่ 2 ครูผู้สอนที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน จำนวน 2 คน
  - กลุ่มที่ 3 ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน จำนวน 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
  - ตอนที่ 1 สอบถามสภาพทั่วไปเกี่ยวกับสถานศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานตามการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา

ตอนที่ 3 สภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข ของการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา

2. การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้
  - 2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย
  - 2.2 กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์
  - 2.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ และให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) เมื่อผ่านการตรวจสอบแล้ว ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
3. ร่างรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้งด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น
4. แบบประเมินความสอดคล้ององค์ประกอบของรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนัดหมายผู้ให้สัมภาษณ์ และดำเนินการสัมภาษณ์ตามประเด็นต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ และรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แยกตามประเด็น
2. ผู้วิจัยประชุมคณะครูร่วมสรุปปัญหาอุปสรรค แนวทางการแก้ไขที่พบด้วยแผนภาพ ก้างปลา และใช้เทคนิคหาวิธีปรับปรุงงาน แบบ ECRS (E – Eliminate : ขจัดสิ่งที่ไม่จำเป็น, C – Combine : หาวิธีการจัดมารวมกัน, R – Rearrange : จัดเรียงใหม่, S – Simplify : การทำให้ง่ายขึ้น) หาแนวทางในการปรับปรุงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3. นำผลการวิจัย ข้อเสนอจากข้อที่ 2 มาออกแบบร่างรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น โดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ข้อมูล มาเป็นองค์ประกอบย่อยของกระบวนการบริหาร ซึ่งองค์ประกอบหลักประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ ระบบงานและกลไก เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้
4. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย จากโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ถึงผู้เชี่ยวชาญที่จะประเมินความสอดคล้ององค์ประกอบของรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น โดยแนบโครงร่างรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น และแบบประเมินความสอดคล้ององค์ประกอบของรูปแบบ

5. นำร่างรูปแบบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบให้ข้อเสนอแนะร่างรูปแบบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น และผู้วิจัยปรับปรุงตามฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสร้างข้อสรุป
2. ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการประชุมคณะครูที่ร่วมกันสรุปปัญหาอุปสรรค แนวทางการแก้ไขที่พบด้วยแผนภาพก้างปลา และใช้เทคนิคการปรับปรุงงาน แบบ ECRS เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3. ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุง

ระยะที่ 2 การตรวจสอบรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น และจัดทำคู่มือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง

การตรวจสอบรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น ดำเนินการดังนี้

1. ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เทคนิคเดลฟาย (Applied Delphi Technique) โดยสอบถามความเห็นผู้เชี่ยวชาญจำนวน 2 รอบ และนำความคิดเห็นนั้นไปวิเคราะห์เพื่อหาฉันทามติ (Consensus) ของผู้เชี่ยวชาญ
2. ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามตัวแปรที่ศึกษา CVI เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบทั้ง 4 องค์ประกอบ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1. ในการตรวจสอบรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ให้ผู้เชี่ยวชาญ ที่ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 17 คน ประกอบด้วย

1.1 รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่รับผิดชอบกลุ่มงานนิเทศการศึกษา จำนวน 1 คน

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 จำนวน 10 คน

1.3 ศึกษานิเทศก์ จำนวน 6 คน

2. ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามตัวแปรที่ศึกษา CVI เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบทั้ง 4 องค์ประกอบ ให้ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 5 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามแบบเลือกตอบแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ
2. แบบสอบถามแบบเลือกตอบแบบประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามตัวแปร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การตรวจสอบรูปแบบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งให้ผู้เชี่ยวชาญและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การเก็บข้อมูลรอบที่ 1 เป็นแบบสอบถามจากระยะที่ 1 ที่สร้างขึ้นเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้คำถามแบบสอบถามแบบเลือกตอบแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น

การเก็บข้อมูลรอบที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามรอบที่ 1 ที่ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ความคิดเห็นที่มีความเหมือนและแตกต่างกัน ด้วยการจัดระเบียบข้อมูลที่อยู่ในประเภทเดียวกันเข้าด้วยกัน แล้วนำไปสร้างแบบสอบถามชนิดประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2. การประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามตัวแปรที่ศึกษาโดยวิธี CVI (Content Validity Index) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบทั้ง 4 องค์ประกอบ

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งให้ผู้เชี่ยวชาญและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การตรวจสอบรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)

ข้อมูลจากแบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ 1 และรอบที่ 2 วิเคราะห์เพื่อหาฉันทามติ (Consensus) ของผู้เชี่ยวชาญกำหนดด้วยค่าพิสัยควอไทล์กลาง (Interquartile Range) จากผู้เชี่ยวชาญ

2. การประเมินความเที่ยงตรง ความถูกต้องเหมาะสม การใช้คำพูดและความสมบูรณ์ของรูปแบบ ผู้วิจัยนำรูปแบบไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประเมินความสอดคล้องระหว่างรูปแบบกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น โดยวิธี CVI (Content Validity Index) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบทั้ง 4 องค์ประกอบ ให้ประเมินในมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ดังนี้

- 1 = ไม่สอดคล้อง
- 2 = ประเมินไม่ได้ ถ้าไม่ปรับปรุง
- 3 = สอดคล้อง แต่ต้องปรับปรุงเล็กน้อย
- 4 = สอดคล้อง และชัดเจน

นำผลการให้คะแนนมาหาค่าดัชนีความเที่ยงตรงเนื้อหาเป็นรายข้อ I-CVI ค่าดัชนีนี้ไม่ต่ำกว่า .78 และดัชนีความเที่ยงตรงเนื้อหาทั้งฉบับ S-CVI ค่าดัชนีนี้ไม่ต่ำกว่า .80 ขึ้นไปมาใช้

เมื่อผ่านการประเมินในขั้นนี้ก็จะได้แผนภูมิและรายละเอียดของรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น ตามวัตถุประสงค์

การจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น

1. ศึกษาแนวทางการสร้างคู่มือ และดำเนินการสร้างคู่มือการใช้รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น

2. นำคู่มือให้ผู้อำนวยการโรงเรียนและคณะครูโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือฯ นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงเพื่อให้มีความสมบูรณ์เหมาะสมต่อการทดลองใช้ในขั้นตอนต่อไป

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น

การทดลองใช้รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชุมชี้แจง การดำเนินการพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น ตามคู่มือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง แก่คณะครูโรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง
2. การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ก่อนการทดลองใช้ รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น โดยคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน จำนวน 3 คน ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่หน่วยงานต้นสังกัดขึ้นทะเบียนไว้ จำนวน 1 คน ที่ผู้วิจัยติดต่อไว้
3. ดำเนินการตามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกระบวนการที่กำหนดไว้ใน คู่มือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 (พฤศจิกายน 2561 ถึง มีนาคม 2562) เป็นระยะเวลา 5 เดือน
4. ผู้อำนวยการโรงเรียน นิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานตามรูปแบบ
5. เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการทดลอง ทำการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษา หลักการทดลองอีกครั้ง โดยคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน คณะเดิม เพื่อนำผลการ ประเมินมาศึกษาพัฒนาการของคุณภาพการจัดการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาที่เกิดจากการใช้ รูปแบบการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง แนวคิดแบบโคเซ็น

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1. การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา โดยคณะกรรมการ ประเมินคุณภาพภายใน จำนวน 3 คน ประกอบด้วย
  - 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง
  - 1.2 ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ระดับ ปฐมวัย 1 คน และระดับขั้นพื้นฐาน 1 คน
  - 1.3 ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่หน่วยงานต้นสังกัดขึ้นทะเบียนไว้ จำนวน 1 คน
2. การประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัด ห้วยม้าโก้ง ประกอบด้วย
  - 2.1 นักเรียนโรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง จำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)
  - 2.2 ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง จำนวน 52 คน
  - 2.3 คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง จำนวน 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามแบบเลือกตอบแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สำหรับการประเมินความพึงพอใจ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) เมื่อผ่านการตรวจสอบแล้ว ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้แก่นักเรียน ผู้ปกครอง โดยให้ครูประจำชั้นเป็นผู้แจก และเก็บให้ส่วนคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตัวเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ก่อนและหลังการใช้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสร้างข้อสรุป
2. ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์กำหนดเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (วัน เดชพิชัย, 2535. น.531-532)

ระดับ 5	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนน เกณฑ์การให้คะแนนความพึงพอใจ ใช้เกณฑ์การแปลความหมายเป็นช่วงคะแนน ดังนี้ (วัน เดชพิชัย, 2535. น.531-532)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น

4.1 ผู้บริหารและคณะครูในสถานศึกษา ประเมินรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น โดยแสดงความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบใน

ด้านความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติจริงและความเป็นประโยชน์ของรูปแบบฯ ตลอดจนข้อจำกัด และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ด้วยการตอบแบบสอบถาม

4.2 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปผลการประเมิน แล้วนำเสนอสารสนเทศที่ได้รับมาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบฯ ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1. ผู้บริหารโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง
2. ครูผู้สอนโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามแบบเลือกตอบแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สำหรับการประเมินรูปแบบ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อ (IOC) เมื่อผ่านการตรวจสอบแล้ว ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตัวเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติใช้

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์กำหนดเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (วัน เดชพิชัย, 2535. น.531-532)

ระดับ 5	หมายถึง	ความคิดเห็นในการปฏิบัติได้จริง อยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	ความคิดเห็นในการปฏิบัติได้จริง อยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	ความคิดเห็นในการปฏิบัติได้จริง อยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	ความคิดเห็นในการปฏิบัติได้จริง อยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	ความคิดเห็นในการปฏิบัติได้จริง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนน เกณฑ์การให้คะแนนความพึงพอใจ ใช้เกณฑ์การแปลความหมายเป็นช่วงคะแนน ดังนี้ (วัน เดชพิชัย, 2535. น.531-532)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นในการปฏิบัติได้จริง อยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นในการปฏิบัติได้จริง อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นในการปฏิบัติได้จริง อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นในการปฏิบัติได้จริง อยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นในการปฏิบัติได้จริง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ภาคผนวก

เครื่องมือในการวิจัย

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น

ระยะที่ 1 การร่างรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น

- แบบสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น
- แบบแสดงความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น

ระยะที่ 2 การตรวจสอบรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น

- แบบสอบถามสำหรับการวิจัย เพื่อการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) รอบที่ 1
- แบบสอบถามสำหรับการวิจัย เพื่อการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) รอบที่ 2
- แบบสอบถามสำหรับการวิจัย เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง ความถูกต้องเหมาะสม การใช้คำพูด และความสมบูรณ์ของรูปแบบ

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น

- แบบประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย พ.ศ.2561
- แบบประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561
- แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง
- แบบประเมินความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง

ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น

- แบบสอบถามความคิดเห็นการดำเนินงานตามรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น

แบบสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา
ของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง

.....

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลที่มุ่งประเด็นสำคัญเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง
2. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้เพื่อสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ตามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน และแนวทางแก้ไข โดยสอบถามผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3. ผู้วิจัยขอขอบคุณในความร่วมมือมา ณ โอกาส นี้

นางสาวปิยานันต์ บุญธิมา

ข้อมูลเบื้องต้นทั่วไป

สถานที่สัมภาษณ์.....

วัน/เดือน/ปี.....

เวลาเริ่มสัมภาษณ์.....

ผู้ให้การสัมภาษณ์.....

ผู้สัมภาษณ์.....

วัตถุประสงค์.....

เวลาสิ้นสุดการสัมภาษณ์.....

1. แจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์

1.1 ต้องการศึกษเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น

1.2 ขอให้แสดงความคิดเห็นโดยอิสระ จะไม่อ้างอิงเป็นรายบุคคลแต่จะนำเสนอเป็นความคิดเห็นส่วนรวม

1.3 ผู้สัมภาษณ์ขออนุญาตบันทึกเทป ถ่ายภาพ แต่เทปนี้จะไม่นำไปเผยแพร่ที่ใดนอกจากผู้วิจัยจะนำไปเปิดเพื่อสรุปความคิดเห็นของผู้สัมภาษณ์ให้ถูกต้องเท่านั้น

2. แนวคำถามในการสัมภาษณ์

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์

1) ท่านทำงานที่โรงเรียนแห่งนี้เป็นระยะเวลาเท่าใด และทำงานเกี่ยวกับการศึกษานี้มาเป็นระยะเวลาเท่าใด

.....

.....

2) งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอนเป็นงานใดบ้าง

.....

.....

.....

สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพของโรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง

1) ท่านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

2) ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วย
ม้าโค้ง อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

3) การกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง มีการดำเนินการอย่างไร
บ้าง มีปัญหาอุปสรรค หรือไม่ อย่างไร และควรแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร

การดำเนินการ.....

.....

ปัญหาอุปสรรค.....

.....

แนวทางแก้ไข.....

.....

4) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนวัดห้วยม้า
โค้ง มีการดำเนินการอย่างไรบ้าง มีปัญหาอุปสรรค หรือไม่ อย่างไร และควรแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร

การดำเนินการ.....

.....

ปัญหาอุปสรรค.....

.....

แนวทางแก้ไข.....

.....

5) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศของโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง มีการดำเนินการอย่างไร
มีปัญหาอุปสรรค หรือไม่ และควรแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร

การดำเนินการ.....

.....

ปัญหาอุปสรรค.....

.....

แนวทางแก้ไข.....

.....

6) การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง มีการดำเนินการอย่างไรบ้าง มีปัญหาอุปสรรค หรือไม่ อย่างไร และควรแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร

การดำเนินการ.....

ปัญหาอุปสรรค.....

แนวทางแก้ไข.....

7) การติดตามแผนการดำเนินงาน โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง มีการดำเนินการอย่างไรบ้าง มีปัญหาอุปสรรค หรือไม่ อย่างไร และควรแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร

การดำเนินการ.....

ปัญหาอุปสรรค.....

แนวทางแก้ไข.....

8) การประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง มีการดำเนินการอย่างไร มีปัญหาอุปสรรค หรือไม่ อย่างไร และควรแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร

การดำเนินการ.....

ปัญหาอุปสรรค.....

แนวทางแก้ไข.....

9) การรายงานการประเมินตนเอง (SAR) โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง มีการดำเนินการอย่างไร มีปัญหาอุปสรรค หรือไม่ อย่างไร และควรแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร

การดำเนินการ.....

ปัญหาอุปสรรค.....

แนวทางแก้ไข.....

10) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง มีกรดำเนินการ
อย่างไร มีปัญหาอุปสรรค หรือไม่ อย่างไร และควรแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร

การดำเนินการ.....

ปัญหาอุปสรรค.....

แนวทางแก้ไข.....

11) ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดแบบโคเซ็น อย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

12) ท่านคิดว่าถ้าสามารถลดขั้นตอนในการทำงานต่าง ๆ ให้มีความสะดวกรวดเร็ว และการ
ทำงานไม่ซ้ำซ้อนกัน จะเป็นผลดีต่อการทำงานอย่างไรบ้าง และท่านอยากให้ลดการทำงานในขั้นตอน
ใดบ้าง เพราะอะไร

.....
.....
.....

13) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

.....
.....
.....

3. สรุปการสัมภาษณ์

3.1 ผู้สัมภาษณ์สรุปข้อมูลตามประเด็นสำคัญที่ได้จากการสัมภาษณ์ให้ผู้เกี่ยวข้องรับฟัง
เพื่อให้ได้ข้อมูลถูกต้องตรงกัน และเพื่อทบทวนการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมอีกครั้ง

3.2 กล่าวขอบคุณและกล่าวจบการสัมภาษณ์

แบบแสดงความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง คำถามประกอบด้วยองค์ประกอบของรูปแบบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักการ ด้านวัตถุประสงค์ ด้านระบบงานและกลไก และด้านเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้

ขอความกรุณาท่านแสดงความคิดเห็นในประเด็นความเหมาะสมของรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ว่ามีองค์ประกอบและรายละเอียดของรูปแบบเหมาะสมที่จะใช้ในการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้งหรือไม่ โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับความเห็นของท่าน ในประเด็น เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย กรณีไม่เห็นด้วยในประเด็นใด ขอความกรุณาให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมในช่องเสนอแนะที่เว้นไว้

ขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

นางสาวปิยานันต์ บุญธิมา

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง

องค์ประกอบของรูปแบบ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
1. ด้านหลักการที่ใช้ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น			
1.1 หลักการมีส่วนร่วม			
1.1.1 การเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน			
1.1.2 การเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร ผู้ที่เกี่ยวข้องให้ความคิดเห็นข้อเสนอแนะ			
1.1.3 การเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร ผู้ที่เกี่ยวข้องเลือกแนวทางประกอบการตัดสินใจ			
1.1.4 การเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร ผู้ที่เกี่ยวข้องเสนอแนวทางดำเนินการตรวจสอบ ปรับปรุงพัฒนา การบริหารจัดการโรงเรียน			
1.1.5 การใช้ข้อมูลผลการประเมินและใช้ผลการวิจัยในการบริหารจัดการโรงเรียน			
อื่น ๆ (โปรดระบุ)			
1.1.6			
1.2 หลักการกระจายอำนาจ			
1.2.1 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินงานบริหารงานวิชาการ			
1.2.2 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ มีส่วนร่วมการดำเนินงานบริหารงานวิชาการ			
1.2.3 การพัฒนาครูและบุคลากรให้ได้รับความไว้วางใจในการดำเนินงานบริหารงานวิชาการ			
1.2.4 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินงานบริหารงานงบประมาณ			
1.2.5 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ มีส่วนร่วมการดำเนินงานบริหารงานงบประมาณ			
1.2.6 การพัฒนาครูและบุคลากรให้ได้รับความไว้วางใจในการดำเนินงานบริหารงานงบประมาณ			

องค์ประกอบของรูปแบบ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
1.2.7 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินงานบริหารงานบุคคล			
1.2.8 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ มีส่วนร่วมการดำเนินงานบริหารงานบุคคล			
1.2.9 การพัฒนาครูและบุคลากรให้ได้รับความไว้วางใจในการดำเนินงานบริหารงานบุคคล			
1.2.10 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินงานบริหารงานทั่วไป			
1.2.11 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ มีส่วนร่วมการดำเนินงานบริหารงานทั่วไป			
1.2.12 การพัฒนาครูและบุคลากรให้ได้รับความไว้วางใจในการดำเนินงานบริหารงานทั่วไป			
1.2.13 ครูและบุคลากรสามารถใช้ดุลพินิจของตนในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย โดยเน้นผลงานที่เกิดขึ้นเป็นหลัก อื่น ๆ (โปรดระบุ)			
1.2.14			
1.3 หลักประสิทธิภาพ			
1.3.1 การปฏิบัติงานของโรงเรียนมีความถูกต้อง รวดเร็ว			
1.3.2 การปฏิบัติงานของโรงเรียนตรงตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินการ			
1.3.3 การใช้งบประมาณคำนึงถึงความประหยัด เกิดประโยชน์สูงสุด			
1.3.4 โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการที่คล่องตัว เอื้อต่อการปฏิบัติงาน			
1.3.5 โรงเรียนมีระบบกำกับดูแลการบริหารจัดการที่ดี			
1.3.6 โรงเรียนนำวงจรการควบคุมคุณภาพมาใช้ในการดำเนินงาน			

องค์ประกอบของรูปแบบ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
อื่น ๆ (โปรดระบุ)			
1.3.7			
1.4 หลักการไคเซ็น			
1.4.1 การปรับปรุงงานจะเริ่มจากจุดเล็ก ๆ ของปัญหา			
1.4.2 การดำเนินการปรับปรุงงานจะต้องเป็นวิธีการที่ง่ายทุกคนสามารถร่วมกันดำเนินการได้			
1.4.3 การปรับปรุงงานที่ดีจะเป็นการลดขั้นตอนในการทำงาน			
1.4.4 การทำงานทุกขั้นตอนสามารถมองเห็นการดำเนินการได้			
1.4.5 การปรับปรุงงานจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง			
อื่น ๆ (โปรดระบุ)			
1.4.6			
2. ด้านวัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น			
2.1 เพื่อให้โรงเรียนมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหาร คุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น			
2.2 เพื่อให้โรงเรียนเกิดการพัฒนาและสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมี คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา			
2.3 เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชน ในการส่งบุตรหลาน เข้าศึกษาในโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง			
อื่น ๆ (โปรดระบุ)			
2.4			

องค์ประกอบของรูปแบบ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
3. ด้านระบบงานและกลไกของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น			
3.1 ชั้นที่ 1 สํารวจเพื่อก่อเกิด (1ส : สํารวจ)			
3.1.1 โรงเรียนศึกษาสภาพผลการดำเนินงานในภาพรวมของรอบปีการศึกษาที่ผ่านมา			
3.1.2 โรงเรียนใช้หลักการ 5 W 1 H ในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา เรื่องใดที่ต้องปรับปรุงพัฒนา			
3.1.3 โรงเรียนพิจารณาจากรายงานงผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) และคำแนะนำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ของปีการศึกษาที่ผ่านมา ในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ			
3.1.4 โรงเรียนใช้หลักการ 5 ส ก่อนเริ่มการดำเนินงาน			
ส 1 : สะสาง : กำจัดสิ่งที่ไม่จำเป็นในระบบงานออกไป			
ส 2 : สะดวก : การจัดวัสดุอุปกรณ์และระบบงานให้สะดวกต่อการปฏิบัติงานและเป็นระเบียบเรียบร้อย			
ส 3 : สะอาด : การทำความสะอาดเป็นประจำทุกวัน/สัปดาห์/เดือน			
ส 4 : สุขลักษณะ : การรักษาและปฏิบัติ 3 ส ได้แก่ สะสาง สะดวก และสะอาด ให้ดีตลอดไป			
ส 5 : สร้างนิสัย : สร้างพฤติกรรมในการทำงาน วิธีคิด วิธีทำงาน วิธีตัดสินใจตาม ส1-ส4			
อื่น ๆ (โปรดระบุ)			
3.1.5			
3.2 ชั้นที่ 2 เสริมสร้างมาตรฐานร่วมกัน (2ส : เสริมสร้าง)			
3.2.1 โรงเรียนร่วมกันวิเคราะห์และกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา			
3.2.2 โรงเรียนกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐาน			

องค์ประกอบของรูปแบบ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
3.2.3 โรงเรียนประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาและประกาศกำหนดค่าเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้กลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกมารับทราบ			
3.2.4 โรงเรียนใช้หลัก Visualization ในการแสดงค่าเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา			
3.2.5 โรงเรียนจัดทำเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามสภาพบริบทของสถานศึกษา			
อื่น ๆ (โปรดระบุ)			
3.2.6			
3.3 ชั้นที่ 3 สำเร็จล้นด้วยแผนพัฒนาขับเคลื่อน (3ส : สำเร็จ)			
3.3.1 โรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนอย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม			
3.3.2 โรงเรียนกำหนดวิธีการดำเนินงานกิจกรรม โครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา			
3.3.3 โรงเรียนกำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับกิจกรรมโครงการ			
3.3.4 โรงเรียนเสนอแผนพัฒนาจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ			
3.3.5 โรงเรียนจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา			
3.3.6 โรงเรียนเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ			
3.3.7 โรงเรียนจัดทำปฏิทินการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยใช้หลัก Visualization ในการนำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรม โครงการที่กำหนด			
3.3.8 ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และระบบความรับผิดชอบตามที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด			

องค์ประกอบของรูปแบบ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
3.3.9 โรงเรียนใช้เทคโนโลยีช่วยในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่เกิดจากผลการดำเนินงานกิจกรรม โครงการ			
3.3.10 ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบโครงการร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงาน อื่น ๆ (โปรดระบุ)			
3.3.11			
3.4 ชั้นที่ 4 ตรวจสอบ ประเมิน การทำงาน (1ต : ตรวจสอบ)			
3.4.1 โรงเรียนกำหนดกรอบการติดตามผลการปฏิบัติงาน และดำเนินการติดตามอย่างต่อเนื่อง			
3.4.2 โรงเรียนแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษา			
3.4.3 โรงเรียนดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยวิธีและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม			
3.4.4 โรงเรียนรายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา อื่น ๆ (โปรดระบุ)			
3.4.5			
3.5 ชั้นที่ 5 รายงานสะท้อนคุณภาพผู้เรียน (4ส : สะท้อน)			
3.5.1 โรงเรียนสรุปและจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา			
3.5.2 โรงเรียนนำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ			
3.5.3 โรงเรียนจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกปี และเผยแพร่รายงานฯ ต่อสาธารณชน			

องค์ประกอบของรูปแบบ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
อื่น ๆ (โปรดระบุ)			
3.5.4			
4. เงื่อนไขการนำรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็นไปใช้			
4.1 ก่อนการดำเนินการ			
4.1.1 โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบสภาพการ ดำเนินงานในปัจจุบัน			
4.1.2 โรงเรียนวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา			
4.1.3 โรงเรียนพิจารณาผลการดำเนินการตามเป้าหมาย ความสำเร็จของแต่ละมาตรฐาน			
4.1.4 โรงเรียนแจ้งผลการดำเนินการให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ เพื่อนำ ข้อมูลมาปรับปรุงต่อไป			
อื่น ๆ (โปรดระบุ)			
4.2 ระหว่างดำเนินการ			
4.2.1 โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงาน			
4.2.2 โรงเรียนติดตาม ตรวจสอบ การนำแผนไปปฏิบัติว่าเป็นไป ตามกรอบระยะเวลาหรือไม่			
4.2.3 โรงเรียนติดตาม ตรวจสอบ การนำแผนไปปฏิบัติว่าเป็นไป ตามกิจกรรมที่กำหนดไว้หรือไม่			
4.2.4 โรงเรียนสนับสนุน ผู้เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์			
อื่น ๆ (โปรดระบุ)			

องค์ประกอบของรูปแบบ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
4.3 หลังดำเนินการ			
4.3.1 โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการรวบรวมผลการดำเนินงานและประเมินผล			
4.3.2 โรงเรียนดำเนินการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน			
4.3.3 โรงเรียนตรวจสอบและประเมินตนเองตามสภาพบริบทของสถานศึกษาที่แท้จริง			
4.3.4 โรงเรียนทบทวนประสิทธิผลของการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง			
อื่น ๆ (โปรดระบุ)			

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

เพื่อการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique)

รอบที่ 1

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น

ผู้วิจัยกำหนดวิธีวิจัยออกเป็น 4 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การร่างรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์เอกสาร แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้บริหารและคณะครู โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์จัดทำร่างรูปแบบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น ตามองค์ประกอบ ประเมินความสอดคล้องรูปแบบ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

ระยะที่ 2 การตรวจสอบรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น โดยใช้เทคนิคเดลฟาย กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน และผู้เชี่ยวชาญ ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามตัวแปร CVI จำนวน 5 คน

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น ก่อนและหลังการทดลองดำเนินการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษา โดยคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน จำนวน 3 คน

ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น โดยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน

จุดมุ่งหมาย เพื่อตรวจสอบรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น

คำชี้แจง ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ที่ได้ตรวจสอบประเมินความสอดคล้องเหมาะสมของรูปแบบ และวิเคราะห์ค่าสถิติที่ผู้เชี่ยวชาญ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกันข้อความต่าง ๆ ซึ่งเป็นวิธีการบริหารในแต่ละด้านที่เหมาะสมกับบริบทโรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง โดยจัดรูปแบบตามองค์ประกอบของรูปแบบ 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านหลักการ ด้านวัตถุประสงค์ ด้านระบบงานและกลไก และด้านเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ ของการ

ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าแก้ว ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น เพื่อให้ท่านได้
แสดงความคิดเห็นว่ารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนวัดห้วยม้าแก้ว ด้วย
แนวคิดแบบไคเซ็น รูปแบบความเป็นเช่นไร ที่จะเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา โดยพิจารณา
การดำเนินงานนั้นว่าท่านเห็นด้วยที่จะนำไปกำหนดเป็นรูปแบบการบริหารโรงเรียนระดับใด ตาม
แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่เห็นด้วยมากที่สุด ถึงเห็นด้วยน้อยที่สุด เพื่อนำข้อที่ผ่าน
เกณฑ์ไปกำหนดเป็นรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนวัดห้วยม้าแก้ว ด้วย
แนวคิดแบบไคเซ็น ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ข้อความนั้นท่านเห็นด้วยที่จะนำไปกำหนดเป็นรูปแบบในระดับ มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ข้อความนั้นท่านเห็นด้วยที่จะนำไปกำหนดเป็นรูปแบบในระดับ มาก

ระดับ 3 หมายถึง ข้อความนั้นท่านเห็นด้วยที่จะนำไปกำหนดเป็นรูปแบบในระดับ ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ข้อความนั้นท่านเห็นด้วยที่จะนำไปกำหนดเป็นรูปแบบในระดับ น้อย

ระดับ 1 หมายถึง ข้อความนั้นท่านเห็นด้วยที่จะนำไปกำหนดเป็นรูปแบบในระดับ น้อยที่สุด

วิธีตอบ ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ท่านมีต่อข้อความที่จะ
นำไปกำหนดเป็นรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนั้นขอความกรุณาให้ท่านตอบให้ตรงกับความเป็นจริงที่สุด

ขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

นางสาวปิยานันต์ บุญธิมา

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดห้วยม้าแก้ว

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น

คำชี้แจง ขอความกรุณาให้ท่านพิจารณาร่างรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ว่าท่านเห็นด้วยในระดับใด ที่จะนำข้อความในร่างรูปแบบไปกำหนดเป็นรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในระดับความคิดเห็น

การดำเนินการที่นำไปกำหนดเป็นรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น	ระดับความเหมาะสมของรูปแบบ					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
1. ด้านหลักการที่ใช้ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น						
1.1 หลักการมีส่วนร่วม						
1.1.1 การเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน						
1.1.2 การเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร ผู้ที่เกี่ยวข้องให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ						
1.1.3 การเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร ผู้ที่เกี่ยวข้องเลือกแนวทางประกอบการตัดสินใจ						
1.1.4 การเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร ผู้ที่เกี่ยวข้องเสนอแนวทางดำเนินการตรวจสอบ ปรับปรุงพัฒนา การบริหารจัดการโรงเรียน						
1.1.5 การใช้ข้อมูลผลการประเมินและใช้ผลการวิจัยในการบริหารจัดการโรงเรียน						
1.2 หลักการกระจายอำนาจ						
1.2.1 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินงานบริหารงานวิชาการ						
1.2.2 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ มีส่วนร่วมการดำเนินงานบริหารงานวิชาการ						
1.2.3 การพัฒนาครูและบุคลากรให้ได้รับความไว้วางใจในการดำเนินงานบริหารงานวิชาการ						

การดำเนินการที่นำไปกำหนดเป็นรูปแบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วย	ระดับความเหมาะสมของ รูปแบบ					หมาย เหตุ
1.2.4 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความ เข้าใจ ในการดำเนินงานบริหารงานงบประมาณ						
1.2.5 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ มีส่วนร่วมการดำเนินงานบริหารงาน งบประมาณ						
1.2.6 การพัฒนาครูและบุคลากรให้ได้รับความ ไว้วางใจในการดำเนินงานบริหารงานงบประมาณ						
1.2.7 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความ เข้าใจ ในการดำเนินงานบริหารงานบุคคล						
1.2.8 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ มีส่วนร่วมการดำเนินงานบริหารงานบุคคล						
1.2.9 การพัฒนาครูและบุคลากรให้ได้รับความ ไว้วางใจในการดำเนินงานบริหารงานบุคคล						
1.2.10 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความ เข้าใจ ในการดำเนินงานบริหารงานทั่วไป						
1.2.11 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ มีส่วนร่วมการดำเนินงานบริหารงานทั่วไป						
1.2.12 การพัฒนาครูและบุคลากรให้ได้รับความ ไว้วางใจในการดำเนินงานบริหารงานทั่วไป						
1.2.13 ครูและบุคลากรสามารถใช้ดุลพินิจของตนใน การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย โดยเน้นผลงานที่เกิดขึ้น เป็นหลัก						
1.3 หลักประสิทธิภาพ						
1.3.1 การปฏิบัติงานของโรงเรียนมีความถูกต้อง รวดเร็ว						
1.3.2 การปฏิบัติงานของโรงเรียนตรงตาม วัตถุประสงค์ของการดำเนินการ						
1.3.3 การใช้งบประมาณคำนึงถึงความประหยัด เกิด ประโยชน์สูงสุด						
1.3.4 โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการที่คล่องตัว เอื้อ ต่อการปฏิบัติงาน						

การดำเนินการที่นำไปกำหนดเป็นรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วย	ระดับความเหมาะสมของรูปแบบ				หมายเหตุ
1.3.5 โรงเรียนมีระบบกำกับดูแลการบริหารจัดการที่ดี					
1.3.6 โรงเรียนนำวงจรการควบคุมคุณภาพมาใช้ในการดำเนินงาน					
1.4 หลักการไคเซ็น					
1.4.1 การปรับปรุงงานจะเริ่มจากจุดเล็ก ๆ ของปัญหา ก่อน					
1.4.2 การดำเนินการปรับปรุงงานต้องเป็นวิธีการที่ง่ายทุกคนสามารถร่วมกันดำเนินการได้					
1.4.3 การปรับปรุงงานที่ดีจะเป็นการลดขั้นตอนในการทำงาน					
1.4.4 การทำงานทุกขั้นตอนสามารถมองเห็นการดำเนินการได้					
1.4.5 การปรับปรุงงานต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง					
2. ด้านวัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น					
2.1 เพื่อให้โรงเรียนมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น					
2.2 เพื่อให้โรงเรียนเกิดการพัฒนาและสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา					
2.3 เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชน ในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง					
3. ด้านระบบงานและกลไกของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น					
3.1 ชั้นที่ 1 สํารวจเพื่อก่อเกิด (1ส : สํารวจ)					
3.1.1 โรงเรียนศึกษาสภาพผลการดำเนินงานในภาพรวมของรอบปีการศึกษาที่ผ่านมา					
3.1.2 โรงเรียนใช้หลักการ 5 W 1 H ในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา เรื่องใดที่ต้องปรับปรุงพัฒนา					

การดำเนินการที่นำไปกำหนดเป็นรูปแบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วย	ระดับความเหมาะสมของ รูปแบบ					หมาย เหตุ
3.1.3 โรงเรียนพิจารณาจากรายงานงผลการ ประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) และ คำแนะนำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ของปี การศึกษาที่ผ่านมา ในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ						
3.1.4 โรงเรียนใช้หลักการ 5 ส ก่อนเริ่มการ ดำเนินงาน						
ส 1 : สะสาง : กำจัดสิ่งที่ไม่จำเป็นใน ระบบงานออกไป						
ส 2 : สะดวก : การจัดวัสดุอุปกรณ์และ ระบบงานให้สะดวกต่อการปฏิบัติงานและเป็นระเบียบ เรียบร้อย						
ส 3 : สะอาด : การทำความสะอาดเป็นประจำ ทุกวัน/สัปดาห์/เดือน						
ส 4 : สุขลักษณะ : การรักษาและปฏิบัติ 3 ส ได้แก่ สะสาง สะดวก และสะอาด ให้ดีตลอดไป						
ส 5 : สร้างนิสัย : สร้างพฤติกรรมในการ ทำงาน วิธีคิด วิธีทำงาน วิธีตัดสินใจตาม ส1-ส4						
3.2 ชั้นที่ 2 เสริมสร้างมาตรฐานร่วมกัน (2ส : เสริมสร้าง)						
3.2.1 โรงเรียนร่วมกันวิเคราะห์และกำหนด มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบท ของสถานศึกษา						
3.2.2 โรงเรียนกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของ แต่ละมาตรฐาน						
3.2.3 โรงเรียนประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาและ ประกาศกำหนดค่าเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาให้กลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก รับทราบ						
3.2.4 โรงเรียนใช้หลัก Visualization ในการแสดง ค่าเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา						

การดำเนินการที่นำไปกำหนดเป็นรูปแบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วย	ระดับความเหมาะสมของ รูปแบบ					หมาย เหตุ
3.2.5 โรงเรียนจัดทำเกณฑ์การประเมินระดับ คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตาม สภาพบริบทของสถานศึกษา						
3.3 ชั้นที่ 3 สำเร็จพลันด้วยแผนพัฒนาขับเคลื่อน (3ส : สำเร็จ)						
3.3.1 โรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และ เป้าหมายที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนอย่างชัดเจน และเป็น รูปธรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม						
3.3.2 โรงเรียนกำหนดวิธีการดำเนินงานกิจกรรม โครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา						
3.3.3 โรงเรียนกำหนดการใช้งบประมาณและ ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับกิจกรรม โครงการ						
3.3.4 โรงเรียนเสนอแผนพัฒนาจัดการศึกษาต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ						
3.3.5 โรงเรียนจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา						
3.3.6 โรงเรียนเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ						
3.3.7 โรงเรียนจัดทำปฏิทินการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยใช้หลัก Visualization ในการนำแผนปฏิบัติการ ประจำปีสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรม โครงการที่กำหนด						
3.3.8 ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติตามบทบาท หน้าที่และระบบความรับผิดชอบตามที่กำหนดอย่างมี ประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด						
3.3.9 โรงเรียนใช้เทคโนโลยีช่วยในการจัดเก็บข้อมูล สารสนเทศที่เกิดจากผลการดำเนินงานโครงการ						
3.3.10 ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบโครงการร่วมกัน แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงาน						

การดำเนินการที่นำไปกำหนดเป็นรูปแบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วย	ระดับความเหมาะสมของ รูปแบบ				หมาย เหตุ
3.4 ชั้นที่ 4 ตรวจสอบ ประเมิน การทำงาน (1ต : ตรวจสอบ)					
3.4.1 โรงเรียนกำหนดกรอบการติดตามผลการ ปฏิบัติงาน และดำเนินการติดตามอย่างต่อเนื่อง					
3.4.2 โรงเรียนแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ทั้งระดับบุคคลและระดับ สถานศึกษา					
3.4.3 โรงเรียนดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียน ละ 1 ครั้ง โดยวิธีและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม					
3.4.4 โรงเรียนรายงานและนำผลการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา					
3.5 ชั้นที่ 5 รายงานสะท้อนคุณภาพผู้เรียน (4ส : สะท้อน)					
3.5.1 โรงเรียนสรุปและจัดทำรายงานผลการ ประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) ตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
3.5.2 โรงเรียนนำเสนอรายงานผลการประเมิน ตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความ เห็นชอบ					
3.5.3 โรงเรียนจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองต่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกปี และเผยแพร่ รายงานฯ ต่อสาธารณชน					
4. เจ็อนไขการนำรูปแบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น ไปใช้					
4.1 ก่อนการดำเนินการ					
4.1.1 โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ สภาพการดำเนินงานในปัจจุบัน					
4.1.2 โรงเรียนวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					

การดำเนินการที่นำไปกำหนดเป็นรูปแบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วย	ระดับความเหมาะสมของ รูปแบบ					หมาย เหตุ
4.1.3 โรงเรียนพิจารณาผลการดำเนินการตาม เป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐาน						
4.1.4 โรงเรียนแจ้งผลการดำเนินการให้ผู้เกี่ยวข้อง ทราบ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงต่อไป						
4.2 ระหว่างดำเนินการ						
4.2.1 โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการ ดำเนินงาน						
4.2.2 โรงเรียนติดตาม ตรวจสอบ การนำแผนไป ปฏิบัติว่าเป็นไปตามกรอบระยะเวลาหรือไม่						
4.2.3 โรงเรียนติดตาม ตรวจสอบ การนำแผนไป ปฏิบัติว่าเป็นไปตามกิจกรรมที่กำหนดไว้หรือไม่						
4.2.4 โรงเรียนสนับสนุน ผู้เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติตาม บทบาทหน้าที่ให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นไปตาม วัตถุประสงค์						
4.3 หลังดำเนินการ						
4.3.1 โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการรวบรวมผลการ ดำเนินงานและประเมินผล						
4.3.2 โรงเรียนดำเนินการประเมินคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้น พื้นฐาน						
4.3.3 โรงเรียนตรวจสอบและประเมินตนเองตาม สภาพบริบทของสถานศึกษาที่แท้จริง						
4.3.4 โรงเรียนทบทวนประสิทธิผลของการ ดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง						

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง
ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น

เพื่อการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique)
รอบที่ 2

จุดมุ่งหมาย เพื่อยืนยันคำตอบเกี่ยวกับประเด็น/สาระของรูปแบบการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น ที่ได้จากการวิเคราะห์สรุปผลของรอบที่ 1

คำชี้แจง ขอความกรุณาท่านพิจารณาข้อความแต่ละข้อ ซึ่งมีเครื่องหมาย ดังนี้

- ค่ามัธยฐาน (Median) แสดงด้วยเครื่องหมาย *
- ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ซึ่งเป็นค่าผันตามมติของกลุ่ม
แสดงด้วยเครื่องหมาย —
- ตำแหน่งที่เป็นคำตอบของท่าน แสดงด้วยเครื่องหมาย ✓

ในการสอบถามรอบที่ 2 นี้ ประสงค์จะถามท่านว่า ท่านจะเปลี่ยนใจในคำตอบของท่าน
หรือไม่ ถ้าเปลี่ยนกรุณาเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการ ถ้าไม่เปลี่ยนท่านไม่ต้องทำอะไร
ยกเว้นคำตอบของท่านบางข้อที่อยู่นอกค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ถ้าท่านไม่เปลี่ยน ขอความกรุณาให้
เหตุผลทางวิชาการประกอบการยืนยันคำตอบของท่านด้วย

ขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

นางสาวปิยานันต์ บุญธิมา

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง

การดำเนินการที่นำไปกำหนดเป็นรูปแบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วย แนวคิดแบบโคเซ็น	ระดับความเหมาะสมของ รูปแบบ					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
1. ด้านหลักการที่ใช้ในการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น						
1.1 หลักการมีส่วนร่วม						
1.1.1 การเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้รับรู้ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน	✓*	┌──┐				
1.1.2 การเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร ผู้ที่เกี่ยวข้องให้ ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ	✓*	┌──┐				
1.1.3 การเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร ผู้ที่เกี่ยวข้อง เลือกแนวทางประกอบการตัดสินใจ	✓*	┌──┐				
1.1.4 การเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร ผู้ที่เกี่ยวข้อง เสนอแนวทางดำเนินการตรวจสอบ ปรับปรุงพัฒนา การ บริหารจัดการโรงเรียน	✓*	┌──┐				
1.1.5 การใช้ข้อมูลผลการประเมินและใช้ผลการวิจัย ในการบริหารจัดการโรงเรียน	✓*	┌──┐				
1.2 หลักการกระจายอำนาจ						
1.2.1 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความ เข้าใจ ในการดำเนินงานบริหารงานวิชาการ	✓*	┌──┐				
1.2.2 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ มีส่วนร่วมการดำเนินงานบริหารงานวิชาการ	✓*	┌──┐				
1.2.3 การพัฒนาครูและบุคลากรให้ได้รับความ ไว้วางใจในการดำเนินงานบริหารงานวิชาการ	✓*	┌──┐				
1.2.4 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความ เข้าใจ ในการดำเนินงานบริหารงานงบประมาณ	✓*	┌──┐				
1.2.5 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ มีส่วนร่วมการดำเนินงานบริหารงาน งบประมาณ	✓*	┌──┐				
1.2.6 การพัฒนาครูและบุคลากรให้ได้รับความ ไว้วางใจในการดำเนินงานบริหารงานงบประมาณ	✓*	┌──┐				
1.2.7 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความ เข้าใจ ในการดำเนินงานบริหารงานบุคคล	✓*	┌──┐				

การดำเนินการที่นำไปกำหนดเป็นรูปแบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วย	ระดับความเหมาะสมของ รูปแบบ				หมายเหตุ	
1.2.8 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ มีส่วนร่วมการดำเนินงานบริหารงานบุคคล	✓*					
1.2.9 การพัฒนาครูและบุคลากรให้ได้รับความ ไว้วางใจในการดำเนินงานบริหารงานบุคคล	✓*					
1.2.10 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความ เข้าใจ ในการดำเนินงานบริหารงานทั่วไป	✓*					
1.2.11 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ มีส่วนร่วมการดำเนินงานบริหารงานทั่วไป	✓*					
1.2.12 การพัฒนาครูและบุคลากรให้ได้รับความ ไว้วางใจในการดำเนินงานบริหารงานทั่วไป	✓*					
1.2.13 ครูและบุคลากรสามารถใช้ดุลพินิจของตนใน การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย โดยเน้นผลงานที่เกิดขึ้น เป็นหลัก	✓*					
1.3 หลักประสิทธิภาพ						
1.3.1 การปฏิบัติงานของโรงเรียนมีความถูกต้อง รวดเร็ว	✓*					
1.3.2 การปฏิบัติงานของโรงเรียนตรงตาม วัตถุประสงค์ของการดำเนินการ	✓*					
1.3.3 การใช้งบประมาณคำนึงถึงความประหยัด เกิดประโยชน์สูงสุด	✓*					
1.3.4 โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการที่คล่องตัว เอื้อ ต่อการปฏิบัติงาน	✓*					
1.3.5 โรงเรียนมีระบบกำกับดูแลการบริหารจัดการ ที่ดี	✓*					
1.3.6 โรงเรียนนำวงจรการควบคุมคุณภาพมาใช้ในการ การดำเนินงาน	✓*					
1.4 หลักการไคเซ็น						
1.4.1 การปรับปรุงงานจะเริ่มจากจุดเล็ก ๆ ของ ปัญหาก่อน	✓*					
1.4.2 การดำเนินการปรับปรุงงานจะต้องเป็นวิธีการ ที่ง่ายทุกคนสามารถร่วมกันดำเนินการได้	✓*					

การดำเนินการที่นำไปกำหนดเป็นรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วย	ระดับความเหมาะสมของรูปแบบ				หมายเหตุ	
1.4.3 การปรับปรุงงานที่ดีจะเป็นการลดขั้นตอนในการทำงาน	✓*					
1.4.4 การทำงานทุกขั้นตอนสามารถมองเห็นการดำเนินการได้	✓*					
1.4.5 การปรับปรุงงานจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง	✓*					
2. ด้านวัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น						
2.1 เพื่อให้โรงเรียนมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น	✓*					
2.2 เพื่อให้โรงเรียนเกิดการพัฒนาและสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	✓*					
2.3 เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชน ในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง	✓*					
3. ด้านระบบงานและกลไกของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น						
3.1 ชั้นที่ 1 สํารวจเพื่อก่อเกิด (1ส : สํารวจ)						
3.1.1 โรงเรียนศึกษาสภาพผลการดำเนินงานในภาพรวมของรอบปีการศึกษาที่ผ่านมา	✓*					
3.1.2 โรงเรียนใช้หลักการ 5 W 1 H ในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา เรื่องใดที่ต้องปรับปรุงพัฒนา	✓*					
3.1.3 โรงเรียนพิจารณาจากรายงานงผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) และคำแนะนำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ของปีการศึกษาที่ผ่านมา ในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ	✓*					
3.1.4 โรงเรียนใช้หลักการ 5 ส ก่อนเริ่มการดำเนินงาน	✓*					
ส 1 : สะสาง : กำจัดสิ่งที่ไม่จำเป็นในระบบงานออกไป	✓*					

การดำเนินการที่นำไปกำหนดเป็นรูปแบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วย	ระดับความเหมาะสมของ รูปแบบ				หมายเหตุ	
ส 2 : สะดวก : การจัดวัสดุอุปกรณ์และ ระบบงานให้สะดวกต่อการปฏิบัติงานและเป็นระเบียบ เรียบร้อย	✓*					
ส 3 : สะอาด : การทำความสะอาดเป็น ประจำทุกวัน/สัปดาห์/เดือน	✓*					
ส 4 : สุขลักษณะ : การรักษาและปฏิบัติ 3 ส ได้แก่ สะสาง สะดวก และสะอาด ให้ดีตลอดไป	✓*					
ส 5 : สร้างนิสัย : สร้างพฤติกรรมในการ ทำงาน วิธีคิด วิธีทำงาน วิธีตัดสินใจตาม ส1-ส4	✓*					
3.2 ชั้นที่ 2 เสริมสร้างมาตรฐานร่วมกัน (2ส : เสริมสร้าง)						
3.2.1 โรงเรียนร่วมกันวิเคราะห์และกำหนด มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบท ของสถานศึกษา	✓*					
3.2.2 โรงเรียนกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของ แต่ละมาตรฐาน	✓*					
3.2.3 โรงเรียนประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาและ ประกาศกำหนดค่าเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาให้กลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก รับทราบ	✓*					
3.2.4 โรงเรียนใช้หลัก Visualization ในการแสดง ค่าเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	✓*					
3.2.5 โรงเรียนจัดทำเกณฑ์การประเมินระดับ คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตาม สภาพบริบทของสถานศึกษา	✓*					
3.3 ชั้นที่ 3 สำเร็จพลันด้วยแผนพัฒนาขับเคลื่อน (3ส : สำเร็จ)						
3.3.1 โรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และ เป้าหมายที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนอย่างชัดเจน และเป็น รูปธรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	✓*					

การดำเนินการที่นำไปกำหนดเป็นรูปแบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วย	ระดับความเหมาะสมของ รูปแบบ				หมายเหตุ	
3.3.2 โรงเรียนกำหนดวิธีการดำเนินงานกิจกรรม โครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา	✓*					
3.3.3 โรงเรียนกำหนดการใช้งบประมาณและ ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับกิจกรรม โครงการ	✓*					
3.3.4 โรงเรียนเสนอแผนพัฒนาจัดการศึกษาต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ	✓*					
3.3.5 โรงเรียนจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	✓*					
3.3.6 โรงเรียนเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ	✓*					
3.3.7 โรงเรียนจัดทำปฏิทินการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยใช้หลัก Visualization ในการนำแผนปฏิบัติการ ประจำปีสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรม โครงการที่กำหนด	✓*					
3.3.8 ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติตาม บทบาทหน้าที่และระบบความรับผิดชอบตามที่กำหนด อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด	✓*					
3.3.9 โรงเรียนใช้เทคโนโลยีช่วยในการจัดเก็บข้อมูล สารสนเทศที่เกิดจากผลการดำเนินงานโครงการ	✓*					
3.3.10 ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบโครงการร่วมกัน แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงาน	✓*					
3.4 ชั้นที่ 4 ตรวจสอบ ประเมิน การทำงาน (1ต : ตรวจสอบ)						
3.4.1 โรงเรียนกำหนดกรอบการติดตามผลการ ปฏิบัติงาน และดำเนินการติดตามอย่างต่อเนื่อง	✓*					
3.4.2 โรงเรียนแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ทั้งระดับบุคคลและระดับ สถานศึกษา	✓*					

การดำเนินการที่นำไปกำหนดเป็นรูปแบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วย	ระดับความเหมาะสมของ รูปแบบ				หมายเหตุ	
3.4.3 โรงเรียนดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียน ละ 1 ครั้ง โดยวิธีและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม	✓*					
3.4.4 โรงเรียนรายงานและนำผลการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา	✓*					
3.5 ชั้นที่ 5 รายงานสะท้อนคุณภาพผู้เรียน (4ส : สะท้อน)						
3.5.1 โรงเรียนสรุปและจัดทำรายงานผลการ ประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) ตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	✓*					
3.5.2 โรงเรียนนำเสนอรายงานผลการประเมิน ตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความ เห็นชอบ	✓*					
3.5.3 โรงเรียนจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองต่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกปี และเผยแพร่ รายงานฯ ต่อสาธารณชน	✓*					
4. เจ็อนไขการนำรูปแบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น ไปใช้						
4.1 ก่อนการดำเนินการ						
4.1.1 โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ สภาพการดำเนินงานในปัจจุบัน	✓*					
4.1.2 โรงเรียนวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	✓*					
4.1.3 โรงเรียนพิจารณาผลการดำเนินการตาม เป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐาน	✓*					
4.1.4 โรงเรียนแจ้งผลการดำเนินการให้ผู้เกี่ยวข้อง ทราบ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงต่อไป	✓*					
4.2 ระหว่างดำเนินการ						
4.2.1 โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการ ดำเนินงาน	✓*					

การดำเนินการที่นำไปกำหนดเป็นรูปแบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วย	ระดับความเหมาะสมของ รูปแบบ				หมายเหตุ	
4.2.2 โรงเรียนติดตาม ตรวจสอบ การนำแผนไป ปฏิบัติว่าเป็นไปตามกรอบระยะเวลาหรือไม่	✓*					
4.2.3 โรงเรียนติดตาม ตรวจสอบ การนำแผนไป ปฏิบัติว่าเป็นไปตามกิจกรรมที่กำหนดไว้หรือไม่	✓*					
4.2.4 โรงเรียนสนับสนุน ผู้เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติตาม บทบาทหน้าที่ให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นไปตาม วัตถุประสงค์	✓*					
4.3 หลังดำเนินการ						
4.3.1 โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการรวบรวมผลการ ดำเนินงานและประเมินผล	✓*					
4.3.2 โรงเรียนดำเนินการประเมินคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้น พื้นฐาน	✓*					
4.3.3 โรงเรียนตรวจสอบและประเมินตนเองตาม สภาพบริบทของสถานศึกษาที่แท้จริง	✓*					
4.3.4 โรงเรียนทบทวนประสิทธิผลของการ ดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	✓*					

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

เรื่อง

การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น

คำชี้แจง รูปแบบที่นำเสนอให้ท่านพิจารณาในแบบสอบถามฉบับนี้ ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) เกี่ยวกับประเด็นและรายละเอียดของรูปแบบแล้ว ในขั้นนี้ ผู้วิจัยต้องการความคิดเห็นจากท่าน ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติในฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง ความถูกต้องเหมาะสม การใช้คำพูด และความสมบูรณ์ของรูปแบบ อีกชั้นหนึ่ง ผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่ามีความสอดคล้อง เหมาะสมที่จะใช้เป็น “รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น” ในระดับใด โดยกรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องความคิดเห็นของรูปแบบทั้ง 4 องค์กรประกอบ ในมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ดังนี้

4	หมายถึง	สอดคล้องและชัดเจน
3	หมายถึง	สอดคล้อง แต่ต้องปรับปรุงเล็กน้อย
2	หมายถึง	ประเมินไม่ได้ถ้าไม่ปรับปรุง
1	หมายถึง	ไม่สอดคล้อง

ทั้งนี้ ท่านไม่ต้องลงชื่อในแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

นางสาวปิยานันต์ บุญธิมา

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง

รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัด ห้วยม้าแก้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น	ระดับความคิดเห็น				หมายเหตุ
	4	3	2	1	
1. ด้านหลักการที่ใช้ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าแก้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น					
1.1 หลักการมีส่วนร่วม					
1.1.1 การเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้รับรู้ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน					
1.1.2 การเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร ผู้ที่เกี่ยวข้องให้ ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ					
1.1.3 การเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร ผู้ที่เกี่ยวข้องเลือก แนวทางประกอบการตัดสินใจ					
1.1.4 การเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร ผู้ที่เกี่ยวข้อง เสนอแนวทางดำเนินการตรวจสอบ ปรับปรุงพัฒนา การ บริหารจัดการโรงเรียน					
1.1.5 การใช้ข้อมูลผลการประเมินและใช้ผลการวิจัย ในการบริหารจัดการโรงเรียน					
1.2 หลักการกระจายอำนาจ					
1.2.1 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความ เข้าใจ ในการดำเนินงานบริหารงานวิชาการ					
1.2.2 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ มีส่วนร่วมการดำเนินงานบริหารงานวิชาการ					
1.2.3 การพัฒนาครูและบุคลากรให้ได้รับความ ไว้วางใจในการดำเนินงานบริหารงานวิชาการ					
1.2.4 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความ เข้าใจ ในการดำเนินงานบริหารงานงบประมาณ					
1.2.5 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ มีส่วนร่วมการดำเนินงานบริหารงาน งบประมาณ					
1.2.6 การพัฒนาครูและบุคลากรให้ได้รับความ ไว้วางใจในการดำเนินงานบริหารงานงบประมาณ					
1.2.7 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความ เข้าใจ ในการดำเนินงานบริหารงานบุคคล					

รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัด	ระดับความคิดเห็น				หมายเหตุ
1.2.8 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ มีส่วนร่วมการดำเนินงานบริหารงานบุคคล					
1.2.9 การพัฒนาครูและบุคลากรให้ได้รับความ ไว้วางใจในการดำเนินงานบริหารงานบุคคล					
1.2.10 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความ เข้าใจ ในการดำเนินงานบริหารงานทั่วไป					
1.2.11 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ มีส่วนร่วมการดำเนินงานบริหารงานทั่วไป					
1.2.12 การพัฒนาครูและบุคลากรให้ได้รับความ ไว้วางใจในการดำเนินงานบริหารงานทั่วไป					
1.2.13 ครูและบุคลากรสามารถใช้ดุลพินิจของตนใน การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย โดยเน้นผลงานที่เกิดขึ้นเป็น หลัก					
1.3 หลักประสิทธิภาพ					
1.3.1 การปฏิบัติงานของโรงเรียนมีความถูกต้อง รวดเร็ว					
1.3.2 การปฏิบัติงานของโรงเรียนตรงตาม วัตถุประสงค์ของการดำเนินการ					
1.3.3 การใช้งบประมาณคำนึงถึงความประหยัด เกิด ประโยชน์สูงสุด					
1.3.4 โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการที่คล่องตัว เอื้อต่อ การปฏิบัติงาน					
1.3.5 โรงเรียนมีระบบกำกับดูแลการบริหารจัดการที่ดี					
1.3.6 โรงเรียนนำวงจรการควบคุมคุณภาพมาใช้ใน การดำเนินงาน					
1.4 หลักการไคเซ็น					
1.4.1 การปรับปรุงงานจะเริ่มจากจุดเล็ก ๆ ของปัญหา ก่อน					
1.4.2 การดำเนินการปรับปรุงงานจะต้องเป็นวิธีการที่ ง่ายทุกคนสามารถร่วมกันดำเนินการได้					
1.4.3 การปรับปรุงงานที่ดีจะเป็นการลดขั้นตอนใน การทำงาน					

รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัด	ระดับความคิดเห็น				หมายเหตุ
1.4.4 การทำงานทุกขั้นตอนสามารถมองเห็นการดำเนินการได้					
1.4.5 การปรับปรุงงานจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง					
2. ด้านวัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น					
2.1 เพื่อให้โรงเรียนมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น					
2.2 เพื่อให้โรงเรียนเกิดการพัฒนาและสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา					
2.3 เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชน ในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง					
3. ด้านระบบงานและกลไกของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น					
3.1 ชั้นที่ 1 สํารวจเพื่อก่อเกิด (1ส : สํารวจ)					
3.1.1 โรงเรียนศึกษาสภาพผลการดำเนินงานในภาพรวมของรอบปีการศึกษาที่ผ่านมา					
3.1.2 โรงเรียนใช้หลักการ 5 W 1 H ในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา เรื่องใดที่ต้องปรับปรุงพัฒนา					
3.1.3 โรงเรียนพิจารณาจากรายงานงผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) และคำแนะนำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ของปีการศึกษาที่ผ่านมา ในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ					
3.1.4 โรงเรียนใช้หลักการ 5 ส ก่อนเริ่มการดำเนินงาน					
ส 1 : สะสาง : กำจัดสิ่งที่ไม่จำเป็นในระบบงานออกไป					
ส 2 : สะดวก : การจัดวัสดุอุปกรณ์และระบบงานให้สะดวกต่อการปฏิบัติงานและเป็นระเบียบเรียบร้อย					
ส 3 : สะอาด : การทำความสะอาดเป็นประจำทุกวัน/สัปดาห์/เดือน					
ส 4 : สุขลักษณะ : การรักษาและปฏิบัติ 3 ส ได้แก่ สะสาง สะดวก และสะอาด ให้ดีตลอดไป					

รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัด	ระดับความคิดเห็น				หมายเหตุ
ส 5 : สร้างนิสัย : สร้างพฤติกรรมในการทำงาน วิถีคิด วิถีทำงาน วิถีตัดสินใจตาม ส1-ส4					
3.2 ชั้นที่ 2 เสริมสร้างมาตรฐานร่วมกัน (2ส : เสริมสร้าง)					
3.2.1 โรงเรียนร่วมกันวิเคราะห์และกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของ สถานศึกษา					
3.2.2 โรงเรียนกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละ มาตรฐาน					
3.2.3 โรงเรียนประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาและ ประกาศกำหนดค่าเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาให้กลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก รับทราบ					
3.2.4 โรงเรียนใช้หลัก Visualization ในการแสดงค่า เป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
3.2.5 โรงเรียนจัดทำเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามสภาพบริบท ของสถานศึกษา					
3.3 ชั้นที่ 3 สำเร็จพลันด้วยแผนพัฒนาขับเคลื่อน (3ส : สำเร็จ)					
3.3.1 โรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และ เป้าหมายที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนอย่างชัดเจน และเป็น รูปธรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม					
3.3.2 โรงเรียนกำหนดวิธีการดำเนินงานกิจกรรม โครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
3.3.3 โรงเรียนกำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากร อย่างมีประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับกิจกรรมโครงการ					
3.3.4 โรงเรียนเสนอแผนพัฒนาจัดการศึกษาต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ					
3.3.5 โรงเรียนจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					
3.3.6 โรงเรียนเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ					

รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัด	ระดับความคิดเห็น				หมายเหตุ
3.3.7 โรงเรียนจัดทำปฏิทินการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยใช้หลัก Visualization ในการนำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรม โครงการที่กำหนด					
3.3.8 ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และระบบความรับผิดชอบตามที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด					
3.3.9 โรงเรียนใช้เทคโนโลยีช่วยในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่เกิดจากผลการดำเนินงานกิจกรรม โครงการ					
3.3.10 ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบโครงการร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินงาน					
3.4 ชั้นที่ 4 ตรวจสอบ ประเมิน การทำงาน (1ต : ตรวจสอบ)					
3.4.1 โรงเรียนกำหนดกรอบการติดตามผลการปฏิบัติงาน และดำเนินการติดตามอย่างต่อเนื่อง					
3.4.2 โรงเรียนแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษา					
3.4.3 โรงเรียนดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยวิธีและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม					
3.4.4 โรงเรียนรายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา					
3.5 ชั้นที่ 5 รายงานสะท้อนคุณภาพผู้เรียน (4ส : สะท้อน)					
3.5.1 โรงเรียนสรุปและจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
3.5.2 โรงเรียนนำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ					
3.5.3 โรงเรียนจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกปี และเผยแพร่รายงานฯ ต่อสาธารณชน					

รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัด	ระดับความคิดเห็น				หมายเหตุ
4. เงื่อนไขการนำรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็นไปใช้					
4.1 ก่อนการดำเนินการ					
4.1.1 โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบสภาพ การดำเนินงานในปัจจุบัน					
4.1.2 โรงเรียนวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
4.1.3 โรงเรียนพิจารณาผลการดำเนินการตาม เป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐาน					
4.1.4 โรงเรียนแจ้งผลการดำเนินการให้ผู้เกี่ยวข้อง ทราบ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงต่อไป					
4.2 ระหว่างดำเนินการ					
4.2.1 โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการ ดำเนินงาน					
4.2.2 โรงเรียนติดตาม ตรวจสอบ การนำแผนไป ปฏิบัติว่าเป็นไปตามกรอบระยะเวลาหรือไม่					
4.2.3 โรงเรียนติดตาม ตรวจสอบ การนำแผนไป ปฏิบัติว่าเป็นไปตามกิจกรรมที่กำหนดไว้หรือไม่					
4.2.4 โรงเรียนสนับสนุน ผู้เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติตาม บทบาทหน้าที่ให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์					
4.3 หลังดำเนินการ					
4.3.1 โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการรวบรวมผลการ ดำเนินงานและประเมินผล					
4.3.2 โรงเรียนดำเนินการประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
4.3.3 โรงเรียนตรวจสอบและประเมินตนเองตาม สภาพบริบทของสถานศึกษาที่แท้จริง					
4.3.4 โรงเรียนทบทวนประสิทธิผลของการดำเนินงาน อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง					

แบบประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย พ.ศ.2561

โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง

วันที่ประเมิน.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตามระดับสภาพความเป็นจริงที่ปรากฏตาม
ประเด็นพิจารณา ซึ่งเกณฑ์การตัดสินคุณภาพของมาตรฐานมี 5 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1	หมายถึง	ระดับกำลังพัฒนา
ระดับที่ 2	หมายถึง	ระดับปานกลาง
ระดับที่ 3	หมายถึง	ระดับดี
ระดับที่ 4	หมายถึง	ระดับดีเลิศ
ระดับที่ 5	หมายถึง	ระดับยอดเยี่ยม

มาตรฐาน	ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของ เด็ก	☐ กำลังพัฒนา	<ul style="list-style-type: none"> มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ยังไม่บรรลุตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
	☐ ปานกลาง	<ul style="list-style-type: none"> มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ยังไม่บรรลุตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรและมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเสริมในการพัฒนาเด็กที่ยังไม่บรรลุตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
	☐ ดี	<ul style="list-style-type: none"> มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา บรรลุตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
	☐ ดีเลิศ	<ul style="list-style-type: none"> มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา บรรลุตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรและมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเสริมในการพัฒนาเด็กอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
	☐ ยอดเยี่ยม	<ul style="list-style-type: none"> มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา บรรลุตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด มีความพร้อมในการศึกษาระดับประถมศึกษา มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรและมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเสริมในการพัฒนาเด็กอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีส่วนร่วมของพ่อแม่ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก

มาตรฐาน	ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
มาตรฐานที่ 2 กระบวนการ บริหารและ การจัดการ	☐ กำลังพัฒนา	<ul style="list-style-type: none"> • มีหลักสูตรสถานศึกษาที่ไม่ยืดหยุ่น ไม่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและบริบทของท้องถิ่น • มีระบบบริหารคุณภาพ แต่ไม่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย
	☐ ปานกลาง	<ul style="list-style-type: none"> • มีหลักสูตรสถานศึกษาที่ยืดหยุ่น สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและบริบทของท้องถิ่น • มีระบบบริหารคุณภาพ แต่ไม่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย
	☐ ดี	<ul style="list-style-type: none"> • มีหลักสูตรสถานศึกษาที่ยืดหยุ่น สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและบริบทของท้องถิ่น • จัดครูให้เพียงพอและเหมาะสมกับชั้นเรียน • มีการส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์ที่ส่งผลต่อคุณภาพเด็กเป็นรายบุคคล • จัดสภาพแวดล้อมอย่างปลอดภัย และมีสื่อเพื่อการเรียนรู้อย่างเพียงพอและหลากหลาย • ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา • มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษาและเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม
	☐ ดีเลิศ	<ul style="list-style-type: none"> • มีการประเมินและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและบริบทของท้องถิ่น • จัดครูให้เพียงพอและเหมาะสมกับชั้นเรียน • มีการส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์ที่ส่งผลต่อคุณภาพเด็กเป็นรายบุคคล ตรงความต้องการของครูและสถานศึกษา • จัดสภาพแวดล้อมอย่างปลอดภัย และมีสื่อเพื่อการเรียนรู้อย่างเพียงพอและหลากหลาย • ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา • มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา การชี้แนะระหว่างกรปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา บูรณาการการปฏิบัติงานและเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม
	☐ ยอดเยี่ยม	<ul style="list-style-type: none"> • มีการประเมินและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและบริบทของท้องถิ่น • จัดครูให้เพียงพอและเหมาะสมกับชั้นเรียน • มีการส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์ที่ส่งผลต่อคุณภาพเด็กเป็นรายบุคคล ตรงความต้องการของครูและ

มาตรฐาน	ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
		สถานศึกษาและจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ <ul style="list-style-type: none"> • จัดสภาพแวดล้อมอย่างปลอดภัย และมีสื่อเพื่อการเรียนรู้อย่างเพียงพอและหลากหลาย • ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา • มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่เหมาะสมและต่อเนื่อง มีการชี้แนะระหว่างการทำงานที่ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา บูรณาการการทำงานและเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมจนเป็นแบบอย่างที่ดีและได้รับการยอมรับจากชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
มาตรฐานที่ 3 การจัด ประสบการณ์ ที่เน้นเด็กเป็น สำคัญ	☐ กำลังพัฒนา	<ul style="list-style-type: none"> • จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา ไม่สมดุล • ไม่สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติกิจกรรมอย่างอิสระตามความต้องการ ความสนใจและความสามารถของเด็ก
	☐ ปานกลาง	<ul style="list-style-type: none"> • จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา อย่างสมดุล • สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติกิจกรรมอย่างอิสระตามความต้องการ ความสนใจและความสามารถของเด็ก
	☐ ดี	<ul style="list-style-type: none"> • จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา อย่างสมดุล เต็มศักยภาพของเด็กเป็นรายบุคคล • สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติกิจกรรมเรียนรู้ลงมือทำและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างมีความสุข • จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย • ครูประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม นำผลการประเมินที่ได้ไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก
	☐ ดีเลิศ	<ul style="list-style-type: none"> • จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา อย่างสมดุล เต็มศักยภาพโดยความร่วมมือของพ่อแม่และครอบครัว ชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง • สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติกิจกรรมเรียนรู้ลงมือทำและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างมีความสุข

มาตรฐาน	ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
		<ul style="list-style-type: none"> • จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย • ครูประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม นำผลการประเมินที่ได้ไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก
	☐ ยอดเยี่ยม	<ul style="list-style-type: none"> • จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา อย่างสมดุล เต็มศักยภาพโดยความร่วมมือของพ่อแม่และครอบครัว ชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง และเป็นแบบอย่างที่ดี • สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติกิจกรรมเรียนรู้ลงมือทำและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างมีความสุข • จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยเด็กมีส่วนร่วม ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย • ครูประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม นำผลการประเมินที่ได้ไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก

แบบประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2561

โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง

วันที่ประเมิน.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตามระดับสภาพความเป็นจริงที่ปรากฏตาม
ประเด็นพิจารณา ซึ่งเกณฑ์การตัดสินคุณภาพของมาตรฐานมี 5 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1	หมายถึง	ระดับกำลังพัฒนา
ระดับที่ 2	หมายถึง	ระดับปานกลาง
ระดับที่ 3	หมายถึง	ระดับดี
ระดับที่ 4	หมายถึง	ระดับดีเลิศ
ระดับที่ 5	หมายถึง	ระดับยอดเยี่ยม

มาตรฐาน	ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของ ผู้เรียน	☐ กำลังพัฒนา	<p>1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ ต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา ต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด <p>1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> ผู้เรียนมีคุณลักษณะค่านิยมที่ดีต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคมต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
	☐ ปานกลาง	<p>1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด <p>1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> ผู้เรียนมีคุณลักษณะค่านิยมที่ดีเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคมเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
	☐ ดี	<p>1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร

มาตรฐาน	ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
		<p>และการคิดคำนวณ เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด</p> <ul style="list-style-type: none"> • ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด • ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหาได้ • ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการสร้างนวัตกรรม • ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม ปลอดภัย • ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ <p>1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> • ผู้เรียนมีคุณลักษณะค่านิยมที่ดีเป็นไปตามเป้าหมายที่ สถานศึกษากำหนด
	☐ ดีเลิศ	<p>1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> • ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด • ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด • ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยใช้เหตุผล ประกอบการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ • ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม • ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การ สื่อสาร การทำงาน • ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีพร้อมที่จะ ศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้นและการทำงานหรืองานอาชีพ <p>1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> • ผู้เรียนมีคุณลักษณะค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่ สถานศึกษากำหนด
	☐ ยอดเยี่ยม	<p>1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> • ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด • ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด • ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมี

มาตรฐาน	ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
		<p>วิจารณ์ญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยใช้เหตุผล ประกอบการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้</p> <ul style="list-style-type: none"> • ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม มีการนำไปใช้และเผยแพร่ • ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน อย่างสร้างสรรค์ และมีคุณธรรม • ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้นและการทำงานหรืองานอาชีพ <p>1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> • ผู้เรียนมีคุณลักษณะค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดเป็นแบบอย่างได้ • ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย • ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย • ผู้เรียนมีสุขภาพะทางร่างกาย และจิตสังคมสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
มาตรฐานที่ 2 กระบวนการ บริหารและ การจัดการ	☐ กำลังพัฒนา	<ul style="list-style-type: none"> • เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดไม่ชัดเจน • มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาแต่ไม่ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
	☐ ปานกลาง	<ul style="list-style-type: none"> • เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน เป็นไปได้ในการปฏิบัติ • มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
	☐ ดี	<ul style="list-style-type: none"> • เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา เป็นไปได้ในการปฏิบัติ • มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจน ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา • ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย • พัฒนาคูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ • จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ • มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

มาตรฐาน	ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
	☐ ดีเลิศ	<ul style="list-style-type: none"> • มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปได้ในการปฏิบัติ • มีระบบบริหารจัดการคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย • ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย เชื่อมโยงกับชีวิตจริง • พัฒนาคูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครู และสถานศึกษา • จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และมีความปลอดภัย • มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา
	☐ ยอดเยี่ยม	<ul style="list-style-type: none"> • มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปได้ในการปฏิบัติ ทันต่อการเปลี่ยนแปลง • มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนางานอย่างต่อเนื่อง และเป็นแบบอย่างได้ • ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย เชื่อมโยงกับชีวิตจริง • พัฒนาคูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครู และสถานศึกษา และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนางาน • จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และมีความปลอดภัย • มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา
มาตรฐานที่ 3 กระบวนการ จัดการเรียน	☐ กำลังพัฒนา	<ul style="list-style-type: none"> • จัดการเรียนรู้ที่ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดและปฏิบัติจริง • ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ • ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างไม่เป็นระบบ

มาตรฐาน	ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	☐ ปานกลาง	<ul style="list-style-type: none"> • จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต • ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ • ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
	☐ ดี	<ul style="list-style-type: none"> • จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต • ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ • ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน • มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก • มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้
	☐ ดีเลิศ	<ul style="list-style-type: none"> • จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ • ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้ • ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน • มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เต็มรักที่จะเรียนรู้ และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข • มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพระหว่างครูเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้
	☐ ยอดเยี่ยม	<ul style="list-style-type: none"> • จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้และมีการเผยแพร่

มาตรฐาน	ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
		<ul style="list-style-type: none"> • ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง • ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน • มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เด็กรักที่จะเรียนรู้ และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข • มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพระหว่างครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ครู และผู้เกี่ยวข้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อ

การจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง

2. แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 18 ข้อ

ระดับ 5	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษา ของโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open ended questionnaire)

ขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

นางสาวปิยานันต์ บุญธิมา

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง

**แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อ
การจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดห้วยม้าแก้ว**

.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดห้วยม้าแก้ว

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือของแต่ละข้อความ รายการที่ตรงกับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดห้วยม้าแก้ว

ข้อที่	ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดห้วยม้าแก้ว	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ					
2	นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา					
3	นักเรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม					
4	นักเรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร					
5	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา					
6	นักเรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ					
7	นักเรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด					
8	นักเรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย					
9	นักเรียนยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย					
10	นักเรียนมีสุขภาพทางร่างกาย และจิตสังคมที่ดี					
11	ครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน					
12	ครูจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง					
13	ครูมีความยุติธรรม ไม่ลำเอียง ให้ความเสมอภาคกับนักเรียนทุกคน					
14	ครูที่ปรึกษามีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง					

ข้อที่	ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
15	โรงเรียนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
16	โรงเรียนจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้นักเรียน					
17	โรงเรียนนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองมาดำเนินการปรับปรุงพัฒนาโรงเรียน					
18	โรงเรียนจัดประชุมชี้แจงให้ความรู้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนแก่ผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง

คำชี้แจง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ท่านมีข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง อย่างไร โปรดแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมลงในช่องว่างข้างล่างนี้

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีต่อ

การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน
2. แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาต่อการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ทั้ง 4 ด้าน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 18 ข้อ

ระดับ 5	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของคณะกรรมการสถานศึกษาต่อการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open ended questionnaire)

ขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

นางสาวปิยานันต์ บุญธิมา

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง

**แบบประเมินความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีต่อ
การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง**

.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือของแต่ละข้อความ รายการที่ตรงกับความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง

ข้อที่	ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	โรงเรียนมีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา					
2	โรงเรียนมีการจัดการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล และต้นสังกัดรวมถึงทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม					
3	โรงเรียนสามารถบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ					
4	โรงเรียนมีการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา					
5	โรงเรียนมีการนำแผนไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
6	โรงเรียนมีการติดตามสอบและประเมินผลการจัดการศึกษา					
7	โรงเรียนมีการปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง					
8	โรงเรียนมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
9	โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน เชื่อมโยงวิถีชีวิตจริง					
10	โรงเรียนมีการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาครู บุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ					
11	โรงเรียนจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา					
12	โรงเรียนมีการระดมทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					

ข้อที่	ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
13	โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
14	โรงเรียนจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้นักเรียน					
15	โรงเรียนมีการดูแลรักษาความสะอาดของอาคารเรียนและบริเวณโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
16	โรงเรียนนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสถานศึกษามาดำเนินการปรับปรุงพัฒนาโรงเรียน					
17	โรงเรียนและชุมชนมีการติดต่อประสานงานในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง					
18	โรงเรียนให้ความร่วมมือ ความช่วยเหลือและเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง

คำชี้แจง ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ท่านมีข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง อย่างไร โปรดแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมลงในช่องว่างข้างล่างนี้

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามความคิดเห็น
การดำเนินงานตามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง
ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานตามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น
2. แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานตามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ

ระดับ 5	หมายถึง	ความคิดเห็นในการปฏิบัติได้จริง อยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	ความคิดเห็นในการปฏิบัติได้จริง อยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	ความคิดเห็นในการปฏิบัติได้จริง อยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	ความคิดเห็นในการปฏิบัติได้จริง อยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	ความคิดเห็นในการปฏิบัติได้จริง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานตามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น ลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open ended questionnaire)

ขอขอบคุณในความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
 นางสาวปิยานันต์ บุญธิมา

แบบสอบถามความคิดเห็น
การดำเนินงานตามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง
ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น

.....

ตอนที่ 1 การดำเนินงานตามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือของแต่ละข้อความ รายการที่ตรงกับการดำเนินงานตามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น ที่ปฏิบัติได้จริงในโรงเรียน

ข้อที่	การดำเนินงาน ตามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น	ระดับการปฏิบัติได้จริง				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ขั้นที่ 1 สํารวจเพื่อก่อเกิด (1ส : สํารวจ)						
1	โรงเรียนศึกษาสภาพผลการดำเนินงานในภาพรวมของรอบปีการศึกษาที่ผ่านมา					
2	โรงเรียนใช้หลักการ 5 W 1 H ในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมาเรื่องใดที่ต้องปรับปรุงพัฒนา					
3	โรงเรียนพิจารณาจากรายงานงผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) และคำแนะนำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ของปีการศึกษาที่ผ่านมา ในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ					
4	โรงเรียนใช้หลักการ 5 ส ก่อนเริ่มการดำเนินงาน ส 1 : สะสาง : กำจัดสิ่งที่ไม่จำเป็นในระบบงานออกไป					
5	ส 2 : สะดวก : การจัดวัสดุอุปกรณ์และระบบงานให้สะดวกต่อการปฏิบัติงานและเป็นระเบียบเรียบร้อย					
6	ส 3 : สะอาด : การทำความสะอาดเป็นประจำทุกวัน/สัปดาห์/เดือน					
7	ส 4 : สุขลักษณะ : การรักษาและปฏิบัติ 3 ส ได้แก่ สะสาง สะดวก และสะอาด ให้ดีตลอดไป					
8	ส 5 : สร้างนิสัย : สร้างพฤติกรรมในการทำงาน วิธีคิด วิธีทำงาน วิธีตัดสินใจตาม ส1-ส4					

ข้อที่	การดำเนินงาน ตามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น	ระดับการปฏิบัติได้จริง				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ขั้นที่ 2 เสริมสร้างมาตรฐานร่วมกัน (2ส : เสริมสร้าง)						
9	โรงเรียนร่วมกันวิเคราะห์และกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา					
10	โรงเรียนกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐาน					
11	โรงเรียนประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาและประกาศกำหนดค่าเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้กลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกบริบท					
12	โรงเรียนใช้หลัก Visualization ในการแสดงค่าเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
13	โรงเรียนจัดทำเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามสภาพบริบทของสถานศึกษา					
ขั้นที่ 3 สำเร็จด้วยแผนพัฒนาขับเคลื่อน (3ส : สำเร็จ)						
14	โรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนอย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม					
15	โรงเรียนกำหนดวิธีการดำเนินงานกิจกรรม โครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
16	โรงเรียนกำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับกิจกรรมโครงการ					
17	โรงเรียนเสนอแผนพัฒนาจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ					
18	โรงเรียนจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					
19	โรงเรียนเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ					
20	โรงเรียนจัดทำปฏิทินการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยใช้หลัก Visualization ในการนำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรม โครงการที่กำหนด					

ข้อที่	การดำเนินงาน ตามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น	ระดับการปฏิบัติได้จริง				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
21	ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และระบบความรับผิดชอบตามที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด					
22	โรงเรียนใช้เทคโนโลยีช่วยในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่เกิดจากผลการดำเนินกิจกรรม โครงการ					
23	ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบโครงการร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงาน					
ขั้นที่ 4 ตรวจสอบ ประเมิน การทำงาน (1ต : ตรวจสอบ)						
24	โรงเรียนกำหนดกรอบการติดตามผลการปฏิบัติงาน และดำเนินการติดตามอย่างต่อเนื่อง					
25	โรงเรียนแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษา					
26	โรงเรียนดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยวิธีและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม					
27	โรงเรียนรายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา					
ขั้นที่ 5 รายงานสะท้อนคุณภาพผู้เรียน (4ส : สะท้อน)						
28	โรงเรียนสรุปและจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
29	โรงเรียนนำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ					
30	โรงเรียนจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกปี และเผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน					

ตอนที่ 2 ปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียน
วัดห้วยม้าโก้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น

คำชี้แจง ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ด้วย
แนวคิดแบบไคเซ็น ท่านเห็นว่า มี ปัญหา อุปสรรค อะไรบ้างและควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร โปรดแสดง
ความคิดเห็นเพิ่มเติมลงในช่องว่างข้างล่างนี้

1. ขั้นที่ 1 สํารวจเพื่อก่อเกิด (1ส : สํารวจ)

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

2. ขั้นที่ 2 เสริมสร้างมาตรฐานร่วมกัน (2ส : เสริมสร้าง)

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

3. ขั้นที่ 3 สำเร็จพลันด้วยแผนพัฒนาขับเคลื่อน (3ส : สำเร็จ)

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

4. ชั้นที่ 4 ตรวจสอบ ประเมิน การทำงาน (1ต : ตรวจสอบ)

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

5. ชั้นที่ 5 รายงานสะท้อนคุณภาพผู้เรียน (4ส : สะท้อน)

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

รายนามผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้ององค์ประกอบของรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น จำนวน 5 คน
  - 1) ดร.ศิริวารรณ นิลวรรณ
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านห้วยไซ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน
  - 2) นายวรเชษฐ์ จันทร์ภิรมย์
ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอนุบาลลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
  - 3) นายประสิทธิ์ กะตะศิลา
ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1
  - 4) นายพงศ์ฤติ แก้วอ้าย
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1
  - 5) นางพวงผกา บุญเกิด
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนตำบลบ้านแป้น อ.เมือง จ.ลำพูน
  - 6) นางสาวพลอยรัตน์ รัตนพงศ์
ครูชำนาญการ โรงเรียนวัดน้ำพุ อ.เมือง จ.ลำพูน

2. ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง ด้วยแนวคิดแบบไคเซ็น โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) จำนวน 17 คน
  - 1) นายชาติชาย กั่นกา
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1
  - 2) ดร.เจตนา เมืองมูล
ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1
  - 3) นายประสิทธิ์ กะตะศิลา
ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1
  - 4) นายณรงค์ ก่องแก้ว
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1
  - 5) นางอโนทัย กัญญาสาย
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

- 6) นายพงศ์ศรีติ แก้วอ้าย
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1
- 7) นายธนากร อาทะเดช
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1
- 8) นายวรเชษฐ์ จันทร์ภิรมย์
ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอนุบาลลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
- 9) นายสุวัฒน์ ญาณะโค
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดสันป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
- 10) นางนัลภา ผดุงกุล
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดฮ่องกอก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
- 11) นายปราณ ไชยวุฒิ
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านฮ่องกอม่วง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
- 12) นายสุรศักดิ์ อินแถลง
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านดอนตอง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
- 13) นายฤทธิชัย ใจคำปัน
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านน้ำย้อย อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
- 14) ดร.ศิริวารรณ นิลวรรณ
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านห้วยไซ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน
- 15) นายคะนอง ยะเซียงคำ
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนตำบลบ้านแป้น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
- 16) นายสมทัด สมมุติ
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านมะเขือแจ้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
- 17) นางสีดา นันตาเวียง
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านดอกแก้ว อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน

3. ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามตัวแปรที่ศึกษา CVI เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบทั้ง 4 องค์ประกอบ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 5 คน

- 1) นายสุวัฒน์ ญาณะโค
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดสันป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
- 2) นางนัลภา ผดุงกุล
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดฮ่องกอก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

- 3) นายปราน ไชยวุฒิ
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านฮ่องกอม่วง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
  - 4) นายสุรศักดิ์ อินแถลง
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านดอนตอง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
  - 5) นายฤทธิ์ชัย ใจคำปัน
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านน้ำย้อย อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
4. ผู้เชี่ยวชาญประเมินความพึงพอใจ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC)
- 1) นางสาวพิศมัย สมชาติ
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านห้วยส้ม อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
  - 2) นางวันเพ็ญ พูนสวัสดิ์
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดเหมืองง่า อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
  - 3) นางสาวบุญญาภรณ์ สินธบุณย
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดกู่เส้า อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
  - 4) นางสาวอารีรัตน์ ญาณศร
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนชุมชนเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
  - 5) นางวนิดา สุภาใจ
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
5. ผู้เชี่ยวชาญประเมินรูปแบบ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC)
- 1) นายประสิทธิ์ กะตะศิลา
ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1
  - 2) นายพงษ์ศักดิ์ แก้วอ้าย
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1
  - 3) นายคะนอง ยะเซียงคำ
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนตำบลบ้านแป้น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
  - 4) นายสมทัต สมมุตติ
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านมะเขือแจ้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
  - 5) นางสีดา นันตาเวียง
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านดอกแก้ว อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ พัวศรีพันธุ์. (2553). การทดลองกิจกรรมไคเซ็นกับรูปแบบความคิดสร้างสรรค์ ความผูกพันต่อทีม และผลผลิตภาพ ของพนักงานระดับปฏิบัติการโรงงานอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์แห่งหนึ่ง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เกศรินทร์ อุดมเดช, รัฐิگانต์ สธนเสาวภาคย์ และคณะ. (2560). ไคเซ็น : Kaizen. เอกสารวิชาการ สาขาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จารุวัฒน์ เนตรนิ่ม. (2560). การปรับปรุงกระบวนการบริหารสินค้าคงคลังโดยใช้ทฤษฎีไคเซ็น กรณีศึกษา : คลังเครื่องแต่งกาย กรมยุทธบริการทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย. วารสารสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 8(1), 96-110.
- จิตต์วิมล คล้ายสุบรรณ, บุญเรียง ขจรศิลป์ และคณะ. (ตุลาคม 2555 – มีนาคม 2556). การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผลสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กจังหวัดสุพรรณบุรี. วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 7(2), 61-79.
- จันทร์สุดา บุตรชาติ, ปรีชา วิหคโต และคณะ. (เมษายน 2556). การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 4(1), 119-131.
- ชนันชิตา รัตน์ปราณี. (2553). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านหนองจาน อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฐะปะนีย์ สระทองพรม. (2556). ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณิชชยานันท์ นันท์อาณาเขต. (2556). ความสัมพันธ์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในกับความพึงพอใจต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโรงเรียนอุดมสิทธิศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ณัฐตะวัน ลิ้มประสงค์. (2556). **การบริหารจัดการประกันคุณภาพสถานศึกษาสำหรับอนาคต.**

วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุษฐ์บัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. ดวงแก้ว คงเพชรศักดิ์, สำราญ มีแจ่ม และคณะ. (กรกฎาคม 2557). การพัฒนารูปแบบการใช้ กระบวนการประเมิน สำหรับการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. **วารสาร การวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**, 20(1), 77-87.

ดุสิต ศรีเมือง. (2551). **เจตคติต่อการทำกิจกรรมไคเซ็น การรับรู้ประสิทธิภาพการทำงานของ ทีมงานและผลสำเร็จในการทำกิจกรรมไคเซ็น.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์กร คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ทิถาวรณ เลขวัฒน์นะ, อรุณี อ่อนสวัสดิ์ และคณะ. (ตุลาคม 2551 – มีนาคม 2552). การพัฒนา รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยวิธีการเทียบเคียงสมรรถนะ. **วิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยนเรศวร**, 6(2), 93-111.

นิตยา เงินประเสริฐศรี. (2541). **มิติใหม่ของการบริหารงานญี่ปุ่น.** กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

บุญเสริม วันทนาศุภมาต. (2541). **ไคเซ็น : Kaizen for the Shop Floor.** กรุงเทพมหานคร : อีไอเอสแควร์.

บุรชัย ศิริมหาสาร. (2560). **KAIZEN การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง.** วารสารสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา.

พนิดา หวานเพชร. (2555). การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานโดยใช้แนวคิดไคเซ็น : กรณีศึกษา แผนกบัญชี ค่าใช้จ่าย. วิทยานิพนธ์ ปริญญาธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการวิศวกรรม ธุรกิจ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ราชกิจจานุเบกษา. (23 กุมภาพันธ์ 2561). **กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561.** เล่ม 135 ตอนที่ 11 ก, หน้า 3.

โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง. (2560). **รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ประจำปี การศึกษา 2560.** ลำพูน : โรงเรียนวัดห้วยม้าโค้ง.

วีระศักดิ์ ลันสี, ศิริ ถิอาสนา และคณะ. (กรกฎาคม – กันยายน 2557). การพัฒนารูปแบบการ ประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. **วารสารบัณฑิตศึกษา**, 11(54), 193-200.

วัชรศักดิ์ สงค์ปาน. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกัน

คุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามัน. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์
ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

วัฒนา พัฒนพงศ์. (2543). 001 ไคเซ็น : การปรับปรุงอย่างไม่หยุดยั้ง. กรุงเทพมหานคร : นันทาพับ
ลิชซิง.

สมยงค์ แก้วสุพรรณ, สุวกิจ ศรีปัดถา และคณะ. (กันยายน – ธันวาคม 2553). รูปแบบการบริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา. วารสาร
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 3(3), 25-34.

สุรศักดิ์ สุทองวัน. (2548). การบรรยายเรื่อง KAIZEN และ TOYOTA-WAY ในโครงการ
เสริมสร้างความรู้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ ครั้งที่ 3 วันที่ 14 กันยายน
2548 ห้องประชุม 1 ชั้น 5 อาคารสถาบันดำรงราชานุภาพ. ค้นข้อมูลเมื่อ 23 กุมภาพันธ์
2561, จาก <http://www.gotoknow.org/posts/62705>.

สุทัศน์ เมืองมนประเสริฐ. (2558). ความสัมพันธ์ของกิจกรรมไคเซ็นแบบกลุ่มควบคุมคุณภาพ กับ
จำนวนผลผลิต, จำนวนของเสีย และทัศนคติการทำงานเป็นทีม : กรณีศึกษา บริษัท ทียู
ดับบลิว เท็กซ์ไทล์ จำกัด. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1. (2560). เอกสารประกอบการประชุม
ปฏิบัติการ ระบบการประเมินแนวใหม่และการประกันคุณภาพการศึกษา. กลุ่มนิเทศ
ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา.

_____. (2561). คู่มือการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษา. กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). แนวทางการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : บริษัท
พิมพ์ดี จำกัด.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2546). ระบบการประกันคุณภาพ
การศึกษา ตามเจตนารมณ์ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. พิมพ์ครั้งที่
ที่ 2. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). แนวทางการพัฒนาระบบการประกัน
คุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ

ประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 เล่มที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์

การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

_____. (2559). คู่มือการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

_____. (2560). คู่มือการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เพื่อสื่อสารและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษาแนวใหม่ และเสริมสร้างศักยภาพด้านการประเมิน. สำนักทดสอบทางการศึกษา.

_____. (2560). เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ การปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมสถานศึกษาตามระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาแนวใหม่. สำนักทดสอบทางการศึกษา.

_____. (2561). คู่มือ การปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ.

_____. (2561). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

อำนาจ จันทระขำ. (2555). การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. แบบสรุปผลงานวิจัย สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (เอกสารอัดสำเนา).

อดิเรก เพ็ชรรัตน์. (2548). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (ไคเซ็น) ของพนักงานฝ่ายการผลิต บริษัท ทีซีแอล ทอมสัน อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยลันศรีศรีคริน.

อิมามิ มาซาอากิ. (1986). ไคเซ็น : การปรับปรุงอย่างไม่หยุดยั้ง. แปลจาก Kaizen : The Key TO Japan's Competitive Success. แปลโดย วัฒนา พัฒนพงศ์. กรุงเทพฯ : Brainnet.